

**CAZ ESERLERİNE MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRETİM
PROGRAMINDA YER VERİLMESİ İHTİYACINA YÖNELİK BİR
ÇALIŞMA**

Hatice Ceren TEMEL

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

MAYIS 2016

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren üç yıl (otuz altı ay) sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Hatice Ceren
Soyadı : TEMEL
Bölümü : Güzel Sanatlar Eğitimi
İmza :
Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Bir Çalışma
İngilizce Adı : A Study For The Necessity Of Jazz Works Taking Place In The Curriculum Of Music Education Department

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Hatice Ceren TEMEL

İmza :

Jüri onay sayfası

Ceren TEMEL tarafından hazırlanan “Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Bir Çalışma” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Selmin TUFAN
(Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Başkan:
(Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Üye:
(Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi:

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Tahir ATICI
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Gazi Üniversitesi'nde, lisans ve lisansüstü eğitimim süresince bana her konuda inanan, güvenen ve desteğini esirgemeyen değerli piyano öğretmenim ve tez danışmanım Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Prof. Selmin Tufan'a,

Tez yazım sürecinde hiçbir yardım isteğimi geri çevirmeyen, her zaman desteklerini hissettiğim Prof. Enver Tufan, ve Öğr. Gör. Gülşah Sever'e,

Lisans ve lisansüstü eğitimim boyunca hepimize yol gösteren, desteğini her zaman hissettiğim, pozitif enerjisiyle bizi daima mutlu edebilen, sadece öğretmenimiz değil Ankara'daki babamız olan çok değerli öğretmenim Yrd. Doç. Dr. Selçuk Bilgin'e,

Lisansüstü eğitimim boyunca ve tez yazım sürecinde yardımlarını esirgemeyen, bilgilerini daima paylaşan çok değerli öğretmenim Yrd. Doç. Dr. Demet Hatice Özerbaş'a,

Caz Tarihi ve Caz Piyano Eserleri ile ilgili engin bilgi ve tecrübelerini usanmadan aktaran Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Caz Anasanat Dalı Öğretim Elemanları Ahmet Berker ve Kaan Bıyıkoglu'na,

Gazi Üniversitesi lisans ve lisansüstü eğitim hayatımız boyunca Ankara'da aile gibi olduğumuz çok sevgili arkadaşlarıma,

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Caz Anasanat Dalı'nda ilgilerini ve desteklerini yanımda hissettiğim sevgili öğretmenlerim ve arkadaşlarıma,

Her zaman istediğim şeylerin peşinden koşmamı sağlayan, hangi yolu tercih edersem edeyim arkamda olduklarını hissettiren, aramızdaki mesafelere rağmen güven ve desteklerini her zaman hissettiğim, beni bugünlere getiren ve yetiştiren, her zaman ne kadar şanslı olduğumu düşündüren çok sevgili aileme sonsuz teşekkürler...

**CAZ ESERLERİNE MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRETİM
PROGRAMI İÇERİSİNDE YER VERİLMESİ İHTİYACINA
YÖNELİK BİR ÇALIŞMA
(Yüksek Lisans)**

Hatice Ceren TEMEL

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Mayıs, 2016

ÖZ

Bu araştırma, G.Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı piyano dersi öğretim programı içerisinde caz eserlerinin yer almasına ilişkin olarak öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerinin alınması amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmada G.Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda görev yapan 10 piyano dersi öğretim elemanı ve 3. Sınıfta okuyan 40 öğrenciye nitel araştırma yöntemleri kullanılarak açık uçlu yarı yapılandırılmış görüşme tekniği uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, öğrencilerin caz piyano eserleri ile ilgili yeterince bilgiye sahip olmadıkları ve daha önce bu müziği dinleyip çalışmadıkları, öğretim elemanlarının ise piyano dersi öğretim programında caz eserlerine yeterince yer vermedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Görüşme formuna katılan toplam 50 katılımcının %98'inin piyano öğretim programında caz eserlerine yer verilmesine ilişkin görüş bildirdikleri tespit edilerek araştırma sonunda bu doğrultuda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Caz eserleri, müzik eğitimi anabilim dalı, piyano dersi öğretim programı, öğretim elemanı görüşleri, öğrenci görüşleri

Sayfa Adedi : 87

Danışman : Prof. Selmin TUFAN

**A STUDY FOR THE NECESSITY OF JAZZ WORKS TAKING
PLACE IN THE CURRICULUM OF MUSIC EDUCATION**

DEPARTMENT

(Master's Thesis)

Hatice Ceren TEMEL

GAZI UNIVERSITY

INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES

May, 2016

ABSTRACT

This study has been done in order to learn the opinions of the students and Instructors regarding jazz works taking place in the piano class curriculum of Gazi University, Gazi Faculty of Education, Music Education Department. In this study open ending semi-structured interview technique has been applied to 40 students of third grade and 10 piano class instructors working in Music Education in Gazi University, Gazi Faculty of Education by using qualitative research methods. In line with the findings of the study, it has been concluded that students do not have enough knowledge about jazz piano works and they have not listened and studied these works before and Instructors do not put enough jazz works in the curriculum of piano class. As a result of the study opinions have been started by detecting that 98% of 50 participant of the interview form support existence of jazz works in the curriculum of piano class.

Key Words : Jazz works, music education department, the piano class curriculum, opinions of the instructors, opinions of the students

Page Number : 87

Supervisor : Prof. Selmin TUFAN

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii
BÖLÜM I. GİRİŞ	1
1.1. Müzik Eğitimi	1
1.2. Pişano Eğitimi	2
1.3. Caz Müziği	3
1.4. Caz Müziği Dönemleri	4
1.4.1. Ragtime (1890)	5
1.4.2. New Orleans (1900)	5
1.4.3. Dixieland (1910).....	6
1.4.4. Chicago (1920)	7
1.4.5. Swing (1930).....	8
1.4.6. Bebop (1940)	9
1.4.7. Cool, Hard Bop (1950)	10
1.4.8. Serbest Caz (1960).....	10
1.4.9. 1970'ler	11
1.4.10. 1980 ve Sonrası	11
1.5. Caz Pişano	12
1.5.1. Ragtime Stili.....	12
1.5.2. Boogie-Woogie Stili	13
1.5.3. Stride Piano Stili.....	14
1.6. Problem Durumu	15
1.7. Problem Cümlesi	16
1.8. Alt Problemler	16
1.9. Araştırmanın Amacı	17
1.10. Araştırmanın Önemi.....	17
1.11. Varsayımlar	17

1.12. Sınırlılıklar.....	17
1.13. Tanımlar	18
BÖLÜM II. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	21
BÖLÜM III. YÖNTEM.....	25
3.1. Araştırmanın Modeli	25
3.2. Çalışma Grubu	25
3.3. Veri Toplama Aracı	25
3.4. Verilerin Toplanması.....	26
3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	26
BÖLÜM IV. BULGULAR.....	27
4.1. Piyano Dersi Öğretim Elemanlarının Üniversitede Görev Yapma Sürelerine İlişkin Bulgular	27
4.2. Öğretim Elemanlarının G.Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Piyano Eğitimi Dersi Tanımları ile İlgili Düşüncelerine İlişkin Bulgular.....	28
4.3. Piyano Dersi Öğretim Programında Yer Alan Repertuara İlişkin Bulgular.....	29
4.3.1. Piyano Dersi Öğretim Programında Yer Alan Klasik Repertuara İlişkin Bulgular	29
4.3.1.1. <i>Piyano Dersi Öğretim Programı Doğrultusunda Belirlenen Repertuarı Kullanan Öğretim Elemanları ve Öğrenciler</i>	<i>29</i>
4.3.1.2. <i>Kendi Belirledikleri Repertuarları Kullanan Öğretim Elemanları ve Öğrenciler</i>	<i>30</i>
4.3.2. Piyano Dersi Öğretim Programı İçerisinde Yer Alan Caz Repertuara İlişkin Bulgular	30
4.4. Caz Eserlerinin Piyano Dersi Öğretim Programı İçerisinde Yer Almasının Piyano Çalma Becerilerini Artırıp Artırmayacağı Konusundaki Görüşlere İlişkin Bulgular	33
4.4.1. Katılımcıların Caz Eserlerinin Armonik Yapı Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri.....	34
4.4.2. Katılımcıların Caz Eserlerinin Müzikal Zeka Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri.....	35
4.4.3. Katılımcıların Caz Eserlerinin Parmak Numaraları Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri.....	35

4.4.4. Katılımcıların Caz Eserlerinin Ritim ve Tartım Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri.....	35
4.4.5. Katılımcıların Caz Eserlerinin Piyano Tekniği Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri.....	36
4.4.6. Katılımcıların Caz Eserlerinin Yorumlama Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri.....	38
4.4.7. Katılımcıların Caz Eserlerinin Doğaçlama Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri.....	38
4.4.8. Caz Piyano Eserlerinin Piyano Çalma Becerilerini Artırmayacağını Düşünen Katılımcılar	39
4.5. Caz Piyano Eserleri ile Klasik Piyano Eserleri Arasındaki Farklara İlişkin Bulgular	39
4.5.1. Akorlar Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar	40
4.5.2. Armoni Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar	40
4.5.3. Deşifre Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar.....	42
4.5.4. Doğaçlama Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar...	42
4.5.5. Düzeni, yapısı açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar.....	43
4.5.6. Form Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar	43
4.5.7. Kurallar Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar.....	43
4.5.8. Nota yazımı açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar ..	44
4.5.9. Özgürlük açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar	44
4.5.10. Ritim Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar	44
4.5.11. Teknik Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar	45
4.5.12. Yorumlama Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar	46
4.5.13. Beğeni açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar	46
4.5.14. Duygusal Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar.....	46
4.5.15. Parmak Numaralarının Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar	47
4.5.16. Caz Piyano Eserleri İle Klasik Piyano Eserleri Arasındaki Farklılık Konusunda Fikri Olmadığını Dile Getiren Katılımcılar.....	47

4.6. Caz Eserlerinin Piyano Dersi Öğretim Programı İçerisinde Yer Almasının Müzik Öğretmeni Adaylarına Sağlayacağı Mesleki Bilgi ve Becerilere İlişkin Bulgular.....	48
4.6.1. Katılımcıların Caz Eserlerinin Yer Almasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Armoni Bilgisi” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri.....	48
4.6.2. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Doğaçlama Becerileri” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri	49
4.6.3. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Bilgili, kültürlü ve donanımlı olmaları” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri	49
4.6.4. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Öğrenci Beğenisi” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri	51
4.6.5. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Müzik Kültürü Kazanmaları” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri	52
4.6.6. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Özengen Piyano Eğitimi” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri	52
4.6.7. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Eşlik Becerileri” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri.....	53
4.6.8. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Repertuar” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri	54
4.7. Piyano Dersi Öğretim Programı İçerisinde Caz Eserlerinin Yer Almasının Çağdaş Dönem Açısından Uygunluğuna İlişkin Bulgular	54
4.7.1. Müzik Türü Açısından.....	54
4.7.2. Kültürel ve Tarihsel Açısından	55
4.7.3. Literatür Tanıma Açısından	55
4.7.4. Çağdaş Dönemde Türk Eserler.....	56

4.7.5. Çağdaş Dönemde Klasik Eserler	56
4.7.6. Çağdaş Dönemde Caz Eserlerinin Yer Almasının Önemi Konusunda Diğer Fikirler	57
4.8. Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Görüş ve Öneriler	58
4.8.1. Piyano Eğitim Programında Caz Eserlerine Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Öğretim Elemanlarının Görüşleri ve Önerilerine İlişkin Bulgular	58
4.8.2. Piyano Eğitim Programında Caz Eserlerine Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Öğrenci Görüşleri ve Önerilerine İlişkin Bulgular	59
BÖLÜM V. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	63
5.1. Piyano Dersi Öğretim Elemanlarının Üniversitede Görev Yapma Sürelerine İlişkin Sonuçlar	63
5.2. Öğretim Elemanlarının Piyano Eğitimi Dersi Tanımları ile İlgili Düşüncelerine İlişkin Sonuçlar	63
5.3. Piyano Eğitim Programında Yer Alan Repertuara İlişkin Sonuçlar	63
5.3.1. Piyano Eğitimi Programında Yer Alan Klasik Repertuara İlişkin Sonuçlar	63
5.3.2. Çağdaş Dönem Eserleri İçerisinde Yer Alan Caz Repertuara İlişkin Sonuçlar	64
5.4. Caz Eserlerine Piyano Dersi Öğretim Programında Yer Verilmesinin Piyano Çalma Becerilerini Artırıp Artırmayacağı Konusundaki Görüşlere İlişkin Sonuçlar	65
5.5. Caz Piyano Eserleri ile Klasik Piyano Müzik Eserleri Arasındaki Farklara İlişkin Sonuçlar	67
5.6. Caz Eserlerine Piyano Dersi Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesinin Müzik Öğretmeni Adaylarına Sağlayacağı Mesleki Bilgi ve Becerilere İlişkin Sonuçlar	69
5.7. Caz Eserlerinin Piyano Dersi Öğretim Programında Çağdaş Dönem Açısından Uygunluğuna İlişkin Sonuçlar	71
5.8. Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Görüş ve Önerilere İlişkin Sonuçlar	71

5.8.1. Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Öğretim Elemanlarının Önerilerine İlişkin Sonuçlar	72
5.8.2. Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Öğrencilerin Önerilerine İlişkin Sonuçlar	72
5.9. Öneriler	73
KAYNAKLAR	75
EKLER	79
EK-1. Görüşme Formu	80
EK-2. Görüşme Formu	81
EK-3. 2013 Mayıs Piyano Ders Tanımları	82
EK-4. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2013- 2014 Akademik Yılı İkinci Yarıyıl Lisans Programı Piyano Dersleri ve Sınav Kriterleri.....	84
EK-5. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2013- 2014 Akademik Yılı Birinci Yarıyıl Lisans Programı Piyano Dersleri ve Sınav Kriterleri	86

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

A.B.R.S.M. Associated Board of the Royal Schools of Music

G.Ü.G.E.F. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi

M.E.B. Milli Eğitim Bakanlığı

Ö. Öğrenci

U. Uzman

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Müzik Eğitimi

Müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöneme bağlı olarak, belirli bir güzellik anlayışına göre işlenerek anlatılan estetik bir bütündür (Uçan, 2005, s.29).

Uçan (2005)'e göre "Bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma, bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak geliştirme sürecidir".

Uçan (2005)'e göre "Müzik eğitimi genel, özengen ve mesleki olmak üzere üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir. Ve bu üç ana amaçtan daha çok hangisine yönelik ise, ona göre bir nitelik kazanır".

...1- Genel müzik eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir insanca yaşam için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar.

2- Özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalında özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar.

3- Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 2005, s.34).

Mesleki müzik eğitimi, genellikle, örgün eğitim kurumlarında gerçekleştirilir (Uçan, 2005, s.33). Türkiye'de mesleki müzik eğitimi, Konservatuarlar, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bilimleri Bölümleri gibi kurumlarda verilmektedir.

1.2. Pişano Eğitimi

Pişano, mzık eğitiminin her alanında kullanılabilir bir çalgı olduğu için önemli bir alan eğitimidir. Mzık ğretmeni adaylarının mezun olduktan sonra öğretmenlik aşamasında pişanoyu etkin olarak kullanmaları gerekmektedir. Bu nedenle pişano eğitimi mzık eğitimi anabilim dalları lisans programlarında zorunlu bir ders olarak yer almaktadır.

Mzık eğitiminin temeli, pişano eğitimi ve ğretimi ile oluşturulur. Mesleki, amatör ve hatta özendirici mzık eğitiminde de pişano önemli bir yere sahiptir (Gökbudak, 2013, s. 1).

Ertem (2011)'e göre "Pişano bireye oksesli mzık yapma olanağı sağlaması nedeniyle diğer çalgı gruplarından farklı bir konuma sahiptir".

Eğitimin her alanında program oldukça önemlidir. Erden'den aktaran Deniz (2000) program güncellemelerinin önemini aşağıdaki paragraftaki gibi ifade etmektedir:

...Eğitimin niteliği büyük lde programa bağlıdır. Uygulanan programların aksaklık ve eksiklikleri giderildike, toplumdaki ve bilim alanlarındaki değişmelere göre yeniden dzenlendike, diğer bir deyişle, programlar geliştirildikçe eğitimin niteliğinin de artması beklenir. Eğitim programları gelişigüzel geliştirilemez. Programları daha etkili hale getirecek doğru kararların alınabilmesi, bu kararların dayanaklarının bilimsel çalışmalarla araştırılmasına ve uygulamaların değerlendirilmesine bağlıdır" (Erden'den aktaran Deniz, 2000, s. 116).

Program eğitimin her alanında olduğu gibi pişano eğitiminde de önem teşkil etmektedir.

Gökbudak (2013) programın pişano eğitimindeki yerini şu şekilde ifade etmektedir:

...Günümüzde mevcut olan birçok mzık okulu kendi pişano eğitimi programlarını oluşturmuştur. Türkiye'de de durum böyledir. Gelişen sreler içerisinde bu programlar farklılık göstermiş ve halen de göstermektedir. Bu programlarda kullanılan metodlar ve seçilen repertuarlar da farklılık göstermektedir. Pişano literatüründe, pişano eğitiminde kullanılmak üzere çeşitli seviyeler için yazılmış birçok metod, pişano albümleri ve repertuarlar mevcuttur. Bu konuda pedagoğların tartıştıkları, kendi repertuar listelerini ve basamaklarını oluşturdukları da gözlenmektedir Pişano eğitiminde öğrenim sürecinde kullanılacak materyallerin en başında elbette ki pişano literatüründe yer alan etüt ve eserler yer alacaktır. Ancak, bunların seçimi, basamaklandırılması titizlik isteyen bir çalışmadır (Gökbudak, 2013, s. 2).

Deniz'e göre (2000) "Nitelikli bir mzık ğretmeni yetiştirmek için verilecek eğitimde pişano eğitimi programının nitelikli olması ve etkinlikle uygulanması gerekliliği ortadadır. Sözü edilen niteliğin yakalanması ve korunması ise ağdaş bir program geliştirme anlayışını uygulamaya koymakla mümkün olacaktır" (s. 116).

Pişano eğitimi programının nitelikli olmasının önemi kadar, basamak sistemi ile seçilmiş eserlerden oluşan bir repertuar da oldukça önemlidir. "Mzık eğitiminde tüm dünyada uygulanan basamak sistemi (Grade System), ğrencilerin pişano eğitimleri boyunca literatüre ait çalışacakları etüt ve eserlerin zorluk derecelerine göre sıralanarak, öğrencilerin müzikal kimliklerini uluslararası standartlara uygun bir biçimde

yapılandırmaları için gerekli olan eğitim ve öğretim metodudur” (MEB’den aktaran Gökbudak, 2013, s.2).

İngiliz Kraliyet Müzik Okulları Birleşik Kurulu (the Associated Board of the Royal Schools of Music), dünyada 100’den fazla ülkede aşamalı müzik sınavları sistemi sunmaktadır. Royal Academy of Music, Royal College of Music, Royal Northern College of Music ve Royal Scottish Academy of Music and Drama’ nın kurduğu uluslararası bir sınavı kuruldur. Sınavlar; 35 çalgı, şan, teori ve uygulamalı müzisyenlik dallarında yapılır ve müzik eğitimi almakta olan öğrencilere, amatör veya profesyonel her yaşta müzisyene açıktır. Birleşik Kurul, her yıl yarım milyonun üzerinde öğrenciyi sınar ki, bu da dünyadaki en büyük müzik sınav sistemidir ve dünya çapındaki müzik eğitimi standartlarının oluşturulması ve geliştirilmesinde büyük role sahiptir.

Dünyaca kabul edilen bir eğitim ve sınav sistemi olan ABRSM (the Associated Board of the Royal Schools of Music) basamak sistemini uygulamaktadır. Basamak sisteminin Grade 1, Grade 2 vb. şeklinde ayrıldığı ABRSM sınavlarında A,B,C kategorilerinde A ve B kategorilerindeki klasik dönem eserlerin yanında C kategorisinin içinde Çağdaş Dönem eserleri ve caz eserleri yer almaktadır. Türkiye’de Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında bu ve benzeri sistemler henüz uygulanmamaktadır.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda piyano dersi öğretim programlarındaki repertuar seçiminde, öğrencilerin bireysel düzeylerine de bağlı kalınacak şekilde Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönem eserleri kullanılmaktadır. Piyano eğitiminde kullanılan etüdler, Barok, Klasik ve Romantik dönem eserleri öğrencinin teknik ve müzikal gelişimi açısından oldukça önemlidir. Çağdaş dönem eserleri ise hem teknik ve müzikal beceri hem de günümüz müziğine daha yakın bir tarihte bulunması gerekçesiyle öğrenci beğeni açısından önemlidir. 19. Yüzyıl’da ortaya çıkan Caz Müziği ise Çağdaş Dönem içerisinde değerlendirilebildiği gibi literatürde yer alan piyano eğitimi için yazılmış caz eserleri de kullanılabilir.

1.3. Caz Müziği

Caz kelimesinin anlamına ulaşmak için çok sayıda kaynak taranmıştır. Fakat caz kelimesinin kaynağını tespit etmek pek mümkün olmamıştır. Bazıları Fransızca’da gevezelik etmek, dedikodu yapmak anlamına gelen “jaser”den geldiğini iddia ederler (Mimaroglu, 2013, s.11).

Caz kelimesinin Jazzbo Brown adlı şarkıcının isminden doğduğunu söyleyenler, hatta Charles ve James gibi has isimlerin kısaltılmışı “Chas” veya “Jas” isimlerini caz kelimesinin kaynağı olarak görenler de vardır. Caz kelimesinin, başlangıçta, müzisyenleri teşvik etmek için kullanılan yarı argo bir taklit kelimesi (onomatope) olduğu sonucu ise yaşlı siyahlar arasında yapılan soruşturmada alınmıştır (Mimaroğlu, 2013, s.11).

...Caz müziği dendiği zaman birçok kimsenin aklına gelen ilk soru, neden bu müziğe caz dendiği ve böyle bir tabirin nerden geldiğidir. Bu husus Batı dünyasını da çok meşgul etmiş ve Profesör Marshall Stearns (ölmeden evvel Amerika’da Caz Araştırmaları Merkezi’nin başkanıydı) yazdığı Story Of Jazz adlı kitabında bu hususta belli başlı üç teorinin ortaya sürüldüğünü belirtmişti. Bu teoriler:

1. Caz kelimesinin Batı Afrika’ya götürülen yerlilerle beraber geldiğini ve “hızlandırmak”, “heyecanlandırmak” manasında kullanıldığı,
2. Arabistan’dan Sudan vasıtasıyla Afrika’ya süzüldüğü ve aslının *cazib*, *cezbe* gibi Arapça kelimelerden geldiği,
3. Caz tabirinin Fransızca *jaser* kelimesinden geldiği ve konuşmak gevezelik etmek manasına gelen bu tabirin bu müziğe aktarıldığıdır (Sermet, 1999, s.9).

...Caz müzik,içerdiği müzikal nitelik ve gelişim çizgisiyle 20. Yüzyıl müziğinin başlıca etkenlerinden olan bir popüler müzik çeşitidir;...19. Yüzyılın sonlarında doğmuş, 20. Yüzyılda bütün dünyada benimsenmiş, yaygınlaşmıştır...Caz müziği, 20. Yüzyılın hemen bütün müzik stillerinden yararlanmış olan zengin bir koleksiyondur. İlke olarak “çalğı müziği”dir ve din dışıdır. Mayasındaki doğaçlama ve swing gibi başlıca iki etken, gelişen caz stillerine temel olmuştur. Öte yandan eklektik kavrayışıyla caz, diğer müzik tür ve çeşitlerinden yararlanmayı bilmiştir (Say, 2005, s. 94).

Sermet (1999, s.10)’in belirttiğine göre, “Cazın tarifine Batı Afrika’dan ve bilhassa Belçika Kongosu’ndan Amerika’ya esir olarak götürülen zencilerin zamanla kendi ritim anlayışlarıyla Avrupa armoni ve melodilerinin karışımından ortaya çıkardıkları bir müzik kolu denmektedir”.

“Caz müziği nedir?” diye sorulduğu zaman , “Caz müziği özel renklerle kendine mahsus bir ritim anlayışı ve cümle tertibi üzerine kurulmuş, yaratıcı güce ve virtüöz tekniğine sahip yepyeni bir sanat koludur” denilebilir (Sermet 1999, s.20).

1.4. Caz Müziği Dönemleri

Berendt (2010)’e göre caz dönemleri ; Ragtime (1890), New Orleans (1900), Dixieland (1910), Chicago (1920), Swing (1930), Bebob (1940), Cool, Hard Bob (1950), Serbest Caz (1960), 1970’ler ve 1980’den sonrası şeklinde sıralanmıştır.

Her 10 yılda yeni bir dönem ortaya çıkmıştır. Fakat hiçbir dönem diğerinin yerine geçemez. Her dönem bir öncekini ve öncekilerin hepsini içinde taşır (Berendt, 2010, s.21).

1.4.1. Ragtime (1890)

Ragtime dönemi 1890-1900 yılları arasında 10 yıllık bir döneme hakim olsa da sonraki yılları da etkileyen bir dönemdir.

Bergerot (2004, s. 31)'a göre "Rag "paçavra, yırtık pırtık giysi, bez parçası" anlamına gelir. Bu sözcükle (ragged time) anlatılmak istenen konusundaki en yaygın hipotez zamanın senkoplu, parçalanmış, bölünmüş olmasıdır".

New Orleans stili caz müziğindeki ilk stil olarak nitelendirilirdi. Oysa o doğmadan önce ragtime vardı. Ragtime'in başkenti New Orleans değil, Scott Joplin'in yaşadığı Missouri eyaletindeki Sedalia idi (Berendt, 2010, s.22).

Oakley (2004)'e göre "1890'ların sonunda eğlence dünyası, siyahların kültüründen doğan yeni bir müziği kendine mal etmeye başlıyordu. Bu müzik ragtime ve onunla birlikte gelen dans çılgınlığı "cakewalk"dı".

...Ragtime'in bir zamanlar revaçta olan cakewalk denilen dans vasıtasıyla Fransız quadrille'lerine de dayandığı ve belki bu gibi danslar vasıtasıyla basit klasik müzik formlarına kadar uzandığı da düşünülmektedir. Bu cins müzik neden yazılmıştır, o devirdeki siyahilerin basit bir klasik müzik kopya denemeleri midir, neyin nesidir pek belli değildir. Diğer taraftan ragtime'ı cazın başlangıcı olarak kabul edenler olduğu gibi tamamen apayrı bir tür olarak da mütalaa edenler vardır. Mamafih, bu tür müziğin bildiğimiz caz müziğine de birtakım katkıları olmamış değildir (Sermet, 1999, s.22).

Günümüzde ragtime denince anlaşılan şey Scott Joplin'in ve diğerlerinin piyano ragleridir. İçinde bir dizi ragtime formunun yer aldığı uzun bir evrimin son dönem doruk noktasıdır (Berendt, 2010, s.22).

...Rag ağırlıkla besteye dayanır ve öncelikle piyanoyla icra edilir. Bestelendiği için cazın temel bir özelliğinden, yani doğaçlamadan yoksundur. Ama bir temposu vardır, en azından tutturmaya çalıştığı kırık dökük bir temposu; ve bu nedenle caza dahil sayılması olağan hale gelmiştir. Zaten müzisyenler rag'leri sadece yorumlamakla kalmayıp, caz doğaçlamaları için tema olarak kullanmaya da oldukça erken başlamıştır (Berendt, 2010, s.22).

Bergerot (2004)'e göre "ragtime büyük olasılıkla formasyonlarını efendilerinin piyanolarında ya da 19. Yüzyıl sonunda başlayarak yaygınlaşan kendi piyanolarında tamamlayan siyahi piyanistlerin cake-walk piyanosunun uyarlamalarından doğmuştur".

1.4.2. New Orleans (1900)

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra yayılmaya başlayan bu müziğin ilk defa New Orleans şehri ve etrafında çalındığı düşünüldüğünden dolayı ismine de New Orleans müziği denilmiştir (Sermet, 1999, s.24).

Genellikle majör gamlar kullanılan New Orleans müziğinin ritmi 4/4'lüktür, fakat bazı parçalarda ikinci ve dördüncü vuruşlara konan aksan nedeniyle ölçüde iki vuruş var gibi bir his vermektedir (Sermet, 1999, s.25).

Berendt (2010, s.27)'e göre "Başlangıçta New Orleans ritmi Avrupa'nın marş ritmine çok yakındır. Caz ritmine özgü o dalgalanma burada henüz yoktur. Dalgalanmayı, 1 ve 3 güçlü vuruşlar olarak kalırken, 2 ve 4'ün vurgulanması yaratır. Oysa New Orleans'ın doğuş döneminde vurgu-marş müziğinde olduğu gibi hala 1 ve 3 üzerindedir".

Sermet (1999, s.25)'e göre "Tipik bir New Orleans grubu iki kornet veya trompet, bir klarinet, bir trombon, piyano, banjo veya gitar kontrabas veya tuba ve davuldan müteşekkildir. Böyle bir grupta başlarda muhakkak kontrbasın yerine tuba, gitarın yerine de banjo kullanılıyordu".

...Genellikle tutti çalınan bir cins müzikte trompet veya kornet kendi anlayışına göre tema beyanında bulunmakta, trombon bir nevi serbest bas hattı tutmakta, klarinet ise grubun sopranosu ve prima donası olduğundan bir takım gamlar, arpejler veya biraz daha usta ise basit melodik cümlelerle solo yapmaktadır. Fakat zaten basit birkaç akor üzerine kurulan bu müzikte müzisyenler ve bilhassa kornet ve klarinet bütün gayretlerini çaldıkları hatların birbirine karışmaması için sarf ettiklerinden hiçbir zaman esaslı bir developman yapılmamış, müziğin karakteri yatay olmaktan ziyade dikey kalarak basit do-mi-sol-do tekniğinden öteye geçememiştir (Sermet, 1999, s.25).

Berendt (2010, s.27)'a göre "İlk kez New Orleans döneminde hot çalış görülür. Bu icra tarzı anlatımın son derece sıcak oluşuyla karakterize edilir. Sound, cümleme, vibrato, attacca özgünleşir. Müzisyen enstrümanını çalmaktan çok onunla konuşarak duygularını yansıtır".

...O zamanın New Orleans'ının atmosferinde, dünyanın her yanından gezginleri kendine çeken garip bir egzotik romantizm gelişti. Mississippi Deltası'ndaki kentin tek başına cazın doğduğu kent olarak görüşü, kuşkusuz bir söylencedir. Ancak New Orleans cazın billurlaştığı nokta oldu. Kırsal kesimdeki siyahların müziği, çalışırken söyledikleri worksongs, açık havadaki ayinlerde yankılanan spirituals, eski ilkel blues şarkıları bütün bunlar cazın doğuş formlarında buluştu (Berendt, 2010, s.25).

1.4.3. Dixieland (1910)

Dixieland sözcüğünün nereden geldiği konusunda birçok söylenti vardır. Berendt (2010, s.29) Dixieland sözcüğünün nereden geldiği ile ilgili fikirlerini şu şekilde belirtmiştir:

...Dixieland sözcüğünün nereden çıktığı konusunda çeşitli spekülasyonlar ve efsaneler mevcuttur. Bir söylentiye göre sözcük Louisiana'nın on dolarlık banknotlarından çıkar. Banknotta İngilizce ten rakamının yanında Fransızcası dix (on) yazılıdır. Bu durum Kuzeyli Yankee'leri o kadar etkiler ki, ülkeyi bu banknottan yola çıkararak Dixieland olarak adlandırdılar.; daha sonra ise müziğe de Dixieland Jazz denmeye başlanır. Başka bir açıklamaya göre ise, Dixieland sözcüğü meslektaşı Mason ile birlikte arazi ölçümü yapan Dixon'dan gelir. Dixon ve Mason eskiden Güney eyaletlerini Kuzey'dekilerden ayıran Mason Dixon çizgisini belirlemişlerdi (Berendt, 2010, s. 29).

Berendt (2010, s.28)'e göre "New Orleans'ta caz yapmak yalnızca siyahların bir ayrıcalığı değildi. Başından beri beyazlar da vardı".

...Cazın ilk başarılı beyaz orkestraları Papa Jack Laine'le başlar ve beyaz orkestralardan Original Dixieland Jazz Band ve New Orleans Rhythm Kings kuşkusuz caza ilk başarılarını kazandıranlardır. Neredeyse soloya hiç yer vermeyen Original Dixieland Jazz Band insanı saran kolektif doğaçlamalarıyla cazın ilk döneminin birçok başarılı parçasına ün kazandırdı (Berendt, 2010, s.28).

Sermet (2010, s.25) bu müziğe neden Dixieland adı verildiği konusundaki düşüncelerini şu şekilde belirtmiştir:

...New Orleans müziği çalan müzisyenler Mississippi nehrindeki gemilerle ve onların civarındaki trenlerle gezgincilik yaparken kendi müziklerini Memphis, St. Louis ve Chicago gibi şehirlere de yaymışlardır. Memphis ve St. Louis gibi şehirlerde daha çok olan zenci topluluğu bu müziğe merak sararken Chicago'da ise bu işi mecburen beyazlar ele almıştır. New Orleans müziğinin Chicago'da daha ziyade beyazlar tarafından çalınmasından dolayı da bu ayırıcı vasfı belirlemek üzere bu müziğe de Dixieland denmiştir (Sermet, 1999, s.25).

1.4.4. Chicago (1920)

Caz tarihi kitaplarında 10 yılda bir yeni bir stil doğuyor gibi bahsedilse de aslında her dönem bir önceki dönemi mutlaka kapmamaktadır.

Berendt (2010, s.30)'e göre "Ragtime ve New Orleans dönemi yüzyılın başında revaçtaydı, ancak her iki caz türü de sonraki yıllarda da çalınmaya devam etti. Önemli olan bir dönemin varlığını ne kadar sürdürdüğü değil, ne zaman doğduğu, en parlak günlerini ne zaman yaşadığı ve müzikal etkisinin ne zaman doruğa ulaştığıdır".

Berendt (2010, s.30)'e göre 20'li yıllarda caz konusundaki en önemli üç şey: New Orleans müziğinin Chicago'da süren parlak dönemi, klasik blues ve Chicago stildir.

...King Oliver Chicago'daki en önemli New Orleans grubunu yönetiyordu. Louis Armstrong Hot Five ve Hot Seven'ı, Jelly Roll Morton Red Hot Peppers'ı, Johnny Dodds New Orleans Wanderers'ı vb. burada oluşturdu. Bugün New Orleans diye adlandırılan stil, bu yüzyılın ilk yirmi yılında New Orleans'ta çalınan ve plağa kaydedilmemiş olan arkaik caz değil, New Orleanslı müzisyenlerin 20'li yıllarda Chicago'da yaptığı cazdır (Berendt, 2010, s.31).

...1910'lu yıllarda Orta Avrupa İtalyan ve Yahudi göçmenleri Chicago Nehri ve Michigan Gölü arasındaki Southside semtinde var olan İrlandalı egemenliğine son verirler. Gettosu yüzyıl boyunca gelişen güneyden gelmiş zencilerle sağlıklı ilişki kurarlar. Burada 35th Street ve State Street arasındaki bölgede yoğunlaşan gece kulüplerinde New Orleans'lı zenci müzisyenler kendilerini tanıtmaya başlarlar ve onlar sayesinde Chicago cazın merkezi durumuna gelir ve bu özelliğini 1920'li yılların sonunda New York'un egemenliğini hissettirmesine kadar sürdürür (Bergerot, 2004, s.46).

Berendt (2010, s.31)'e göre "Blues da parlak dönemini 20'li yıllarda Chicago'da yaşadı. Tabi ki blues şarkıları daha caz doğmadan önce, en azından geçen yüzyılın ortasından beri vardı. Daha o zamanlar güney eyaletlerinin kırsal kesimlerinde blues söylenirdi".

Oakley (2004, s.237)'e göre St. Louis'deki sanatçıların faaliyetlerine rağmen plak kayıtları ve yerel kulüpleri kira partisi yaşamındaki canlılık nedeniyle, Chicago şehir blues'unun merkezi olarak kalmıştı.

Berendt (2010, s.32)'e göre "Chicago stili piyano eksenli ragtime'dan sonra caz müziğindeki ikinci soğuk stildir. Bix Beiderbecke bu stilin önce gelen temsilcisidir".

Mimaroglu (2013, s.43)'na göre "1920'lerin dikkat çeken iki özelliği vardır. Bunlardan biri başlangıçtaki New Orleans cazında hemen hiç bulunmayan solo korus'un gelişmesi, diğeri de cazcıların yazılı müziğe ihtiyaç duymaları sonucunda ilk büyük orkestraların kurulmasıdır".

1.4.5. Swing (1930)

Caz tarihi kitaplarının bazılarında bu döneme swing dönemi denmeden önce orkestralar dönemi dendiğinden söz edilmektedir. Benny Goodman ile ise swing dönemine geçildiğinden bahsedilmektedir.

Sermet (1999, s.109) Swing dönemiyle ilgili ifadelerini şu şekilde belirtmiştir:

"1932'den 1945'e kadar olan devre cazın en zengin devresi dersek fazla yanlış olmayız zannediyorum, çünkü bildiğimiz manadaki cazın bütün temelleri bu devirde atılmış, fikirler gelişmiş, büyük şahsiyet sahibi müzisyenler yetişmiş ve şahaser orkestralar kurulmuştur".

1930'lu yılların ilk yarısında New York'un siyahi bigband'leri seksiyon çalışmalarını güçlendirirler ve şatafatlı bir ifade güçlendirirler. İkinci yarısında ise "swing" denen beyaz orkestralar ön plana çıktıklarında başlamıştır (Bergerot, 20014, s.76).

Berendt (2010, s.32)'e göre "Cazın eski stilleri two beat jazz (iki vuruşlu caz) adı altında sınıflandırılır. Beat sözcüğü vuruş, ritmik ağırlık noktası anlamına gelir. Two beat jazz'ın iki ölçüsü iki vuruştan, iki ritmik ağırlık noktasından meydana gelir".

Swing two beat jazz (iki vuruşlu caz)'ın tersine four beat jazz (dört vuruşlu caz) olarak adlandırıldı, çünkü ölçüdeki vuruş eşit olarak vurgulanıyordu. Fakat Louis Armstrong ve Chicago stilinin başka bazı müzisyenleri daha two beat jazz döneminde four beat stiline aşınaydı. (Berendt, 2010, s.32).

...Swing sözcüğü caz müziği açısından anahtar bir sözcüktür. İki ayrı anlamda kullanılır; bu da yanlış anlama olasılığı doğurmaktadır. Birincisi, ritmik bir ögeyi ifade eder. Caz bu ögeyle, klasik müziğin formdan gelen o gerilimini kazanır. Bu öğre cazın bütün stillerinde, evrelerinde ve çalış tarzlarında mevcuttur. Öte yandan swing 30'lu yılların caz stilinin adıdır. Bu stille caz-

caz rock ve fusion'dan önce en büyük ticari başarısını kazandı: Benny Goodman "swing kralı" ilan edildi (Berendt, 2010, s.33).

Berendt (2010, s.33)'e göre "30'lu yıllarda bir yandan büyük orkestralar gelişirken, öte yandan solo yapmanın gitgide önemli hale gelmesi sadece görünüşte bir çelişkidir. Caz her zaman aynı anda bir kolektifin, hem de bireyin müziği olmuştur".

30'lu yıllar tenor saksofoncu Coleman Hawkins ve Chu Berry, klarnetçi Benny Goodman, davulcu Gene Krupa, Cozy Cole ve Sid Catlett, piyanist Teddy Wilson ve Fats Waller, alto saksofoncu Johnny Hodge ve Benny Carter, trompetçi Bunny Berigan, Rex Stewart ve Roy Eldridge gibi büyük solistlerin dönemidir (Berendt, 2010, s.33).

Charlie Parker ve Dizzy Gillespie gibi bir sonraki devrin kurucularının bu devirde biçimlenmiştir ve Miles Davis'in bu dönemde Louis Armstrong'dan çok istifade etmiştir bu yüzden de bu devrin önemi oldukça büyüktür (Sermet, 1999, s.109).

1.4.6. Bebop (1940)

Bebop döneminin George Russell, Eric Dolphy, Dizzy Gillespie gibi müzisyenler tarafından doğduğu söylenmektedir. Bir söylentiye göre Dizzy Gillespie'nin 1942'de bestelediği "Salt Peanuts" adlı bestesinin bebop devrine geçişte büyük katkısı olmuştur. Şarkının sözlerinin bir anlamı yoktur. Fakat bir bölümünde vokalde scat yapar gibi oktav seslerden oluşan "peanuts" kısmı vardır ve bebop sözcüğünün de buraya benzetilmesiyle ortaya çıktığı söylenmektedir.

Bebop sözcüğünün açıklamasıyla ilgili birçok ifade ve söylenti vardır. Berendt (2010, s.35)'e göre "Bebop sözcüğü trompetçi Dizzie Gillespie'nin açıklamasına göre o zamanlar gözde olan aralık sıçramalarının vokalizasyonunu, yani bemol beşliyi yansıtır. Bebop veya rebop sözcükleri, bu türden melodik sıçramalar "şarkı" olarak söylenmek istendiğinde kendiliğinden dudaklardan dökülüyordu".

Bergerot (2010, s.35)'e göre "bebop sözcüğüne dair bütün açıklamalar, son tahlilde kesin olarak nitelenemez.; caz terminolojisinde sık sık karşılaşılır bu durumla. Örneğin bıçkın Amerikan gençlerinin jargonunda, bebop ya da bob dövüşmeyi veya bıçaklamayı ifade eder".

...Bemol beşli, bebop'un, ya da bir süre sonra yerleşen kısaltılmış ismiyle bop'un en önemli aralığı oldu. İlk zamanlar beşlinin kullanılması yanlış veya en azından hatalı tonlama olarak nitelendi; yine de geçiş akoru olarak, ya da 20'li yıllarda Duke Ellington veya piyanist Willie "The Lion" Smith'in pek sevdiği gibi, özel armonik efektler yaratmak için kullanılması kabul görüyordu. Ancak artık bütün bir stili kapsıyordu; tıpkı eski caz formlarının armonik sınırlarının gitgide gelişmesi gibi (Berendt, 2010, s.35).

Bergerot (2010, s.35)'a göre "Mintons'ta bir araya gelen en önemli müzisyenler; piyanist Thelonious Monk, davulcu Kenny Clarke, gitarist Charlie Christian, trompetçi Dizzie Gillispie ve alto saksofoncu Charlie Parker'dı. Nasıl Louis Armstrong geleneksel cazın dahisiyse, Parker da bebop'ın gerçek dahi şahsiyeti oldu".

...Armoni bakımından Duke Ellington hariç genellikle yedili akorlara bağlı kalan cazcılar, bunlara dokuzlu, onbirli ve onüçlü akorları eklemiş ve bunların artmışlı, eksilmişli çeşitli varyasyonlarını denemiştir. Bunlardan bilhassa (artmış onbirli), bop müziğinin başlıca alameti farikalarından biri olmuştur. Bu şekilde armoni sınırı genişleyince bazı müzisyenler (mesela Charlie Parker) bazı parçalarında (birden fazla tonal merkez) ile oynamaya başlamışlardır (Sermet, 1999, s.157).

1.4.7. Cool, Hard Bop (1950)

Berendt (2010, s.38)'e göre "40'lı yılların sonlarına doğru "bebop'ın asabi huzursuzluğunun ve taşkınlığının" yerini giderek olgunluk, huzur ve uyum aldı. Bu tavır kendini ilk kez trompetçi Miles Davis'in çalışında gösterdi".

...Gözleri görmeyen Chicago'lu piyanist Lennie Tristano 1946'da New York'a geldi 1951'de burada "New School Of Music"i kurdu. Tristano müziği ve fikirleriyle cool caza teorik temellerini kazandı. Tristano okulu alto saksofoncu Lee Konitz, tenor saksofoncu Warne Marsh ve gitarist Billy Bauer de aralarındaydı- cool cazın soğuk, entelektüel, ruhsuz görüntüsünü büyük ölçüde belirledi. Yine de Lennie Tristano ve müzisyenlerinin özgürce doğaçlama yaptıklarına kuşku yok; özellikle çizgisel doğaçlamaya ilgi gösteriyorlardı (Berendt, 2010, s.38,39).

Sermet (1999, s.211,213)'e göre "1950-1960 dönemi arasında ün kazanan ve düşüncelerinden feragat etmedikleri için genellikle hiçbir akıma kapılmadan kendi yollarını takip eden iki piyanistten biri Oscar Peterson diğeri ise Martial Solal'dı".

1.4.8. Serbest Caz (1960)

Berendt (2010, s.42)'e göre 60'lı yılların cazındaki serbest cazda yenilikler şunlardır:

- 1.Önceleri "atonal olarak değerlendirilen geniş alana girilerek bir çığır açıldı.
- 2.Ölçü, düzenli vuruş ve simetrinin ortadan kalkışıyla karakterize edilen yeni bir ritmik anlayış ortaya çıktı.
- 3.Kendini birdenbire Hindistan'dan Afrika'ya, Japonya'dan Arabistan'a açan caz, dünya müziğini içine almaya başladı.
- 4.Yoğunluğa vurgu yapıldı. Önceki caz stillerinde olmayan bir şeydi bu. Caz, müzikal formlarının yoğunluğu açısından Batı dünyasındaki diğer müzikal formların her zaman üzerinde bir müzik olagelmıştır. Ama caz tarihinde o zamana dek yoğunluğa hiçbir zaman serbest cazdaki gibi esrik, tutkulu hatta bazı müzisyenlerde dinsel bir değer atfedilmedi. Birçok serbest caz müzisyeni neredeyse yoğunluğa tapar hale gelmiştir.
- 5.Müzikal sound gürültü düzlemine denk genişledi(Berendt, 2010, s.42).

...1960'lı yılların en spektaküler olayı, siyahi avangardı olmuştur. Önce yeni şey daha sonra özgür caz adı verilen bu hareket, siyahilerin siyasal düzlemde radikalleşmesini yansıtır ve eski müzik düzenine karşı ayaklanan Marksist eğilimli bir eleştirinin koşulsuz desteğini alır. Özgürlük-vicdan özgürlüğü, bedensel özgürlük, üretim araçları özgürlüğü-1960'lı yıllarda

bütün yaratıcı alanlarda başlıca amaç olmuştur ve free sözcüğünü jazz sözcüğüne bağlayan ilk müzisyen, alto saksofoncu Ornette Coleman'dır (Bergerot, 2004, s.168).

1.4.9. 1970'ler

Berendt (2010, s.44)'e göre 70'li yıllar en az yedi ayrı eğilimle karakterize edilir:

- ...1. Fusion veya caz rock: Klasik caz doğaçlamaları rock ritmleri ve elektronik tınılarla birleştirilir.
2. Avrupa romantik oda müziğine eğilim; cazın bir tür estetize edilmiş hali. Bir anda, eşiksiz müzik yapan çok sayıda solist ve ikili ortaya çıkmıştır. Genellikle ritm grupları, kontrabas ve davul yoktur.
3. Serbest cazın yeni kuşağının müziği caz rock,70'li yılların başında bir rüzgar gibi esmeye başlayıp, büyük bir ticari başarı kazandığında, birçok eleştirmen serbest cazın artık öldüğünü yazdı. Ancak bu pek aceleci bir yargıydı. Serbest caz sadece "yeraltına" inmişti (ve o zamanlar yer altı Avrupa demektir). 1973/74'lerde serbest çalış tarzı geri döndü.
4. swing'in şaşkınlık veren geri dönüşü. Bir anda, rock veya fusion geliyor gibi gözükse, ancak gerçekte swing döneminin büyük ustalarını, tenor saksofoncu Ben Webster veya Coleman Hawkins'i trompetçi Harry Edison veya Buck Clayton'ı hatırlatan tarzda müzik yapan genç bir kuşak ortaya çıktı.
5. Bebop daha da fazla şaşırtan dönüşüyle bu kez iyice yaygınlaştı. Bu dönüş büyük saksofoncu Dexter Gordon ile uç vermiştir. 40'li yılların gerçek bebop2undan ve 50'li yılların hard bop'undan sonra, bu caz tarihindeki üçüncü bebop dalgasıydı.
6. Avrupa cazı kendini buldu. Bu çizgi 60'lı yılların serbest cazında uç vermeye başlamıştı. Yeni olan, serbest cazın sınırlı alanını bırakıp, artık tonal icra tarzlarını da kapsamaya başlamasıdır.
7. Yavaş yavaş caz, rock ve çeşitli müzikal kültürleri aşan ve bütünleştiren tipi doğamaya başladı(Berendt, 2010, s.44).

Berendt (2010, s.57)'e göre "70'li yılların cazı sıcak görüldüğü yerde bile ağırlıklı olarak cool'dur. 60'lı yılların cazı karşısında 50'li yılların cool cazının 40'lı yılların bebop'u karşısında, 50'li yılların cool cazının 40'lı yılların bebop'u karşısındaki klasik duruşunu aynen taşır".

1.4.10. 1980 ve Sonrası

Berendt (2010, s.67)'e göre "bütün müzik türlerinin ve stillerinin eşitliğine duyulan inanç, postmodern cazın temelidir". Bu nedenle 80'den bu yana caz müziğini aşağıdaki üç husus belirlemiştir:

1. "Yeni" cazın öncesinde var olan her şey cazın o zengin hazinesi bir anda çağdaş caz müzisyeni tarafından her yönüyle kullanılır hale geldi. 80'li yılların cazı gelenekle derin bir diyalog başlatmıştır.
2. Postmodern caz, farklı ve genellikle de birbirine uymayan stil öğelerinin çokluğundan bir birlik yaratmıştır. Uzlaşmaz, muhalif bir müzik içinde, zıtlıkları bir bütününe içine monte ederek birleştirmeyi başarır. Postmodern cazın sık karşılaşılan ilkesi "uyumsuzluğun uyumu"dur.

3. Alıntı sanatı 80'lerin cazının araçlarından biri haline gelmiştir. Postmodern caz, davulcu David Moss'un da işaret ettiği gibi, alıntılanan müzikal fragmanların, yan yana dizilerek birleştirildiği bir bağlantı müziğidir(Berendt, 2010, s.67).

Berendt (2010, s.68)'e göre "Postmodern caz 80'lerin cazındaki özgürlük seçme özgürlüğüdür. Piyanist Anthony Davis'in söylediği gibi "akla gelen her kaynaktan bir şeyler almak" konusunda kendini özgür hissetmektir".

Berendt (2010, s.69)'e göre "80'li yılların cazında bazı icra tarzları daha ağır basar ve diğer ilginç gelişmelerin önüne geçer. Bu tarzların birbirinden bağımsız olmadıklarını, aralarında akıcı bir etkileşimin ve akla gelen her tür karışımın var olduğunu unutmamak önemlidir".

... Berendt (2010, s.68)'e göre bu tarzlar:

1. Neoklasisizm: Serbest cazın araçlarını kullanarak caz geleneğinin büyük mirasını çağdaş bilince tercüme eder. Serbest caz öğeleri geleneksel icra tarzlarıyla birleştirilip, karıştırılır.
2. Klasisizm: Neoklasisizme karşı bir hareket olarak gelişir. Klasisizm serbest cazı bir kenara bırakarak 70'li yıllarda bebop'ın geri dönüşünün kaldığı yerden devam eder.
3. Serbest funk caz rock modelinden esinlenerek doğmaktadır. Serbest funk; funk, new wave ve hatta punk'ın ritim ve seslerinin nefesleriyle yapılan serbest doğaçlamalarda birleştirilmesine dayanır.
4. Dünya müziğinin gelişimi sürmektedir. Asya, Afrika, Hint, Ortadoğu ve diğer müzik kültürlerinden öğeleri, yorumuyla bütünleştiren müzisyen sayısı artar.
5. No wave (noise music veya art rock diye de adlandırılır) adlı bir akım da bir yandan serbest cazın çeşitlerinden, öte yandan ise rock ve punk'tan doğmaktadır(Berendt, 2010, s.67).

1.5. Caz Piyanos

Klasik anlamda yazılmış caz eserleri aşağıda bahsedilen caz piyano türlerinden ragtime türündeki eserlerdir. Ragtime eserleri dışında cazda iki el için yazılmış (klasik anlamda) notalar, yazılı transkripsiyonlarda ve çeşitli caz piyanistlerinin standart parçalar için yaptığı aranjman kitaplarında bulunmaktadır.

Boogie-woogie ve stride son derece virtüöz stillerdir, ve ayrıca klasik piyanoda karşılaşılmayan birçok ritmik koordinasyon problemlerini içermektedirler. Özellikle iyi boogie çalmak sanılanın aksine çok zordur. (K. Bıyıkoglu, kişisel iletişim, Eylül 16, 2015)

1.5.1. Ragtime Stili

Oakley (2004)'e göre "ragtime, kaynağını banjo ritimlerinden almış gibi görünen yeni ve senkoplu bir müzikti".

...Zenciler ayaklarını vurarak dans etme biçimine "şamata" (rag) diyorlardı. Bir çeşit çılgınlığı andıran dans sırasında dansçı ve izleyicilerden sık sık zevk çığlıkları geliyor, bunlara el çırpılarak ve ayaklarını yere vurarak eşlik ediyorlardı. Ragtime müziğinde banjo süslemeleri dikkati çeker ve vuruşlardan birinin iki kısa notaya bölünmesinin izine el çırpımda rastlanabilir (Hughes'den aktaran Oakley, 2004, s.47).

Oakley (2004)'e göre "Rag aynı zamanda "honky-tonk" meyhanelerde, bilardo salonlarında, restoranlarda ve şekerleme mağazalarında gruplar ya da sadece bir piyanist tarafından çalınıyordu. Form olarak en çok piyano müziği ve piyanoda yazılmış müzik olarak anımsanır".

...Piyano açısından da ragtime'daki birçok şey 19. Yüzyılın piyano müziğiyle örtüşmektedir. İçinde o zamanlar önemli olan her şey vardır. (Chopin'den özellikle Lizst'den, marş ve polkaya kadar.) Ancak bütün bunlar ritmik bir yorum ve siyahların dinamik icra tarzıyla yoğunlaşmıştır. Ragtime'in o zamanlar ne gibi bir etkisi olduğu isminden anlaşılmaktadır. Ragged time parçalara ayrılmış zaman anlamına gelir. Avrupa müziğinin tersine ragtime'da ritim melodiye baskındır (Berendt, 2010, s.23).

Ragtime caz müziğine temel oluşturan kaynaklardan biridir. 19. yüzyılın son çeyreğinde ortaya çıkan çalgısal bir tür ya da bir ön biçim. ABD'deki siyahiler tarafından özellikle piyano müziğinde uygulanmıştır. Müziği iki zamanlı ve aksatımlı ölçülerde, orta hızda, marş karakterine yakınlık gösteren özellikler taşıyordu (Say, 2005, s.444).

Bergerot (2004)'e göre "Çok sayıda senkop ve poliritmik etkiyle dolu olan ragtime, kimi zaman kuvvetli, kimi zaman canlı ve hafiftir. Üsluba romantik piyanodan miras kalmış güzel bir virtüözite egemendir".

Sermet (1999)'e göre "Ragtime genellikle 16 ölçü olup bütün hatlarıyla yazılıdır ve bu bakımdan da irticalı icraya dayanan caz yerine yazılı müziğe itibar eden klasik müziğe daha yakındır. Bu bakımdan da ragtime'daki yaratıcılık cazda olduğu gibi çalışta değil klasik müzikte olduğu gibi yazıştadır".

Karakter itibariyle çok temalı olan rag'lere genellikle ABACD formunda yani klasik müzikte olduğu gibi rondo formundadır. Sadece piyano için yazılmış olan bu müzikte sol el genellikle um-pah şeklinde destekleyici roldedir ve hemen hemen hiç senkop yapmaz (Sermet, 1999, s.22).

Ragtime'in en ünlü bestecisi Scott Joplin(1868)'in , ilk eserinin adı Original Rags, ikinci adıyla Picked by Scott Joplin (Scott Joplin'in derlediği özgün parçalar)'dir. İlk rag'lerini Sedalia'da bestelemiştir; 1899'da ilk başarısını kazandığı Maple Leaf Rag'i çıkardı.

Ragtime'in yaygınlık kazanmasında rol oynayan diğer caz sanatçıları da James Scott (1886-1938), Joseph Lamb (1887-1960)'dir (Say, 2005, s.444).

1.5.2. Boogie-Woogie Stili

Boogie-woogie'de en önemli isimler; Pete Johnson, Meade Lux Lewis ve Albert Ammons. Stride için James P. Johnson, Fats Waller, Earl Hines, Teddy Wilson, Art Tatum'dur.

New Orleans döneminden önce, Boogie-Woogie tarzı da cazın bir nevi fakir akrabasıdır (Sermet, 1999, s.23).

Say (2005)'e göre "Piyanoda blues stilini uygulamayı öngören, ritmik özelliğiyle öne çıkan müzikal yönelim. Dört zamanlı ve 12 ölçülük blues formundadır. Melodiye piyanoda bas seslerdeki oktavların tekrarıyla eşlik ediliyordu. Boogie-Woogie'nin tanınmış sanatçıları Meade Lux Lewis ve Albert Ammons'dur."

...Boogie-woogie denilen tarzın ilk olarak 20. Yüzyılın başlarında Amerika'nın Midwest denilen orta batı kısmında duyulduğu tahmin edilmektedir. O zamanlar bu müziğe daha ziyade fast western yani batıya ait hızlı müzik deniyordu. İlk başlarda gitarlarla çalınan bu blues şeklinde, bir gitar bas hattını tutar, diğer gitar da hızlı melodik pasajlar yapardı. Bilahare gitarlar yerini piyanoya terk edince piyanistler eski gitar tekniğinden tam olarak vazgeçmemişler ve bu suretle sağ elde melodik hat, sol elde de ostinato bas hattı geliştirek Boogie-Woogie ortaya çıkmıştır (Sermet, 1999, s.23).

Boogie-Woogie'ye kısaca blues formu diyebiliriz. Genellikle solo piyano olarak çalınan bu tarz 12 mezür ve bazen de 8 mezüre dayanmakta ve ostinato bas figürleri de en aşikar vasfı olmaktadır. Genellikle do majör tonalitenin kullanıldığı bu iptidai ve monoton müzikte fazla bir melodik buluş veya gelişme yoktur. Müziğin karakteri de melodik olmaktan ziyade percussive, yani vurucu ve ritmiktir (Sermet, 1999, s.23).

Boogie piyanistlerinin genellikle kullandıkları sol el figürleri noktalı veya noktasız sekizlikler, onaltılıklar ve triolelerden müteşekkildi. Bunları istedikleri gibi senkoplu veya senkopsuz kullanıyorlardır. Armoni temeli zayıf olan bu müzikte birçok dissonant sese de rastlanıyordu. Bu bir armoni düşüncesinden ziyade Boogie piyanistinin iki elini de bağımsız olarak kullanmak istemesinden meydana geliyordu (Sermet, 1999, s.23).

1.5.3. Stride Piano Stili

Jelly Roll Morton Stride öncesinde çok önemli bir piyanisttir. Bu dönemde piyanistler aynı parça üstünde klavye çalışmaları yapıyorlardı ve sözgelimi bir çalgıcı kendinden sonra arkadaşını zor durumda bırakabilecek bir tonaliteyi modüle etmek için düzenleme yapıyordu. Her biri karşıtının eleştirel bakışı altında tempoları hızlandırıyor, ragtime'ın klasik anlatımından hareketle çalışma sırasında ortaya çıkan kritik durumları çoğaltıyor, armonik gelişmeleri zenginleştiriyor, blue notes ifadesini renklendiriyor ve dinleyiciyi katılıma davet eden yinelemeli figürler desteğini belirginleştiriyordu. Burda klasik anlamdan kasıt senkoplar, ritmik zaman sapmalarıdır. (Bergerot, 2004, s.58).

Stride geniş adımlarla yürümek anlamına gelmektedir. Sol el, onuncu bir ölçüyle yani üst oktavda üçlü bir şekilde hızlandırılmış basa karşılık olan akoru sürekli ve daha uzakta olacak şekilde, tiz sese doğru bir yerlerde bulmaya çalışmıştır. (Bergerot, 2004, s.58).

Bergerot (2004)'e göre "Sol el akoru zamanla hızlanmıştır ve gizlice iki zamanlı ölçüden zayıf zamanları hızlandırılmış dört zamanlı bir ölçüye geçilmiştir. Ölçüyü daha canlı olarak

kavramanın bu biçimi, hafiflik, rahatlık, ve esneklik içinde çalışma olanağı vermiştir ve eşitsiz tümceleme benimsenmiştir”.

...1917’ye doğru James P. Johnson tarafından gerçekleştirilen kayıtlar ragtime temeline dayanır, onun 1921 tarihli başyapıtları kesinlikle stride piyano parçalarıdır. Buna karşılık aynı yıl Johnson tarafından yönetilen orkestra versiyonlarına bakıldığında ilk senkoplu müziklerin o sıçrayıcı katılıkları yeniden çıkar karşımıza. Öncülerinin Eubie Blake ve Luckey Roberts oldukları söylenebilecek bir türün duayeni olan James P. Johnson’ın en büyük rakibi klasik kültürle yoğrulmuş Willie Smith, öğrencisi de sürekli çarpıcılık peşinde koşan Fats Waller olmuştur. Waller küçük toplulukların başında, daha sonra, 1930’lu yıllarda stride üslubunu benimsemiştir. Art Tatum’dan Keith Jarrett’e, Thelonious Monk’a kadar, bu tür, modern piyanonun sürekli vazgeçilmezidir (Bergerot, 2004, s. 58).

1.6. Problem Durumu

Öğretim programları yıllık ve dönemlik olmak üzere öğrencilerin düzeylerine uygun bir biçimde düzenlenmelidir. Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda öğrencilerin bireysel farklılıkları ve farklı okullardan gelmiş olmaları nedeniyle düzeyleri aynı değildir. Piyano eğitiminde repertuar seçimi yapılırken her öğrencinin bireysel farklılıkları, düzeyleri değerlendirilmeli ve farklı dönemlerden eserler seçilerek gerçekleştirilmelidir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı piyano dersi final sınavlarında öğrencilerden, her dönemden birer eser seslendirmeleri beklenirken bu dönemlerden birisi olan Çağdaş Dönem içerisinde klasik anlamda yazılmış caz eserlerine piyano dersi öğretim programında yer verilmesine yönelik ihtiyaç olduğu görülmektedir.

Caz müziği oldukça büyük bir tarihi olan, armoni ve icracılık bakımından klasik müzikten farklı bilgi ve beceriler içeren bir müzik türüdür. Piyanoda klasik bir eser icra etmek için nasıl bir altyapı ve müzik eğitimi gerekiyorsa caz eseri seslendirmek için de belli bir altyapı gerekmektedir. Bu açıdan caz müziğini tanımak ve iyi bir zemin oluşturmak için başlangıçta klasik anlamda yazılmış, literatürde yer alan caz eserlerinin G.Ü.G.E.F Müzik Eğitimi Anabilim dalı piyano eğitim programında yer verilmesi gerekmektedir. Bu sayede klasik eserlerden, caz armonili klasik anlamda yazılmış eserlere yumuşak bir geçiş yapılacağı, daha sonra caz müziğe ilgi duyan ve bu konuda kendini geliştirmek isteyen öğrencilerin bu müziği bilerek ve anlayarak devam edebilecekleri düşünülmektedir.

M.E.B. 7. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Kılavuzu’nda “Dünya’nın Müzik Renkleri” başlıklı bir konu yer almakta olup bu ders içinde Caz müziği de öğrencilere tanıtılmaktadır. M.E.B. müzik dersi öğretim programında bu konunun yer alması gerekçesiyle de müzik öğretmeni adaylarının bu müzik türünü tanımaları gerekmektedir. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğrenim gören her öğrenci müzik öğretmeni adaydır ve müzik öğretmeni olduklarında

lisans süreleri boyunca öğrendikleri bilgilerden yararlanacakları düşünülmektedir. Bu nedenle sadece piyano dersi öğretim programında değil Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim programlarında da (işitme, armoni, güncel ve popüler müzik, piyano, ana çalgı, okul çalgıları, koro, piyano eşlikleme gibi derslerde) caz müziğine yer verilmesine yönelik ihtiyaç duyulmaktadır.

19. Yüzyılın sonlarına doğru ortaya çıkan Caz Müziği Çağdaş bir müzik türüdür. G.Ü. G.E.F Müzik Eğitimi Anabilim Dalı piyano derslerinde genellikle Çağdaş Dönem eserleri arasında Türk Bestecilerine yer verilmektedir. Müzik öğretmeni adaylarının müzik türlerinin hepsini tanımaları ve bilmeleri türlerin yaygınlaştırılması açısından da önemlidir. Bu anlamda piyano dersi öğretim programları içerisinde caz eserlerine de yer verilmesi düşünülerek aşağıdaki problem cümlesi oluşturulmuştur.

1.7. Problem Cümlesi

Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Görüşler nelerdir?

1.8. Alt Problemler

1. Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda kullanılan piyano eğitimi ders tanımlarının yeterliliğine ilişkin öğretim elemanı görüşleri nelerdir?
2. Piyano dersi öğretim programı içerisinde yer alan repertuara ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?
3. Caz eserlerine piyano dersi öğretim programı içerisinde yer verilmesinin piyano çalma becerilerini artırıp artırmadığına ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?
4. Piyanoda çalınan caz eserleri ile klasik müzik eserleri arasındaki farklara ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?
5. Caz eserlerine piyano dersi öğretim programı içerisinde yer verilmesinin müzik öğretmeni adaylarına sağlayacağı mesleki bilgi ve becerilere ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?
6. Caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının Çağdaş Dönem açısından uygunluğuna ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri nelerdir?

7. Caz eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim programı içerisinde yer verilmesi ihtiyacına yönelik öğretim elemanı ve öğrencilerin görüş ve önerileri nelerdir?

1.9. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmayla, Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. Sınıf öğrencilerinin ve piyano dersine giren öğretim elemanlarının caz eserlerine piyano dersi öğretim programı içerisinde yer verilmesi ihtiyacına yönelik görüşlerinin alınıp incelenmesi ve müzik öğretmeni adaylarının piyano dersi öğretim programı doğrultusunda, bir dönem boyunca çalıştıkları piyano eğitim repertuarlarında caz eserlerine ne kadar yer verdiklerinin saptanması amaçlanmaktadır.

1.10. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, dünyaca kabul edilen müzik türlerinden olan caz müziğe ait, piyano eğitimi literatürü için yazılmış olan caz eserlerine piyano dersi öğretim programı içerisinde yer verilmesinin müzik öğretmeni adaylarının bu alanı tanınması ve bilmesi açısından ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı içerisinde yer verilmesi önerilen bir çalışma olması açısından önemlidir.

1.11. Varsayımlar

Bu araştırmada izlenen yöntemde kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formunun, öğretim elemanları ve öğrenciler tarafından kendi istekleriyle ve içtenlikle cevaplandırıldığı varsayımından hareket edilmiştir.

1.12. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı piyano dersi öğretim programı ile,
2. G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2013 piyano ders tanımları, 2013-2014 Bahar-Güz Dönemi Sınav Kriterleri ile,
3. G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda piyano eğitimi veren 10 öğretim elemanı ile,

4. 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılı lisans üçüncü sınıf öğrencilerinden toplam 40 kişi ile sınırlıdır.

1.13. Tanımlar

Aksan: Bir sesin ya da akorun vurgulanması; ağırlıklı olarak duyurulan ses/sesler. Vurgu, vurgulama (Say, 2005).

Arpej: Kıvrılarak seslendirilen akor. İtalyanca arpa sözcüğünden gelir: Bir akorun seslerini arp çalar gibi birbiri ardı sıra hızla seslendirme (Say, 2005).

Atonal: Tonalite dışı; tonsuz; tonal armoni dizgesinin dışında olan müzik kavrayışı (Say, 2005).

Attacca: Giriş. “Hemen gir” anlamında. Atak yaparak. Beklemeden giriş, devam. Bir parçanın sonuna yazılarak izleyen parçaya duraksamadan geçilmesini bildiren terim (Say, 2005).

Blue Note: “Buruk nota” Afro-Amerikan geleneğindeki bir perde özelliği: Daha çok blues ve caz müziğinde dizinin eksik üçlü, eksik beşli ve eksik yedilisi olan nota (Say, 2005).

Cake walk: Amerika’da 1840’lı yıllarda köle sahiplerinin kurumlu yürüyüşüyle zenci kölelerin alay etmesini simgeleyen bir danstır (Say, 2005).

Çalgı Müziği: Çalgılar için bestelenmiş müzik; sadece çalgıların yer aldığı, çalgılarla seslendirilen müzik çeşitidir (Say, 2005).

Dissonant: Disonans. “Uyumsuz”. İşitsel bakımdan uyuşum etkisi bırakmayan aralık ya da akorların tanımlanmasında kullanılan terim. Birbirleriyle kaynaşmayan iki ya da daha fazla sesin birleşmesi (Say, 2005).

Doğaçlama: Hazırlıksız olarak, içten geldiği gibi beste yapma. Müzikal doğaçlama, bir anda doğan buluşların özgürce dile getirilmesi, ya da bir ezgi modelinin belirli bir form içerisinde geliştirilmesidir (Say, 2005).

Gam: Dizi. Dilimize Fransızca gamme sözcüğünden girmiştir: Tonal sistem içindeki dizilere verilen ad. Örneğin majör gamlar, minör gamlar (Say, 2005).

Majör: Büyük. Diziler, aralıklar ve akorlar için kullanılan terim (Say, 2005).

Modüle: Modülasyondan gelir. Türkçe’de geçki olarak kullanılır. Bir mod ya da tonaliteden başka bir mod ya da tonaliteye geçme işlemi (Say, 2005).

Ostinato: “İnatçı”. Bir müzik cümlesinin bütün bölüm boyunca, ya da bölüm içi kesitlerinin bazılarında sürekli tekrarlanması (Say, 2005).

Poliritm: Çok ritimli. Çeşitli ritm kalıplarıyla aynı zamanda birbirini izlemesi. Barok dönemde ölçü içindeki aksanların yer değiştirmesi şeklinde kullanılıyordu (Say, 2005).

Prima Donna: “Birinci bayan”. Opera eserinde başrolü üstlenen kadın şarkıcı (Say, 2005).

Quadrille: Fransa’da I. Napoleon döneminin yaygın bir sosyete dansı. En az dört çift tarafından kare şeklinde yer alarak uygulanırdı. İki dörtlük veya altı sekizlik ölçüde olan bu dans, 5 kısımdan oluşuyordu. Le pantolon, l’ete, la poule, la pastourelle ve finale (Say, 2005).

Repertuar: Latin kökenli olan “reperire”den dilimize geçmiştir. Sözlük anlamı “hazır bulundurmak”tır. Bir müzik türünün, çeşidinin, ya da tanımını belirli bir müzik stili çerçevesindeki eserlerin oluşturduğu bütün (Say, 2005).

Rondo: Şiirdeki gibi tekrarlar üzerine kurulmuş bir müzik formu. Rondo’da ana tema en az üç kez duyurulur. Bu tekrarların arasına rondonun temasıyla gereğince karşıtlık yaratabilen ara kesitler yerleştirilir (Say, 2005).

Senkop: Aksatım. Ritmik harekette vurguların yerleşme düzeninde çeşitlilik yaratmak üzere, olağan vurgu düzeninin değiştirilmesi yöntemi (Say, 2005).

Sound: Tınlama. Fiziksel bir olgu olarak sesin tınlaması. Caz, rock ve dans müziğinde bir solistin, topluluğun, aranjmanın ya da bir bestenin kendine özgü ses özelliği (Say, 2005).

Spiritual: “Ruhsal”. Amerika Birleşik Devletleri’nde yaşayan zencilerin Hristiyanlaştırıldıktan sonra söylediği dinsel şarkı türü (Say, 2005).

Swing: Bir caz stilidir. Sözlükteki anlamı “sallanmak”tır (Say, 2005).

Tonal: Tonaliteye ilişkin. Tonal özellikte. Tonal sistem ile yazılan, içinde tonal bir merkez bulduran müzik (Say, 2005).

Tonalite: Bir dizinin tonal ilkelere göre kuruluşu. Dizilerin ve tonların ne şekilde kurulmuş bulunduğunu açıklayan sistem ve onun dayandığı kurallar bütünü (Say, 2005).

Triole: Üçleme (Say, 2005).

Tutti: Hep birlikte. Bütün seslerle birlikte: Çalgı ya da ses sanatçılarının hep birlikte seslendirmeye geçmesi (Say, 2005).

Vibrato: “Salınım”. Sesi zenginleştirmek, yumuşatmak, yoğunlaştırmak amacıyla, vokal müzikte, üflemeli çalgılarda, telli ve yaylı çalgılarda seslendiriciler tarafından uygulanan titreştirme tekniği (Say, 2005).

Virtüozite: Virtüözlük. Üstün, usta sanatçı, sanat ustası, büyük hüner sahibi, üstün yetenekli ses ya da çalgı sanatçısı anlamına gelir (Say, 2005).

Work song: İş şarkısı (Say, 2005).

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

İlgili alan yazının taranması sonucunda caz müzik ile ilgili araştırmalar bulunmakla birlikte caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasıyla ilgili bir araştırmaya rastlanamamıştır.

Bu bölümde sadece caz piyano konusunda yapılan araştırmalar yer almaktadır. Araştırmalar, yazarlarının isimlerinin alfabetik sırasına göre yazılmıştır.

Okay (2013)'ın "Caz Piyano Müziğinin Piyano Eğitiminde Kullanılabilirliği" konulu doktora tezinde Caz piyano müziğinin piyano eğitiminde kullanılabilme durumu ve sağlayacağı katkılar araştırılmıştır. Deneysel modele göre yapılan araştırmada, araştırmanın çalışma grubunu Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü 2010-2011 eğitim-öğretim yılı güz döneminde piyano eğitimine devam eden 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır ve araştırma öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen modeline göre tasarlanmıştır. "Piyano eğitiminde caz piyano müziğinin kullanılabilirliği nedir? Klasik batı piyano müziği ve caz piyano müziği arasındaki karşılıklı etkileşim nedir? Caz öğelerine dayalı 13 haftalık bir piyano eğitimi programının klasik piyano eğitimi alan öğrenciler üzerindeki etkileri nelerdir?" sorularının cevapları araştırılmıştır. Araştırma yöntemine dayalı olarak hazırlanan 13 haftalık "Caz öğelerine dayalı piyano eğitim programı" deney grubuna uygulanırken; kontrol grubuna ise var olan normal süreçte eğitim öğretime devam edilmiştir. Her iki gruba da deney öncesi ve deney sonrası ölçmeler yapılmıştır. Deney ve kontrol gruplarından elde edilen öntest ve sontest verilerinin çözümlenmesinde Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler testi tekniği ve Mann-Whitney U testi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın verilerini elde etmek amacıyla, araştırmacı tarafından geliştirilen "Caz piyano becerileri testi" ölçme aracı olarak kullanılmıştır. Bu ölçme aracının geçerlik ve güvenirlik çalışması kapsamında madde analizlerini takiben yapılan iç tutarlılık analizleri sonucunda testin güvenirlik değerleri (Cronbach Alpha, Spearman-Brown ve Guttman) yüksek çıkmıştır. Araştırma sonucunda

elde edilen bulgular şunlardır: Verilerin analiz edilmesiyle elde edilen sonuçlarda, caz öğelerine dayalı piyano eğitim programının uygulandığı deney grubundaki öğrencilerin uygulama süreci sonunda caz piyano becerileri düzeylerinde artış olduğu tespit edilmiş, kontrol grubuna oranla anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Sonuç olarak caz öğelerine dayalı olarak uygulanan programın klasik piyano eğitimine geliştirici yönde katkıları olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmadan, kullanılan eserler, caz tarihi ve caz armonisi hakkında bilgi edinebilmek amacıyla yararlanılmıştır.

Akıncı (2001)'in "İlköğretim Okullarının 2. Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Caz Müziği Armonisi ve Ritmik Yapıları Kullanılarak Piyano İçin Eşliklenmesinde İzlenilecek Yöntem ve Teknikler" konulu yüksek lisans tezi; ilköğretim okullarının 2. kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların caz müziği armonisi kullanılarak piyano için eşliklenmesinde izlenilecek yöntem ve teknikleri orta koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada durum tespitine yönelik bir model esas alınmış, veriler kaynak tarama yoluyla toplanarak işlenmiş, çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmada önce caz müziği armonisi ve onun etkilediği müzik türleri ile Eğitim müziği dağarcığında en çok kullanılan makam olan hüseyini makamının analizi yapılmış ve kaynak tarama yolu ile piyano eşliği yapılacak okul şarkıları belirlenmiştir. 11 Kaynak tarama yolu ile elde edilen analiz yöntemleri sonucunda piyano eşliği yapılacak şarkıların önce armonik fonksiyonları belirlenmiş, belirlenen armonik fonksiyonlar şifrelere ve notalara dönüştürülmüştür. Daha sonra ise bağlanış kurallarına göre 3 ve 4 sesli olarak bağlanmış son olarak da parçanın karakterine uygun bir stilde piyano eşliklemesi yapılmıştır. Müzik Öğretmeni yetiştiren kurumlarda caz müziği eğitimine de yer verilmesi üzerinde durulmuş ve gerekli önerilerde bulunulmuştur. Bu araştırmadan, caz müzik eğitimine Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda yer verilmesi konusundaki önerilerden yararlanılmıştır.

Babacan (2001)'in "Caz Müziği ve Piyano Eğitimi Üzerine Bir Çalışma" konulu yüksek lisans tezinde; caz müziği genel hatlarıyla ele alınmış, Türkiye'deki durumu incelenmiş ve caz müziğin eğitimi ile ilgili araştırma yapılmıştır. Geniş bir yapıya sahip olan caz müziğinin ortaya çıkışı ve gelişimiyle kendine özgü türleri incelenmiş, melodi, ritim yapısı ve armonik yapısı da örneklerle anlatılmaya çalışılmıştır. Cazın Türkiye'deki gelişimi ayrı olarak incelenirken, eğitimi ve bu konudaki eksiklikleri değerlendirilmiştir. Çalışmada ayrıca bir piyano eğitimcisinin, piyanoda cazı ve özellikle bu müziğin önemli niteliği olan doğaçlamayı öğrenmek isteyen bir öğrenciye nasıl yol göstereceğine de değinilmiştir.

Babacan (2009)'ın "Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Piyanoda Eşlik Dersi Sürecinde Caz Armonisinin Kullanılabilirliğinin Değerlendirilmesi" konulu doktora tezinde; caz müziği armonisinin eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dallarındaki eşlik dersi sürecinde kullanılabilme durumu ve sağlayacağı katkılar araştırılmıştır. Çalışma sürecinde, caz müziği armonisi kullanan deney grubu öğrencileri ile klasik armoni kullanan kontrol grubu öğrencilerinin, kendilerine verilen bir parçanın armonik çözümlenmesine yönelik bilgi düzeyleri ve eşliklemeye yönelik performans düzeyleri arasındaki farklar ve gelişmeler ölçülmüştür. Bu araştırmanın çalışma grubunu, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı III. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Bu öğrencilerden rastgele seçilerek oluşturulan deney ve kontrol grubu, araştırmacı tarafından 11 haftalık süre boyunca uygulamalı olarak çalıştırılmıştır. Elde edilen ön-test ve son-test sonuçlarına göre, deney ve kontrol gruplarının bilgi düzeyleri ile eşliklemedeki davranış farkları karşılaştırılmıştır. Ayrıca, eşliklemede caz armonisi kullanan deney grubu öğrencilerinden yazılı olarak çalışmaya ilişkin görüşleri alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS (V10.0) yazılımı yardımıyla, "Bağımsız T-Test" kullanılarak değerlendirilmiştir. Bu araştırmadan caz armonisi konusunda ve piyanoda eşlik dersinde caz armonisinin kullanılabilirliği hakkında bilgi edinebilmek amacıyla yararlanılmıştır.

Berköz (2006)'ün "Piyano ve Caz" konulu yüksek lisans tezinde; cazın, 20. yüzyıl boyunca karşımıza çıkan, New Orleans stili, Chicago stili, büyük orkestra cazı, cool caz, free caz, fusion gibi görünüşlerinin incelendiği bu çalışmada, 20. yüzyıl klasik batı müziği kapsamında eser üreten bestecilerin, caz müziğinden etkilenme sürecinde iki ana başlık altında toplandığından bahsedilmiştir. Karşılıklı etkileşim sürecinde, caz müziği ve 20. yüzyıl klasik batı müziği göz önünde bulundurulduğunda, klasik batı müziğinin cazdan belli limitler dahilinde etkilendiği, hiçbir zaman caz müzisyenlerinin batı müziğinden yararlandığı kapsamda yararlanmaya ihtiyaç duymadığı saptanmıştır. Bu çalışmadan caz stilleri hakkında bilgi edinebilmek amacıyla yararlanılmıştır.

Yaman (2015)'in "Piyano ile Eşikleme Becerisinin Caz Müziği Armonisi İle Birlikte Geliştirilmesi Üzerine Aşamalı Bir Çalışma Modeli Önerisi" konulu yüksek lisans tezinde amaç piyanonun eşikleme çalgısı olarak kullanımı ve piyano ile doğaçlama eşiklemenin püf noktaları irdelenmesidir. Herhangi bir melodiye, piyano ile doğaçlama olarak nasıl eşikleme yapılabileceği üzerine çalışılmış çeşitli örneklerle desteklenmiştir. Caz müziğinin armonik yapısı üzerinde genel hatlarıyla durulmuş, piyano ile eşlik icrasında caz

armoni kalıplarının nasıl kullanıldığı örneklerle desteklenerek anlatılmış, eşikleme (Korropetisyon) icrasının farklı armonik kalıplarla çeşitlendirilmesi (Varyasyonlandırılması) üzerine çalışmalar yapılmış ve çeşitli örnekler üzerinde anlatılmaya çalışılmıştır. Bu araştırmadan piyanoda caz müziği armonisinin kullanılmasının eşlik becerisine ne gibi katkıları olacağını öğrenmek amacıyla yararlanılmıştır.

“Piyano ve caz” konusunda daha önce yapılmış olan bu ilgili araştırmalarda genellikle piyanoda caz müziğinin kullanılabilirliği, piyano eşlikte caz armonisinin kullanımı gibi konulardan bahsedilmektedir. Bu araştırmada, ilgili araştırmalardan da yararlanılmış ve gereken yerde kaynak olarak kullanılmıştır. Ancak piyano eğitim programı içerisinde caz eserlerinin yer almasıyla ilgili bir araştırmaya rastlanmamıştır. Müzik Eğitimi Anabilim dalları piyano eğitimi programında literatürde yer alan caz eserlerinin piyano dersi öğretim programında yer alması beklenmekte ve literatürün bu konuda genişletilmesi önerilmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel bir araştırma olup durum saptaması yapılmıştır. Öncelikle betimsel bir tarama yapılmış olup yarı yapılandırılmış görüşme tekniği uygulandıktan sonra verilerin içerik analizi yapılmıştır.

Şimşek ve Yıldırım'a göre (2013) "Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırma olarak nitelendirilebilir" (s.45).

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu; G.Ü.G.E.F Müzik Eğitimi Anabilim dalında piyano eğitimi veren öğretim elemanları (10) ve 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılı lisans üçüncü sınıf öğrencileri (40) oluşturmaktadır. Bu Eğitim-Öğretim yılında Anabilim Dalı'nda zorunlu piyano eğitimi üçüncü yılda tamamlandığı için görüşme formu üçüncü sınıf öğrencilerine uygulanmıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı

2013-2014 Eğitim- Öğretim yılı lisans üçüncü sınıf öğrencilerinin Güz Dönemi piyano dersi final sınavında çaldıkları eserlere ulaşılmış ve repertuarlarında caz eserlerine yer verip vermedikleri saptanmıştır. G.Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda görev yapan piyano dersi öğretim elemanlarına ve 3. Sınıf öğrencilerine açık uçlu yarı

yapılandırılmış görüşme formu uygulanmadan önce alanında uzman 3 öğretim elemanı ile görüşülerek pilot uygulama yapılmıştır. Başlangıçta soru havuzunda 15 soru hazırlanmıştır. Pilot uygulamadan sonra uzman görüşleri doğrultusunda görüşme formundaki soru sayısı, öğretim elemanı görüşleri için 9, öğrenci görüşleri için ise 7 soru olarak belirlenmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, öncelikle literatür taraması yoluyla araştırmacı tarafından toplanmıştır. Caz müzik ve piyano eğitimi konusunda daha önce yapılmış olan araştırmalara ulaşılmıştır. G.Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Piyano dersi tanımlarına ve lisans üçüncü sınıf öğrencilerinin 2014 Ocak ayı (Güz Dönemi) piyano dersi final sınavında çaldıkları eserlerin listelerine ulaşılmış, bu listeler ayrıntılı bir biçimde incelenerek sınav programında caz eserlerine yer verip vermedikleri tespit edilmiştir.

Öğrencilere ve öğretim elemanlarına caz eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim programında yer verilmesi ihtiyacına yönelik açık uçlu yarı yapılandırılmış sorular sorulmuş ve katılımcıların izniyle kayıt altına alınmıştır. Öğrencilere caz müzik eserlerini ne kadar tanıdıkları ve çaldıkları, öğretim elemanlarının caz eserlerini ne kadar tanıdıkları ve öğrencilerine çaldırdıklarını belirlemek üzere görüşme formu uygulanmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmada, piyano eğitimi öğretim elemanlarına ve öğrencilere yöneltilen açık uçlu yarı yapılandırılmış soruların içerik analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler sonucunda öneriler hazırlanmıştır. Verilerin çözümleme işlemleri elle yapılarak bilgisayar ortamında denetlenmiştir. İçerik analizi sonucunda elde edilen verilerin yorumlanmasında yüzde kullanılmıştır. Bulgular ise sözel olarak denetlenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın problem ve alt problemlerine ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Piyano Dersi Öğretim Elemanlarının Üniversitede Görev Yapma Sürelerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğretim elemanlarına üniversitede kaç yıldır piyano eğitimi yaptıkları, birikimlerinden yararlanmak gerekçesiyle sorulmuştur. Katılımcıların arasında Öğretim Elemanlarına U1, U2, U3 gibi görüşme formlarının yapıldığı sırasına göre kodlar verilmiş ve bu kodlarla beyan ettikleri fikirleri açıklanmıştır.

Tablo 1.

Piyano Öğretim Elemanlarının Üniversitede Görev Yapma Süresi

Süre	
30 yıl	U1
3 yıl	U2
2.5 yıl	U3
16 yıl	U4
30 yıl	U5
16 yıl	U6
41 yıl	U7
30 yıl	U8
40 yıl	U9
38 yıl	U10

Yukarıdaki tablodan anlaşıldığı gibi görüşme yapılan 10 öğretim elemanından ikisinin beş yılın altında, iki öğretim elemanının 16 yıllık, diğer öğretim elemanlarının ise 30 yılın üstünde bir deneyime sahip oldukları görülmektedir. Daha deneyimli olan öğretim elemanları ile daha az deneyime sahip olan öğretim elemanlarının piyano dersi final sınavlarını komisyon olarak birlikte değerlendirme yaptıkları düşünüldüğünde bu değerlendirmenin homojen bir ölçme değerlendirme olabileceği fikrini de vermektedir.

Böylelikle deneyimli ve daha az deneyimli öğretim elemanlarının etkileşimlerinin olduğu da görülmektedir.

4.2. Öğretim Elemanlarının G.Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Piyano Eğitimi Dersi Tanımları ile İlgili Düşüncelerine İlişkin Bulgular

Öğretim elemanlarına G .Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı piyano eğitimi ders tanımlarını yeterli bulup bulmadıkları sorulmuştur. Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir.

U1: “Çok yeterli olduğunu düşünmüyorum. Programın netleşmemesinin önündeki engel de öğrencilerde çok ortak bir seviye olmadığı için her öğrenciye göre ortak bir tanım almak o kadar kolay olmuyor.”

U2: “Çok bir görüşüm yok bununla ilgili bir yorum yapamayacağım. Gazi Üniversitesi iyi bir yol izliyor bence. Birçok bölümde bu kadar dikkat edilmiyordur piyano eğitimine. Burda bir sürü hocalarımız var hepsinin kitaplarını kullanarak bu yaşa geldik şimdi onlarla karşılaşıyoruz. Piyano açısından burası diğer bölümlere göre çok farklı.”

U3: “Burda yazarlar alt seviyeyi belirliyor. Öğrenciler sıfırdan gelmiş gibi düşünülmüş ve yazılmış tanımlar. Ama her öğrenci aynı değil. O yüzden güncellenebilir.”

U4: “ Müzik Öğretmenliğine yönelik olması gerektiğine inanıyorum. Yeterli olmadığını düşünüyorum”

U5: “Oldukça yeterli buluyorum. Bir ara her dönemden öğrencinin seviyesine uygun parça şeklinde daha uzun bir tanım vardı. Bu daha geliştirilebilir aslında.”

U6: “Genel anlamda yeterli buluyorum. Ama dediğim gibi her dönemden eser çaldırdığımız zaman da bunun dışında tutulmamalıdır. Öğrencinin her dönemden her sitilde her karakterde eserleri tanınması açısından düşünüldüğü zaman caz da bunun kapsamında düşünülebilir.”

U7: “Temel davranışlar açısından buradaki tanımlar uygun. Ama bir tek şey söyleyebilirim pratiğe yönelik çalgıyı kullanım konusunda, çalışmalarda biraz daha bu tanımların açılması lazım. Müzik eğitimcisi ve müzik öğretmeni olacak kişi mutlaka mezun olunca piyano dersi veriyor ayrıca da çalgısını fazlasıyla kullanmak zorunda müzik eğitimcisi. O nedenle çalgısını bu tür etkinliklerde kullanmasına yönelik tanımların biraz daha açıklanması belirgin olmasında yarar var. Yoksa başlangıç aşaması için bunlar güzel eğer tam

uygulanırsa buradaki tanımlar. Ama o dediğim konuyu da bir eksik olarak kabul edersek biraz daha açılmalı daha net olmalı.”

U8: “Bu eski bir tanımlama bunun güncellenmesi gerekiyor.”

U9: “1. Sınıf öğrencileri buraya geldikleri zaman çok farklı kaynaklardan geliyorlar. Güzel sanatlar liselerinden, düz liselerden de gelenler var ama ağırlıklı değil. Güzel sanatlardan gelenler arasında bile piyanodaki temel davranışları bile henüz oturmamış gösterilmemiş, üzerinde durulmamış olarak gelen öğrenciler oluyor. Tabi ki ilk dersler bu tanımlara yönelik oluyor. Biz bakıyoruz ki altyapı hiç yok. “

U10: “Bizim piyano eğitim ders tanımlarında çağdaş müzikle ilgili bir bölüm var yani her dönemden bir eserin çalınmasıyla ilgili. Çağdaş dönemin içerisinde düşünülerek öğrencilere caz eserleri veriliyor. Bunun sadece spesifik olarak caz eserleri denmesinde de hiçbir sakınca yok çünkü o bambaşka bir alan. Çağdaş müziğin dışında bir alan onun için böyle bir sözcük geçebilir.”

Bu bulgulara göre öğretim elemanlarının piyano ders tanımlarını genel anlamda yeterli bulmalarına rağmen, ayrıntılı olarak öğrenci düzeylerine göre güncellenmesi gerektiğini söyledikleri düşünülmektedir.

4.3. Piyano Dersi Öğretim Programında Yer Alan Repertuara İlişkin Bulgular

4.3.1. Piyano Dersi Öğretim Programında Yer Alan Klasik Repertuara İlişkin Bulgular

Burada öğretim elemanlarına bir dönem boyunca öğrencilerine çaldırdıkları klasik repertuarlarını neye göre oluşturdukları ve öğrencilere piyano dersleri boyunca çalıştıkları klasik repertuar sorulmuştur.

Öğrencilere Ö1, Ö2 vb., Öğretim Elemanlarına ise U1, U2 gibi formun uygulanış sırasına göre kodlar verilmiştir.

4.3.1.1. Piyano Dersi Öğretim Programı Doğrultusunda Belirlenen Repertuarı Kullanan Öğretim Elemanları ve Öğrenciler

Tüm öğretim elemanları öğrencilerine piyano eğitim programında yazan Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönemden öğrencilerin düzeylerine uygun olan repertuarı seçip uyguladıklarını, tüm öğrenciler ise piyano eğitim programında yer alan Barok, Klasik,

Romantik ve Çağdaş dönemlerden eserleri piyano öğretim elemanlarının seçtiklerini ve düzeylerine uygun repertuarı dönem boyunca çalıştıklarını belirtmişlerdir.

4.3.1.2. Kendi Belirledikleri Repertuarları Kullanan Öğretim Elemanları ve Öğrenciler

Bütün öğretim elemanları öncelikle piyano dersi öğretim programına göre eser seçtiklerini belirtmişlerdir. U2, Çağdaş dönemde programdan daha farklı eserler çaldırmaya özen gösterdiğini, Türk eserlerini nadiren kullandığını, genelde daha başka yapıda ve daha farklı armoni stillerinde yazılmış, öğrencilerin de daha çok hoşuna giden eserleri tercih ettiğini belirtmiştir.

Öğrencilerin büyük çoğunluğu piyano öğretim elemanlarının verdikleri repertuarın dışına çıkmadıklarını, bazıları ise okul dışında kendi istekleri doğrultusunda eserler de çalıştıklarını ifade etmiştir.

4.3.2. Piyano Dersi Öğretim Programı İçerisinde Yer Alan Caz Repertuara İlişkin Bulgular

Öğretim elemanlarına, piyano derslerinde öğrencilere çağdaş dönem eserleri arasında caz eserlerinden çaldırıp çaldırmadıkları, çaldırıyorsa hangi eserleri ya da metodları tercih ettikleri sorulmuştur.

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir.

U1: “Bir grup hoca özellikle dördüncü eser olarak sınavda seçimlik eserler olarak tanınan romantik dönemden Schubert, Schumann gibi eserler çaldırırken bir grup hocalar da Rachmaninoff tercih edebiliyorlar. Ben zaman zaman caz parçalarından da oluşan özellikle Royal Academy'nin de sınavlarında ölçme aracı olarak kullandığı eserlerden yararlanıyorum.”

U2: “Bu dönem yok ama önceki dönemler verdim. Piyano Albümü'ndeki küçük Blues'lar tarzındaki parçalardan öğrencilerin seviyelerine göre veriyorum.”

U3: “Çağdaş eserlerinde Türk eserlerinden daha çok hoşlanıyor öğrenciler herhalde daha yakın buluyorlar ben de mesela çok keyifli buluyorum. Çağdaşta modern parçalardan çaldırıyorum ama caz değil. Net bir repertuar yok. Öğrencinin istediği bir şey olursa benim de çalmaktan ve çaldırmaktan keyif aldığım bir şey olursa besteci ayırt etmiyorum.

Seviyesine uygun olarak çalabileceği tanıyabileceği düzeyine uygun olan parçaları veriyorum.”

U4: “Biraz daha böyle hoşlarına gidebilecek ama belli teknikleri içeren parçaları seçiyorum. Birinci ve ikinci sınıflara ben daha çok Türk müziği eserleri vermeyi tercih ediyorum. Seviye olarak kolay olanları seçiyorum. Üçüncü ve dördüncü sınıfa geldiklerinde biraz daha böyle hem eğlenebilecekleri severek çalabilecekleri caz parçaları veriyorum. Öğrenciye göre tabi ki bu değişebiliyor.”

U5: “Öğrencinin yatkınlığı varsa, çalışmaları düzenliyse ve yer kalıyorsa. Doğrudan doğruya caz değil de cazın hazırlık aşamasında olan ragtime, blues kalıpları. Blues’u daha çok önemsiyorum armoni kalıplarının kullanılması bakımından. Ragtime’den da John Cage gibi eğitim müziği bestecilerinin eserlerini tercih ediyorum. Bill Evans’ın da eğitim için yazdığı besteleri var onları tercih ediyorum.

U6: “Caz eserlerini kullanıyorum. Mesela bu dönem öğrencime verdiğim eser Eddie ... Stroll On parçası. Daha önceden de Gershwin’den bazı eserler vermiştim.”

U7: “Belli öğrencilere, hepsine değil. Yeri geldiği zaman çaldırıyorum. Ama bir klasik kadar, çağdaş, romantik kadar değil. Albümümüzde de var zaten o tür şeyleri çalabilenlere çaldırıyorum”.

U8: “Caz öğelerini kullanan bestecilerin yazmış olduğu eğitim repertuarını kullanıyorum. Çağdaş klasik bestecilerinin yazdığı pek çok örnek ve her seviyeye uygun eserler var. Elimde çağdaş klasik bestecilerinin yazdığı pek çok örnek var her seviyeye uygun eserler var. Eğer öğrenci bunlardan çalmak istiyorsa veriyorum. Ama zaten kendi programımda literatüründe cazı ve diğer besteleme tekniklerini içeren eserler vermeye çalışıyorum”.

U9: “Caz eseri çaldırmadım. Çağdaş cazımsı eserler çaldırdım bizim Piyano Albümünde yer alan parçalardan.”

U10: “Genelde caz parçaları veriyorum ama bu başlı başına farklı bir alan. O alana yönelik teknik çalışmaları ve armonik bilgiyi öğrenciye vermeden önce bizim de çalışmamız gerekir o nedenle şu anda öyle bir caz eğitimi metodu kullanmıyorum. Ancak caz parçaların olduğu kitapları kullanıyorum.”

Öğretim elemanlarının çoğu öğrenci düzeylerine uygun olduğu takdirde piyano dersi repertuarında caz eserlerine yer verdiklerini ifade etmişlerdir.

Öğrencilere de piyano derslerinde çağdaş dönem eserleri arasında caz eserleri çalışıp çalışmadıkları sorulmuştur.

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö2: “Sınavlarda sürekli repertuarda oluyor. Ragtime oluyor genelde ama adlarını hatırlamıyorum. “

Ö4: “Daha çok blues temalı şeyler var çaldığım. İlgili alanım olduğu için kendim çalışıyorum arada.”

Ö5: “Okulda hiç çalmadım, kendim kulaktan çalışıyorum.”

Ö13: “Evet Scott Joplin- The Entertainer çaldım ama ben kendim çaldım bunu hocam vermedi.”

Ö14: “Okulda bulundurdum ama kendim araştırıp bakmıştım biraz çalmıştım.”

Ö15: “Blues çalmıştım bestecini hatırlamıyorum.”

Ö17: “Çalmıştım Çağdaş Eserim Jackson Street Blues’du mesela.”

Ö26: “Scott Joplin, Gershwin çaldım birkaç tane . Çok severim isterim de hep hocamdan istiyorum zaten.”

Ö27: “Bulundurdum, hocam verdi. Stroll On ama bestecisini hatırlamıyorum. Başka yok.”

Ö28: “1. Sınıfta çalışıyorduk biraz Scott Joplin’i filan teori olarak biliyorum dinlemişliğim de var ama ben basit bir eser çalmıştım adını hatırlamıyorum ama konsere de çıkmıştık hatta çok keyifliydi.”

Ö40: “Hocamla birkaç ragtime eseri çalmıştım. Adını hatırlamıyorum.”

Öğrencilerden Ö13, Ö17, Ö26, Ö27, Ö28, daha önce repertuarında caz eseri bulundurduğunu, Ö2, Ö15 ve Ö40 daha önce çaldığını ama eserin adını ve bestecisini hatırlamadığını, Ö4, Ö5 ve Ö14 okuldaki repertuarında değil de kendi kendine bazen çaldığını, diğer öğrenciler de daha önce hiç caz eseri çalmadığını belirtmiştir.

Bulgular sonucunda öğretim elemanlarından üçü, bazen Piyano Albümü’nde yer alan küçük blues altyapılı eserlerden çaldırıldığını belirtmiş, biri caz konusunda bir repertuara sahip olmadığı için eğer öğrenci isterse seviyesine uygun gördüğü sürece çaldırmayı tercih ettiğini belirtmiş, biri Royal Academy’nin sınavlarında tercih ettiği “C” kategorisinde yer alan caz altyapılı eserlerden yararlandığını, iki öğretmen ragtime türü eserlerden ve blues kalıplarının olduğu eserlerden yararlandığını ve John Cage gibi bestecilerden yararlandığını, biri caz öğelerini kullanan bestecilerin yazmış olduğu eğitim repertuarını kullandığını, biri de öğrenciler 3. ve 4. Sınıfa geldiklerinde caz eserlerinden yararlandığını

belirtmiştir. Bir diğeri ise bazen öğrencilerin eğlenebilecekleri tarzda caz parçaları seçtiğini belirtmiş ama hangi kaynaklardan yararlandığını belirtmemiştir. Bazı öğretim elemanları caz gibi değişik türde eserleri çalıştırmaya vakit olmadığını, ders süresinin kısıtlı olduğunu, bu yüzden daha eğitici buldukları klasik eserleri tercih ettiklerini dile getirmişlerdir. Bazıları ise caz eserleri kullandıklarından bahsetmiştir fakat eser ve besteci ismi sorulduğunda bu sorulara yanıt vermemişlerdir. Tüm piyano öğretmenleri, öğrencilerin seviyelerine uygun olan eserleri seçmek şartıyla her dönem olmasa da bazı dönemler, öğrencilerin de isteği doğrultusunda çağdaş dönem eserleri arasından caz eserlerine yer verdiklerini belirtmiştir.

Öğrencilerden 11 kişi caz eseri çaldığını belirtmiştir fakat sadece 5 kişi öğretmenlerinin caz eseri verdiğini, 3 öğrenci daha önce çaldığını ama bestecisini ve eserin adını hatırlamadığını, 3 öğrenci de okulda değil kendi kendine dışarıda caz çalmaya çalıştığını söylemiştir. Diğer 29 öğrenci de daha önce hiç caz eseri çalışmadıklarını ifade etmişlerdir.

Her öğrencinin piyano çalma düzeyi üniversite öncesi aldıkları eğitimden kaynaklı olarak farklılık göstermektedir. Müzik öğretmeni adayları, Güzel Sanatlar Liseleri, Konservatuarlar, Anadolu Liseleri vb. okullardan mezun olup Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda okumaya hak kazanmaktadırlar ve bu nedenle geçmişte aldıkları piyano eğitimi/müzik eğitimi denk değildir. Birinci sınıfta okuyan bir öğrencinin piyano çalma düzeyi dördüncü sınıf öğrencisinin seviyesiyle eşit olabilmektedir. Piyano eğitimi ders tanımları bu sebepler de gözetilerek ayrıntılı bir şekilde düzenlenmelidir. Öğretim elemanları sadece piyano eğitimi ders tanımlarına göre değil kendi bilgi ve birikimi doğrultusunda da eser seçiminde yenilikler getirebilmelidir. Bu sayede her öğrenciye bireysel olarak daha kapsamlı piyano eğitimi verilebilecekleri düşünülmektedir.

4.4. Caz Eserlerinin Piyano Dersi Öğretim Programı İçerisinde Yer Almasının Piyano Çalma Becerilerini Artırıp Artırmayacağı Konusundaki Görüşlere İlişkin Bulgular

Öğretim elemanı ve öğrencileri kapsayan katılımcıların bazıları piyano dersi öğretim programı içerisinde caz eserlerinin yer almasının, “armonik yapı, iki el gelişimi, müzikal zeka, parmak numaraları, ritim ve tartım, piyano tekniği, yorumlama, doğaçlama, hareket becerileri” bakımından piyano çalma becerilerini artıracığına yönelik görüşlerini belirtmişlerdir. Ö2 ve Ö13 piyano çalma becerilerinin artırmayacağını belirtmiştir.

Katılımcıların görüşleri aşağıdaki gibidir.

4.4.1. Katılımcıların Caz Eserlerinin Armonik Yapı Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U1: “Armonik yapılanması nedeniyle piyano çalma becerileri de artacaktır.”

U7: “Çok farklı bir armoniye sahip caz, bu yüzden artırır.”

U10: “Armonik yapıdan kaynaklı artış olacaktır.”

U6: “Caz çok armoni birikimi gerektirir, bu yüzden becerileri artırır.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö1: “Klasikte biz mesela; Mozart’ın eserlerini tahmin edebiliyoruz. Cazda da bunu yapabilmeliyiz armoniyi düşünerek.”

Ö5: “Armonik yapıdan dolayı artırır.”

Ö6: “Akorları düşünebilme becerilerimizi geliştirir.”

Ö9: “Caz dizileri armonimizi geliştirir.”

Ö11: Armoni açısından kesinlikle bizi çok geliştirir.”

Ö12: “Armoniyi geliştirir.”

Ö14: “Caz akorları armonimizi geliştirir.”

Ö16: “Atonal akorların olması, armoniyi geliştirir.”

Ö17: “Farklı akorların olması geliştirir.”

Ö18: “Armoni bilgilerimize biraz daha yardımcı olabilir.”

Ö19: “Bence farklı bir armonisi olduğu için becerilerini artırdığını düşünüyorum.”

Ö22: “Armonik yapısı farklı olduğu için geliştirir.”

Ö23: “Armonik yapısı daha karmaşık olabilir.”

Ö29: “Akorlardan kaynaklı.”

Ö30: “Değişik bir armonik yapısı var.”

Ö31: “Aralıkları filan farklı oluyor.”

Ö37: “Armoni alanında farklı.”

Ö38: “Caz eserlerinde genellikle 4’lü 5’li akorlar bastığımız için bu konuda armonimizin de gelişeceğini düşünüyorum.”

Ö40: “Armoni açısından”

4.4.2. Katılımcıların Caz Eserlerinin Müzikal Zeka Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U5: “Müzikal sitil vizyonunu geliştirebilir diye düşünüyorum tabi Bach çalmak gibi değil.”

U9: “Farklı bir tarz olduğu için mutlaka faydası olabilir diye düşünüyorum.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö16: “Kesinlikle yaratıcılığını ve müzikal düşüncesini daha çok geliştireceğini düşünüyorum.”

Ö27: “Özellikle çok fazla doğaçlama olduğu için aynı zamanda müziği de çok geliştirdiğini düşünüyorum. “

Ö28: “Müzikal zeka olarak artırıcı olanın da caz müziği olduğunu söyleyebilirim.”

Ö30: “Gördüğün zaman karşına alıp çalıyorsun, müziği gerçekten çok geliştirir.”

4.4.3. Katılımcıların Caz Eserlerinin Parmak Numaraları Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U10: “Armonik yapıdan kaynaklanan parmak numaralar söz konusu ritim farklı öğrencilere bu değişik boyutlarda farklı kazanımlar sağlayacaktır. “

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö17: “Kesinlikle artırır: teknik açıdan olsun, zor basılan akorlar var parmak numaraları çok değişik geliyor bir kere farklı akorlar bastığımız için. Alışkın olduğumuz akorlar basmadığımız için.”

4.4.4. Katılımcıların Caz Eserlerinin Ritim ve Tartım Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U8: “Mesela poliritmik bir eser hiç çalmayan, mesela bire karşı 3 beşe karşı 7 .. o kadar çok ki romantik dönemden gelen oldukça karmaşık kalıplar var bu tabi ki öğrencinin poliritmik yönünü geliştirecektir. “

U3: “Tartım saymada şimdiki öğrendiklerimizden farklı olduğu için mutlaka geliştireceğini ve olumlu etkileyeceğini düşünüyorum.”

U9: “Poliritm bakımından çok faydalı olabilir.”

U10: “Teknik bir gelişim söz konusu. Armonik yapıdan kaynaklanan parmak numaralar söz konusu ritim farklı öğrencilere bu değişik boyutlarda farklı kazanımlar sağlayacaktır.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö5: “Ritimsel tartımsal farklılıkları geliştirir.”

Ö10: “Ataklık var, senkoplar var.”

Ö11: “Sağ el sol el anlamında mesela farklı ritimleri farklı ellerde çalmak çok artırır becerileri.”

Ö12: “Kesinlikle artırır bence. Ritim armoni zaten var.”

Ö16: “Ritimlerin aksak olması geliştirir.”

Ö23: “Tartımsal açıdan farklı olduğu için artırır bence.”

Ö24: “Senkop kavramı çoktur o yüzden artırır.”

Ö25: “Daha farklı ritmik şeyler tanımış oluruz.”

Ö29: “Çaldığı her şey bir olumlu etki katıyor. Kullanılan akorlardan ritmik yapısından, belki farklı teknikler vardır bilmiyorum ama..”

Ö35: “Caz müziği piyanoda çok çaldığımı söyleyemem ama ritmik olduğu için piyanoya katkısı olduğunu düşünüyorum. Çalgı çalmamızı geliştirdiğini düşünüyorum.”

Ö37: “Ritim konusunda öğrenciyi geliştireceğini düşünüyorum.”

Ö38: “ Bu konuda katılıyorum fikrim artırır. Çünkü dediğim gibi senkoplar var biz düz çaldığımız için bu konuda ritmik olarak duygularımızın gelişmediğini düşünüyorum yada hep aynı stabil kaldığını düşünüyorum.”

4.4.5. Katılımcıların Caz Eserlerinin Piyano Tekniği Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir.

U3: “Artırıp artırmadığına ilişkin net bir şey söyleyemem sadece tahmin olarak söyleyebilirim. Dizilerde ve tartım saymada şimdiki öğrendiklerimizden farklı olduğu için mutlaka geliştireceğini ve olumlu etkileyeceğini düşünüyorum.”

U4: “Belli eserler tabi ki geliştiriyor piyanodaki çalma davranışlarını.”

U7: “Çok farklı armoni, okuması, nota biçimi farklı. Mutlaka faydası olacaktır her ikisi ile uğraşan öğrenciye. O tamamen öğrencinin nota okuma becerisiyle ilgili.”

U10: “Teknik bir gelişim söz konusu.”

U6: “Ancak teknik yeterliliği olan öğrencilerin caz müziğe yönelmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö1: “Ben hiç caz çalmadım ama gördüğüme göre çok fazla hareket gerektiriyor.”

U2: “Ben 3 yıl önce filan bir blues çalıştım. O blues farklı özellikler kattı bana sol elde ritimsel olarak farklı şeyler kazandırdı. Sağ elde de daha farklı.”

Ö3: “Biraz zor geliyor bana açıkçası dinlediğimizde de çalabilme olasılığının çok zor olduğunu, teknik olarak sıkıntıların olabileceğini düşünüyorum.”

Ö4: “Teknik olarak pek artırdığını söyleyemem.”

U5: “Koordinasyonuna yararı var, alışmadığı bir şey yapacak öğrenci.”

Ö9: “Doğaçlama yapan insanların teknikleri uçmuş. Sürekli dizi caz dizileri kullanılıyorlar hız kazandırdığını da düşünüyorum.”

Ö10: “Kesinlikle artırıyor diye düşünüyorum. Bence artırabilir. Ataklık var senkoplar var. İster istemez çalışma gerektiriyor tekniği de geliştirir bu yüzden.”

Ö11: “ Sağ el sol el anlamında mesela farklı ritimleri farklı ellerde çalmak çok artırır becerileri.”

Ö17: “Kesinlikle artırır: teknik açıdan olsun, zor basılan akorlar var parmak numaraları çok değişik geliyor bir kere farklı akorlar bastığımız için. Alışkın olduğumuz akorlar basmadığımız için.”

Ö18: “Piyano hakimiyetini güçlendirir.”

Ö19: “Sürekli dizi caz dizileri kullanılıyorlar hız kazandırdığını da düşünüyorum.”

Ö20: “Tarza göre caz piyanisti olacağım diye ayrılabilir kollar ama onun dışında şey değil, piyanistlik kas eğitimi zaten enstrüman çalmak o yüzden ne çalarsa çalsın bir enstrümanist bence ne istiyorsa çok iyi bir yere gelebilir bence teknik olarak. “

Ö24: “El hakimiyetini de geliştirir. “

Ö29: “belki farklı teknikler vardır bilmiyorum ama..”

Ö33: “Tabi ki artırıyor daha farklı tekniklerle dizilerle daha iyi oturuyor.”

Ö34: “Aynı şekilde yapısı farklı olduğu için, çok daha geliştireceğini düşünüyorum. Hareketlerimizi, çalınışı filan çok farklı çünkü. “

Ö39: “Parmak hareketlerini geliştireceğini düşünüyorum farklı bir ses ve eğlenceli olduğunu düşünüyorum.”

4.4.6. Katılımcıların Caz Eserlerinin Yorumlama Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö7: “Artırır bence. Yorumsal olarak.”

Ö25: “Seslendirmesi açısından artırır.”

4.4.7. Katılımcıların Caz Eserlerinin Doğaçlama Bakımından Piyano Çalma Becerilerini Artıracağına Yönelik Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U5: “Doğaçlama cazda çok önemli olduğu için onu yaptırabilsek keşke çok güzel olur.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö6: “Piyanoyla bir kere baş başa o akorları düşünebilme ve anında düşünme o geçişleri nasıl diyeyim notaya bakarak pek yapılan bir şey gibi gelmiyor bana. Mutlaka notasyonu da vardır ama bence daha çok o anda düşünmeyle de alakalı gibi geliyor bana ama çok bilmiyorum içine çok girmediğim için. “

Ö9: “Kesinlikle artırıyor diye düşünüyorum. Doğaçlama yapan insanların teknikleri uçmuş. Sürekli dizi caz dizileri kullanılıyorlar hız kazandırdığını da düşünüyorum.”

Ö26: “Bence artırır çünkü içinde doğaçlama da var cazın özünde. Belki o parçaları çaldıktan sonra bizde daha farklı şeyler olabilir, doğaçlama yeteneğimizin olduğunu fark edebilir ve bu da klasik çaldığımız eserleri destekler diye düşünüyorum.”

Ö27: “Özellikle çok fazla doğaçlama olduğu için aynı zamanda müziği de çok geliştirdiğini düşünüyorum.”

Ö30: “Bence çok artırır. Değişik bir armonik yapısı var ve hep belli bir kalıba bağlı değil genelde caz müzik doğaçlamalardan oluşur ama onları yazılı kağıtta gördüğün zaman karşına alıp çalılırsun müziği gerçekten çok geliştirir.”

4.4.8. Caz Piyano Eserlerinin Piyano Çalma Becerilerini Artırmayacağını Düşünen Katılımcılar

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö2: “Çok fazla piyano becerisini artırdığını düşünmüyorum, yeni bir şey öğrendiğimi düşünmüyorum. Çok beni geliştireceğini düşünmüyorum.”

Ö13: “Olumsuz görüşüm. Çok beceri katacağını düşünmüyorum. Klasik müzik beceriyi daha artırır.

Öğrenciler üçüncü sınıfa geldiklerinde belirli bir düzeyde temel teknik beceriler ve armoni bilgisine sahip olmaktadır. Bu birikim ve bilgilerin üzerine caz eserleri çalışmanın onları daha da geliştireceği ve yaptıkları müziği daha iyi anlayacakları düşünülmektedir. Üçüncü sınıfta aldıkları piyano eşlik, armoni, güncel ve popüler müzik gibi derslerde de caz müzikten ve hatta caz müzik armonisinden az da olsa bahsedildiği için piyanoda bu eserleri çalmalarının eğitimlerini destekleyeceği düşünülmektedir.

Öğrencilere çalgı çalmada yol gösterenler ve öğrencinin vizyonunu geliştirecek olanlar ilgili öğretim elemanlarıdır, bu yüzden öğretim elemanlarının da öğrencilerine verecekleri eserleri daha önceden çalmış ve tanımış olmaları önemlidir. Daha önce repertuarlarında caz eserleri bulundurmaları gerekmekte ve öğrencilerine hangi eseri vereceklerini bilmelidirler. Bu sayede caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının hangi açılardan piyano çalma becerilerini artıracığına hakim olabileceklerdir.

4.5. Caz Piyano Eserleri ile Klasik Piyano Eserleri Arasındaki Farklara İlişkin Bulgular

Öğretim elemanı ve öğrencileri kapsayan katılımcıların bazıları caz piyano eserleri ile klasik piyano eserleri arasında “armoni, altyapı, akorlar, deşifre, doğaçlama, düzen/yapı, form, kurallar, nota, özgürlük, ritim, teknik, yorumlama, beğeni, duygusal, parmak numaraları” açılarından farkları olduğunu belirtmiştir. Katılımcılardan Ö8, Ö10, Ö32 ve Ö39 caz piyano eserleri ile klasik piyano eserleri arasındaki farklara ilişkin fikirleri olmadığını dile getirmişlerdir.

Katılımcıların görüşleri aşağıdaki gibidir.

4.5.1. Akorlar Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U5: “Tonal armoni kullanılıyor ama tonal armonide klasik olarak sadece tonik akoru 7’li almaz normal olarak alırsa da hemen çözülür, pardon geçici olarak alır. Tonik akorunun yedili olduğu do mi sol si olduğu dünya kadar parça var cazda.”

U10: “Caz armonisi caz ritimleri bunlar gerçekten bizim şu anda yaptığımız klasik müziğin çok dışında, parmak numaraları bile farklı.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö6: “Armoni açısından gerçekten çok farklı. Akorlar üzerine dayalı.”

Ö11: “Özellikle birkaç eser dışında genelde hepsinin üzerinde akor işaretleri oluyor, akorları iyi bilmiyorsak onu çözmemiz biraz zor oluyor.”

Ö12: “Ritimler bana çok farklı geliyor, hem akorlar farklı geliyor bana bir de ritimler.”

Ö16: “, Atonal akorlar bize farklı geliyor.” Ö17: “Caz çalarken garip geliyor insana akorlar garip geliyor yanlış mı acaba diye.”

Ö32: “Bir kere kullanılan akorlar farklı onun dışında caz hakkında da çok fazla bilgiye sahip olmadığım için de bilmiyorum.”

Ö35: “kullanılan akorlar çok farklı.”

Ö37: “Öncelikle yapısı armoni bakımından klasik müzik belli zaten 1 4 5 şeklinde gidiyor ama caz akorları farklı olduğu için akorları o armoniyi vermek baya katkısı olur bir katkısı da ritimleri geliştireceğini düşünüyorum.”

4.5.2. Armoni Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U4: “Caz eserlerinde farklı armonilerin olması da öğrencilerin görüşünü zenginleştirir. Daha farklı daha güzel şeyler yapabileceklerini de görüyorlar.”

U1: “Klasik müzik tabii çok daha köseli bir müzik hem sound ses arayışları ve renkler açısından hem armonik yapısı açısından caz çok daha renkli.”

U9: “Armonisi farklı olabiliyor. Klasik müzikte çok belirli kurallar var, orda onlar olmayabiliyor.”

U7: “Farklı gördüğüm unsur bir defa armonik yapısı. Burada öğrenci sadece barok ve klasik ağırlıklı görüyor. Tabi romantik bir şey vermeye çalışıyoruz ama burada alıştığı armoni klasik armoni ve daha sonrası. Ama caz armonisi tamamen farklı yapıda bir armoni o nedenle bunun bildiğim kadarıyla caz armonisinin eğitimi de yok burada.”

U5: “Tonal armoni kullanılıyor ama tonal armonide klasik olarak sadece tonik akoru 7’li almaz normal olarak alırsa da hemen çözülür, pardon geçici olarak alır. Tonik akorunun yedili olduğu do mi sol si olduğu dünya kadar parça var cazda. Formlar filan zaten armoni kalıpları birbirine benzemiyor. Kadans blues’da 5-4-1 şeklinde bitiyor. Bu klasik armonide olmayan bir şey.”

U10: “Caz armonisi caz ritimleri bunlar gerçekten bizim şu anda yaptığımız klasik müziğin çok dışında, parmak numaraları bile farklı.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö1: “Caz armonisi farklı..”

Ö2: “Ritmi ve armonisi farklı.”

Ö3: “Armonik yapısı biraz daha farklı.”

Ö4: “Klasik müzikteki armoniyle aslında biraz benzer ama 2-4-5 bağlantısına göre gidiyor. Jazz blues’dan geldiği için. New Orleans dönemlerinden beri. Ordan geldiği için benziyor.”

Ö5: “Armonik yapısı..”

Ö6: “Armoni açısından gerçekten çok farklı.”

Ö15: Armonisi farklı.”

Ö19: “Armoni olarak farklı olduğunu düşünüyorum.”

Ö22: “Armonik yapısı daha farklı.”

Ö23: “Armonisi farklı tamamıyla..”

Ö25: “Armonik yapısı..”

Ö26: “Armonisi daha farklı. “

Ö29: “Armonisi farklı.”

Ö30: “Onun armonileri olması.”

Ö33: “Armoni olarak farklı.”

Ö34: “Armoni bakımından farklı.”

Ö37: “Armoni.”

Ö38 “Armonileri dikkatimi çekiyor.”

Ö40: “Armonik yapısı farklı.”

4.5.3. Deşifre Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö26: “Klasik bir parçada deşifre etmem orta düzeydedir ama cazı deşifre ederken çok zorlanıyorum.”

Ö27: “Klasik eserler çok daha kalıp olduğu için deşifresi daha kolay olduğunu düşünüyorum”.

4.5.4. Doğaçlama Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U5: “Doğaçlama var farklı olarak.

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö4: “Doğaçlama olması.”

Ö6: “Doğaçlama.”

Ö7: “Doğaçlama.”

Ö9: “Doğaçlama olması.”

Ö11: “Doğaçlamaya dayalı bir müzik.”

Ö14: “Doğaçlama.”

Ö24: “Daha doğaçlamaya yönelik bir müzik.

Ö34: “Doğaçlama var bir kere.”

Ö35: “Doğaçlama.”

4.5.5. Düzeni, yapısı açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U3: “Dizileri açısından farklı.”

U7: “Stil bilgisi açısından farklılıkları vardır.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö9: “Düzeni, yapısı açısından farklı.”

Ö23: “Güçlü zamanlar klasik müzikte 1,3 iken caz da 2, 4. “

Ö34: “Cazın yapısı çok daha farklı.”

4.5.6. Form Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U7: “Çağdaş müzik biraz farklı bir müzik pek çok öğeyi içinde barındırıyor. Bir sonat formunda mesela 1. Tema klasik anlamda olur da köprüsünü başka bir akımda yazar ikinci temayı başka akımda yazabilir. Çağdaş besteciler biraz daha özgür kullanmışlar müzikal öğeleri.”

U4: “Motif tekrarı daha sıktır bazıları çok basit gibi algılanabiliyor.”

U1: “Ayrıca yerel veya etnik müziklerin yeni formla hayata geçirilmesi çok tanınmamış bilinmemiş ritimlerin melodilerin işlenmesine çok açık bir müzik.”

U5: “Formlar açısından da farklılıklar var A B C Scott Joplin’in Ragtime’lerinde A B A C D mesela. Tekrar A’ya dönmeyen bir Rondo yok Avrupa’da. Cazda çok farklı formlar var”.

4.5.7. Kurallar Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U9: “Klasik müzikte çok belirli kurallar var, orda onlar olmayabiliyor.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö7: “Klasığe göre daha kuralları yok gibi. “

Ö24: “Kendi içinde kuralları var ama daha kural dışı gibi duruyor.”

Klasik müzik gibi caz müziğin de kendi içinde kuralları olduğu bilinmektedir ancak öğretim elemanları ve öğrencilerin bu kurallar konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıkları görülmektedir.

4.5.8. Nota yazımı açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö4: “Klasikte rahat değiliz, notaya bağlı kalmak zorundayız.”

Ö14: “Klasikte notaya bağlı çalışmıyor. Yeni bir şey yaratmıyoruz. Ama cazda insanlar kendi bestelerini de yaratıyor daha açık yani.”

Ö35: “Klasik müzik notada yazılı neyse odur. Onun yazıldığı şekilde çalarsın yoksa senin besten olur.”

4.5.9. Özgürlük açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U2: “Ama caz öyle değil caz çalarken çok büyük zevk alıyorum ve daha rahat hissediyorum kendimi.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö7: “Serbest bir çalışmış var daha doğaçlama gibi geliyor.”

Ö14: “Klasikçe göre çok daha rahat olduğunu düşünüyorum.”

Ö15: “Serbest, özgür ben çok seviyorum.”

Ö21: “Cazda açık uçlu bir müzik var. “

Ö24: “Klasikçe göre daha serbest.”

Ö27: “Teorik olarak biraz daha caz eseri biraz daha serbest.”

Ö31: “Caz müziğin daha dağınık bir yapısı var.”

4.5.10. Ritim Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U8: “Swing türü ritimlerini kullanıyorlar poliritmi, piyano iki parti olduğu için hem poliritm kullanıyorlar. Swing gibi diğer ritmik kalıpları da kullanıyorlar.”

U3: “Tartımları çok farklı.”

U1: “Ritimleri..”

U9: “Tempo değişikliği olabiliyor.”

U5: “Ritmik unsurlar, karşı zaman, senkop, zayıf zaman vurgusu, avrup klasizimine ters, poliritm var çok sık kullanılan. “

U10: “Caz ritimleri farklı.”

U6: “Ritim farklı.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö2: “Ritmi farklı.”

Ö6: “Ritimleri aksamaları, çok senkop var.”

Ö11: “Ritmi farklı, sanırım senkoplu bir yapısı var.

Ö12: “Ritimler.”

Ö22: “Ritim ve tartım farklı.”

Ö23: “Tartımı ve senkobu farklı.”

Ö25: “Ritmik yapısı farklı.”

Ö29: “Ritmi”

Ö36: “Ostinato çok farklı geliyor.”

Ö37: “Ritimleri”

Ö38: “Senkoplar, klasikler düz bir ritme dayanıyor ama caz müzikte daha çok aksak ritimleri var.”

4.5.11. Teknik Açıdan Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U9: “Piyano tekniği farklı.”

U9: “Piyanoda sağlam bir alt yapısı olması gerekir.”

U6: “Seviyesinin yeterli olması lazım yani eser seçerken.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö23: “Tekniği de farklı olabilir.”

Ö33: “Teknik olarak çok farklı şeyler çalışmamız gerekir.”

4.5.12. Yorumlama Açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö22: “Yorumlaması farklı.”

Ö23: “Yorumlanış tarzı farklı.”

4.5.13. Beğeni açısından Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U2: “Caz çalarken çok büyük zevk alıyorum ve daha rahat hissediyorum kendimi.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö13: “Küçük bir çocuğa cazı daha kolay öğretebiliriz klasiğe.”

Ö18: “Caz daha keyifli ve popüler biraz daha.”

Ö27: “Klasiğe göre benim daha çok hoşuma gittiği için çalışma olarak ona daha fazla zaman ayırdım. Klasik eserden daha iyi çaldım onu. Onun sebebini de şevke bağlıyorum.”

Ö28: “Daha keyifli.”

Ö30: “Daha çekici geliyor bana.”

4.5.14. Duygusal Açıdan Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U6: “Ritim olarak farklı. Bir de duygu var.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö16: “Hissettirdikleri farklı benim için caz müziğin.”

Ö21: “Farklı daha duygu katılıyor cazda.”

Ö35: “İnsanda bıraktığı etkiler çok farklı.”

4.5.15. Parmak Numaralarının Farklı Olduğunu Düşünen Katılımcılar

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U10: “Armonik yapıdan kaynaklanan parmak numaralar söz konusu ritm farklı öğrencilere bu değişik boyutlarda farklı kazanımlar sağlayacaktır. “

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö17: “Kesinlikle artırır: teknik açıdan olsun, zor basılan akorlar var parmak numaraları çok değişik geliyor bir kere farklı akorlar bastığımız için. Alışkın olduğumuz akorlar basmadığımız için.”

4.5.16. Caz Piyano Eserleri İle Klasik Piyano Eserler Arasındaki Farklılık Konusunda Fikri Olmadığını Dile Getiren Katılımcılar

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö8: “Unsur olarak aklıma bir şey gelmiyor. Caz hakkında çok fazla bilgim olmadığı için olabilir.”

Ö10: “Caz piyano parçası çalmadım hiç o yüzden farklı şeyler söyleyemiyorum. “

Ö32: “Caz hakkında da çok fazla bilgiye sahip olmadığım için de bilmiyorum.”

Ö39: “Caz konusunda fazla bilgi sahibi değilim derslerde de üzerinde fazla durulmadığından repertuarımda da yok bilgim yok açıkçası. Teknik anlamda hiçbir şey yapmadım”

Bulgulara göre, caz piyano eserleri ile klasik piyano eserleri arasındaki farklar konusunda dört öğrenci, daha önce hiç çalışmadıkları gerekçesiyle fikre sahip olmadıklarını belirtmiştir. Diğer bütün katılımcıların çoğu belli bir fikir dile getirmelerine rağmen, dile getirdikleri farklılıkların neden kaynaklandığını bilmedikleri için açıklamada bulunamamışlardır. Öğrencilerin, caz piyano eserlerini yeterince çalışmadıkları, öğretim elemanlarının ise piyano dersi öğretim programında caz eserlerine yeterince yer vermedikleri için bu caz piyano eserleri ile klasik piyano eserleri arasındaki farklar konusunda bilgi eksiklikleri bulunduğu düşünülmektedir.

4.6. Caz Eserlerinin Piyano Dersi Öğretim Programı İçerisinde Yer Almasının Müzik Öğretmeni Adaylarına Sağlayacağı Mesleki Bilgi ve Becerilere İlişkin Bulgular

Öğretim elemanı ve öğrencileri kapsayan katılımcıların bazıları caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmeni adaylarına “armoni bilgisi, doğaçlama becerileri, bilgi kültür ve donanım, öğrenci beğenisi, müzik kültürü, özengen piyano eğitimi, eşlik becerileri, repertuar bilgisi” açılarından mesleki bilgi ve beceriler sağlayacağını belirtmişlerdir. Yalnızca bir öğrenci, caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmeni adaylarına bir katkısının olmayacağını düşündüğünü belirtmiştir.

4.6.1. Katılımcıların Caz Eserlerinin Yer Almasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Armoni Bilgisi” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U3: “Öğrenciler de farklı diziler duymuş olacaklar akıllarına farklı armoniler akıllarına girmiş olacak. Armoni işitme derslerinde de çoğunlukla caz akorları pop akorları öğreniyoruz kısaca da olsa. Ama yine de genelde klasik armoni ağırlıklı öğreniyoruz bu yüzden caz akorlarından pop akorlarından uzak kalıyoruz. Kulağımız duymuş olur, farklı şeyler de olur.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö17: “Armoni bilgisi sağlayacak. Çalmadan bile armonik olarak incelediğimizde bile armoni dersinde aldığımız öğrendiklerimizi kullanmamız gerekiyor üzerinde hatta bilmediğimiz şeyler bile olabilir ya da unuttuğumuz. Daha iyi öğrenmemizde duyarken bile ayırt etmeye başlayabiliriz bence.”

Ö25: “Onun armonik yapısını bile bilmemiz yeterli olur. “

Ö26: “Hem zıt gibi hem de benziyor gibi armoni açısından mesela.”

Ö30: “Armoniye geliştirecek.”

Ö33: “Öğretmen olduğumuzda da müfredat konuları içinde yer alabilir. Bunların çocuklara öğretilmesi konusunda da yararlı olacağını düşünüyorum gerek teori olarak gerek uygulama açısından önümüze çıktığında rahatlıkla yapabileceğimizi düşünüyorum. “

Ö38: “Armonimiz geliştirilir.”

4.6.2. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni

Adaylarına “Doğaçlama Becerileri” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö4: “Anında düşünme becerimizi geliştirebilir. Sene sonu gösterisi hazırladığımızda doğaçlama düşünme yeteneğimiz de gelişebilir.”

Ö28: “Caz daha doğaçlama bir müzik olduğu için sınıf içinde öğretmenlerin etkinliklerde biraz daha atik olacağı bir duruma doğrudan olmasa da dolaylı bir şekilde yardımcı olabilir diye düşünüyorum. “

4.6.3. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni

Adaylarına “Bilgili, kültürlü ve donanımlı olmaları” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U7: “Biz burada bu işin eğitimini vermiyoruz ama çocuğun tanınması açısından benzer şeyler çaldırıyoruz. Dolayısıyla müzik öğretmenin de bilmesi gerekiyor.”

U10: “Öğrenci gözünde öğretmen her şeyi bilen birisidir her zaman. Cazla ilgili bir şey sorduğunda yanıtız bırakmak öğrenci açısından da hoş değildir. O nedenle öğretmenin donanımı herkesin sorusuna cevap verebilecek nitelikte olmalıdır. O nedenle de cazın belirli bir şeyde öğretilmesinde yarar var.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö1: “Müzik öğretmenin birçok şeyi bilmesi gerekiyor. Birçok müzik tarzını çalabilmesi gerekiyor.”

Ö3: “Müzik öğretmenin birçok şeyi bilmesi gerekiyor. Birçok müzik tarzını çalabilmesi gerekiyor.”

Ö5: “Sonuçta bir öğretmenin birçok müzik türüyle ilgilenmesi gerekiyor.”

Ö6: “Şimdi aslında bizden sonraki dönemler aslında daha çok Rock caz müziği dinliyor. Belli kesimler belki. Biz müzik öğretmeni olacağız bize anlatıldığı şekilde Anadolu'nun bir köyünde olan bir çocuğun da müzik öğretmeni olmalıyız. Aynı şekilde örnek olarak İstanbul'un en lüks semtinde yaşayan küçüklüğünden beri özel dersler alan belli bir ilgi

alanı olan bir çocuğun ya da bir büyüğün de müzik öğretmeni olmalıyız. Yani o kadar donanımlı olmalıyız.”

Ö13: “Donanım sağlar, repertuar sağlar. İlerde öğretmen olsak öğrencilere caz çalsak mesela bir Bach çalmamızdan daha çok hoşlarına gidebilir.”

Ö14: “İlerde öğretmen veya akademisyen olduğumuzda öğrencimiz bize gelip caz çalmak istediğini söylediğinde ben onu bilmiyorum hiç çalmadım gibi şeyler söyleyemeyiz o yüzden bunu bilmemiz gerekiyor.”

Ö16: “Devlet kurumunda bir öğretmenin çok yararlanacağını ihtiyaç duyacağını düşünmüyorum.”

Ö18: “İlerde öğretmen olacağız. Öğrencilerimizden cazla ilgilenenler de olabilir. O yüzden cazı bilmemiz gerekiyor ki onlara mahcup olmayalım ilerde. “

Ö19: “Farklı açılardan bakabilir müzik öğretmenleri. Alışagelmişin dışında bir şey öğrenmiş olacakları için geliştirir bence.”

Ö20: “Müzik öğretmenlerine katacağı şey, bu kültürü de öğrencilerine sonuçta öğrencilerine aktarma konusunda önemli. Zaten müzik öğretmeni şey olması lazım, tamamen, dünya kültürleri hakkında fikri olması gerekiyor, araştırması gerekiyor. En azından biraz temel bilgi edinmesi gerekiyor her konuda. “

Ö23: “Müzik öğretmeni her bakımdan donanımlı olmalı. “

Ö25: “İlerde öğretmen olduğumuzda ilgisi olan öğrencilerimize bilmiyoruz diyemeyiz bu bizim büyük bir ayıbımız olur.”

Ö27: “Belki çok fazla bir öğretmenin kullanabileceği bir müzik türü değil ama bence bilmesinde fayda var diye düşünüyorum ki hani müzik öğretmenin tam donanımlı olması çok daha iyidir tek taraflı değil de.”

Ö32: “Müzik Öğretmeni bu konu hakkında da bilgi sahibi olmalı.

Ö34: “Ne kadar kültürümüze bir şey alırsak daha iyi. Bu da kültür açısından bir öğretmenin sahip olması gereken bir şey bence.”

Ö35: “Bize katkısı her müziğin var. Caz müziğini bilmemiz de bizden bir şey eksiltmez neticede. Öğretmen üzerinde çok güzel etkisi olacağını düşünüyorum. Gittiğimiz yerlerde çocuğun caz müziğe olan ilgisi olursa bize sorduğu bir soru karşısında afillamamız gerekiyor on cevap verebilmemiz için katkısı büyük diye düşünüyorum.”

Ö36: “Her müzik konusunda bilgisi olması gerekir müzik öğretmenin her şeyi ufak tefek çalması gerekebilir bu sebeple önemlidir. “

Ö37: “Biz Anadolu’da yaşıyoruz öğretmen olduğumuz da Anadolu’ya gideceğiz bir Avrupa’ya da gideceğiz. Şu an İzmir’e gittiğimde bağlama çaldığımızda gülecekler belki ama caz gibi farklı türler gösterdiğinde isterler çocuklar onların da farklı türler öğrenmesi gerekiyor.”

Ö39: “Fazla bilgi vereceğini düşünmüyorum. “

4.6.4. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Öğrenci Beğenisi” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U8: “Yine günümüzün sevilen seslerini çalmak veya bunu öğrenciye dinletmek her açıdan faydalı olacak. Duysal bilişsel, beğeni açısından, teknik müzikal, düşünsel açıdan pek çok boyut var. “

U1: “Hem öğretmen hem öğrenci açısından öğrencinin derse ve öğretmene verdiği değer açısından ilgi açısından çok avantajlı olacağını düşünüyorum. “

U5: “Öğrenciler de her ne dersi verecekse öğrencilerinin ilgisini çekiyor. Bach, Sonatin çaldığında ne güzelmiş demiyorlar da caz çalınca çok ilgilerini çekiyor.”

U6: “Daha popüler müziğe yönelmiş olur. İlerde bir öğretmeni olduğunu düşünürsek sınıfta ilgiyi daha çok sağlayabilir, daha çok sevdirebilir.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö10: “Koleje gittiğinde ya da bir ilkokula gittiğinde öğrenciler genelde pop şarkılarını soruyorlar. Kimse klasik eseri sormuyor. Ve klasik eser çalındığında öğrenci sıkılabiliyor. Caz piyano repertuarımız olursa öğrencinin piyanoya ilgisini çekebiliriz. Diğer müzik türlerini de onun arkasına getirebiliriz diye düşünüyorum.”

Ö11: “Basit caz parçalarını çocuk şarkılarına uyarlasak çocuklar daha çok sevebilir. Liseye geldiğinde öğrencilerin bu tarz müziklere eğilimleri artıyor. Çocuklara daha çabuk sevdirebiliriz. Caz eşlikleri yapabiliriz onlara şarkı söylemek istediklerinde.”

Ö13: “Donanım sağlar, repertuar sağlar. İlerde öğretmen olsak öğrencilere caz çalsak mesela bir Bach çalmamızdan daha çok hoşlarına gidebilir.”

4.6.5. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Müzik Kültürü Kazanmaları” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U6: “Bir klasik müzik olmaktansa birazcık daha da farklı müzik türlerini tanımaya yönlendirir.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö8: “öğrencilerime vereceğim bilgi anlamında çok etkili olacağını düşünüyorum.”

Ö9: “Öncelikle genel kültür, müzik kültürü bence. Öğretirse herkes bir şeyler yapabilse hem hız kazandırır hem caz dizilerini öğreniriz bir sürü birikim olur bizim için. “

Ö12: “Bence yeni bir kültür sonuçta güzel olur. “

Ö14: “Öğrenmemiz gerekiyor ilerde öğrencilerimize faydalı olmak için.”

Ö26: “Tür öğrenmek diyebilirim sadece..”

Ö29: “Kültür yani herhalde. Farklı bir müzik kültürü bakımından.”

Ö30: “Başka bir kültür öğrenecek öğrenciler..

Ö33: “Bunların çocuklara öğretilmesi konusunda da yararlı olacağını düşünüyorum.

Ö34: “Sonuçta o da bir dünya müziği. Bu bizim kültürümüze katacağımız bir şey.”

4.6.6. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Özengen Piyano Eğitimi” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U3: Özellikle küçük yaştaki çocuklar, özengen piyano eğitiminde öğrenciler farklı tınılara bayılıyorlar. Bir blues duyduklarında onun etkileri filan..”

U1: “Müzik öğretmenliği formatı içinde baktığımız zaman böyle bir kazanıma sahip olan müzik öğretmenin kendi dersinde özengen eğitimi açısından bunu kullandığında

öğrencinin bundan hoşnut olacağını ve farklı müzik türleri hakkında hocasının birikimine saygı duyup derse olan saygının artacağını ve bu nedenle görünür görünmez pek çok farklı avantajının olacağına inanıyorum.”

U5: “Amatörlerin eğitiminde özel ders verirken çok bilindik bir şey istiyorlar ona da hizmet edebilse keşke müzik öğretmeni.”

4.6.7. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Eşlik Becerileri” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U4: “Eşlik modellerini piyanodaki bazı şarkıların eşliğine aktarabilirse biraz cazımsı eşlik yapabilir ama o da aslında müzik öğretmenliğini direk olarak etkilemez.

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö4: “ Armoni olarak biraz daha modern olduğu için eşlik yapabilmeye 7liler 11liler 13lüler kullanılabilir bu becerimizi artırabilir.”

Ö7: “Sonuçta eşlik yapacağız ilerde çocuklara da. Eşlik yapabilmeyi de geliştirirdi bence doğaçlama yapabilmek.”

Ö11: “Caz eşlikleri yapabiliriz onlara şarkı söylemek istediklerinde.”

Ö15: “Bir çocuk şarkısı çalacağız mesela bir tonda çalmanın bir faydası yok mesela. Onu pratik bir şekilde transpoze edip diğer tonlarda da çalıp kullanmalıyız caz da buna yardımcı olur bence.”

Ö23: “Ekstra müzikal becerilerimize de olumlu etkide bulunur diye düşünüyorum. “

Ö30: “Belki daha çok piyanoyu geliştirecek.”

Ö33: “Uygulama açısından önümüze çıktığında rahatlıkla yapabileceğimizi düşünüyorum.
“

Ö38: “Acelitemi geliştirebileceğini düşünürüm.”

4.6.8. Katılımcıların Caz Eserlerinin Kullanılmasının Müzik Öğretmeni Adaylarına “Repertuar” açısından Mesleki Bilgi ve Beceriler Sağlayacağı Konusunda Görüşleri

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U2: “Repertuar hakkında bilgili olmam öğrencilerime de yansiyacaktır. Bizim sistemde gerekli olanlar barok dönem, çağdaş dönem vs. O çağdaş döneme cazı koyabiliriz ki ben genelde öyle yapıyorum.”

U3: “Repertuarı tanıyacağını düşünürsek çok güzel bir gelişme”

U7: “Literatür tanıma açısından önemli.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö13: “Repertuar sağlar.”

Bulgulara göre katılımcılardan bazı öğrenciler caz eserlerinin en az klasik eserleri kadar önemli olduğunu düşündüğünü, bu nedenle çağdaş dönem eserleri içerisinde kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir. Bir öğrenci Çağdaş Dönem eserleri arasında Türk eserlerinin öneminin caz eserlerine göre daha fazla olduğunu belirttiği görülmektedir.

4.7. Piyano Dersi Öğretim Programı İçerisinde Caz Eserlerinin Yer Almasının Çağdaş Dönem Açısından Uygunluğuna İlişkin Bulgular

Öğretim elemanı ve öğrencileri kapsayan katılımcıların bazıları, caz eserlerinin piyano dersi öğretim programında yer almasının Çağdaş Dönem için “müzik türü, kültürel/tarihsel, literatür tanıma” açılarından uygun ve önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bazı katılımcılar klasik müzik kadar önem verilmesi gerektiğini, bazı katılımcılar ise Çağdaş dönemde çalınan Türk Müziği eserleri kadar önem verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Katılımcıların görüşleri aşağıdaki gibidir.

4.7.1. Müzik Türü Açısından

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U8:” Günümüzün seslerini kullanmamız önemli.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö6: “Popüler müzikler arasından bence bu müziği de bilsek”

Ö7: “Caz sonuçta farklı bir çeşit ve bence piyanoda çalındığında çok güzel duyuluyor. O yüzden çalınsa güzel olur bence. “

Ö9: “Öğretmen olmadan önce müzikçi olarak yetişiyoruz o yüzden bütün müzik türlerini öğrenmeliyiz.”

Ö26: “Bence bu müzik türünü de tanımak olarak alınabilir. “

Ö27: “Bence çok önemli çünkü günümüz müziği caz müzik. Klasik müzik de tabi ki çalışırsak, öğrenmeye çalışırsak, bence caz müzik de öyle. Ondan uzak kalamayız çünkü bu dönem müziği olduğu için ona ağırlık vermek gerek.”

Ö28: “Caz daha günümüze hitap ediyor.”

Ö29: “Farklı müziği tanımak açısından farklı kültürler, farklı etkiler ve farklı akorlar.”

4.7.2. Kültürel ve Tarihsel Açıdan

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U7: “Dönemi ve sitili tanımak açısından önemli yani öğrenci o tarz bir müzik yapısının da olduğunu öğrenmeli ben bu bakımdan önemli görüyorum”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö16: “Hem kültürel tarihsel açıdan baktığımızda önemli.”

Ö29: “Farklı kültürler var.”

Ö34: “Kültürümüzü geliştireceğini düşünüyorum.”

4.7.3. Literatür Tanıma Açısından

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö6: “Kendi müziğimizi tanımaya çalışıyoruz klasik batı müziğini de tanımaya çalışıyoruz ve popüler müzikler arasından bence bu müziği de bilsek bence eksisinden çok artısı olur.”

Ö26: “Bence sevsek de sevmesek de literatür açısından tanımalıyız diye düşünüyorum.”

4.7.4. Çağdaş Dönemde Türk Eserler

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U4: “Birinci ve ikinci sınıflara ben daha çok Türk müziği eserleri vermeyi tercih ediyorum.”

U3: “Nasıl Türk eserlerini çalarken diziler elimize major minörden alışılmışın dışında geliyorsa, parmak numaraları, elimizin konumu farklı geliyorsa cazda da o var. Bence iyi olabilir kesinlikle öğrencileri geliştireceğini düşünüyorum.”

U5: “1. Derecede değil. 1. Derecede önemli olan bizim kültürümüz açısından olan Türk eserleri.”

U6: “Yani diğer Türk bestecilerinde olduğu kadar cazdan da eserler tanınmalıdırlar

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö1: “Çağdaş diyince akla sadece Türk Müziği eserleri aklıma geliyor. Arkadaşlarımdan da görüyorum 3 senedir genelde Türk Eseri çalıyorlar sadece. Nasıl Türk Müziğine bu kadar önem veriyorsak farklı müzik tarzları farklı bakış açıları demek, ufkumuzu geliştirebilirler bu şekilde. Hep caz da değil hep Türk eserleri de değil, her türü tanınmalıyız diye düşünüyorum.”

4.7.5. Çağdaş Dönemde Klasik Eserler

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U9: “Çağdaşın içine caz girebilir ama öğrencinin tercihi de önemli. Ben onun seçmesini tercih ediyorum hatta romantikte bile kendisine seçtiriyorum. Bu dönem Schumann çaldıysa öbür dönem Schubert çalsın gibi. Ama caz müziğinde bizim kullanacağımız materyal da çok fazla yok. Her şeyi de burada çaldıramayız. O yüzden de çok fazla caz tercih ediyorum diyemem. Bir de öğrencinin de çok eksikliği oluyor. Yani romantik tanımadan olur mu?”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö20: “Bence diğer bütün dönem ya da stiller kadar önemli. Sonuçta o da klasik batı müziği disiplini olması gerekiyor gibi geliyor bana. Aynı görünmesi lazım yani önem olarak. Biri daha önemli diyemem yani. “

Ö23: “Hep Türk Müziği çalınmasındansa caz da çalmalıyız bence çok eğlenceli de.”

4.7.6. Çağdaş Dönemde Caz Eserlerinin Yer Almasının Önemi Konusunda

Diğer Fikirler

Öğretim elemanlarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

U8: “Eğitim müziğini kullanmamız tabi ki önemli.”

U9: “Öğrencilerimizi sınava hazırlama durumumuz var. O zaman tabi ki bir etüd çalacak bir klasik, romantik çalacak. Çağdaşın içine caz girebilir ama öğrencinin tercihi de önemli. Ben onun seçmesini tercih ediyorum.”

Öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö8: “Şu an hiç çağdaş dönemde caz eserler çalmadığımdan bunun bana ne derece katkısı vardır ya da piyano eğitimime ne derece bir güzelliği olur hiçbir fikrim yok.”

Ö11: “Eğer caz müziğini öğrenirsek basit anlamda da, diğer dönemlerdeki farklı ritim kalıplarını daha çabuk öğrenmemizi sağlar. Sekizlikte üçleme geldiğinde klasik dönemde belki zorlanıyoruz ama cazda bunu öğrenek klasikte de daha kolay çalabileceğimizi düşünüyorum. O yüzden önemlidir.”

Ö13: “Daha geniş bir yelpazeye ulaşmak adına kullanılmalı bence.”

Ö18: “Önemli, es geçilebilecek bir tür değil, en az klasik müzik kadar önemlidir.”

Ö36: “Bence bana kalırsa neden bizim toplumumuzda çok yakın bir müzik olduğunu düşünmüyorum Türkiye’de küçük bir yeri vardır diye düşünüyorum.”

Ö12: “Aslında ben seviyorum ama bu zaman kadar çok yaptığım bir şey olmadığı için zor olacağını düşünüyorum ama bence çok önemlidir. Katkısı olacağını düşünüyorum.”

Ö30: “Şu an için önemi yok hatta hiç kimse caz çalmıyor isteyenler kendi ilgisinden dolayı çalıyor ama bence önemlidir.”

4.8. Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Görüş ve Öneriler

4.8.1. Piyano Eğitim Programında Caz Eserlerine Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Öğretim Elemanlarının Görüşleri ve Önerilerine İlişkin Bulgular

U1: “Çok doğru olur mutlaka desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.”

U2: “Bence caz daha fazla kullanılmalı. Daha geniş olsa çaldırma olanağımız da artacak ama önce repertuar artırmak lazım.”

U3: “Her öğrenci illa ki çalsın demiyorum ama bir dönemde 50 kişi okuyor. Bunlardan 10 tanesi çalabilir. Zaten öğrenciler birbirinden duyduğunda da öğreniyorlar, eserleri tanıyorlar. Kesinlikle birkaç öğrenci bir dönemde çalsa güzel olur. Öğrenci caz repertuarından örnek çaldı diye romantik eseri çalamadı bir dönem diye düşünmüyorum. İstekli yatkın öğrenci onu da çalar onu da tanır bence. “

U4: “Öğrencinin özelliklerine göre yapabilirliğine göre daha önceden de söylediğim gibi caz müziği ele alınmalı. Sadece onunla da sınırlı kalınmamalı. Tabi ki Türk Müziği parçaları da. Belki de bazı Türk Müziği eserlerinin caz versiyonlarını yazmaları gerekiyor yani böyle bir şey de olabilir niye olmasın yapan yok yapsınlar. Bu da farklı bir bakış açısı kazandırır belki işlerini biraz daha karıştırıyormuş gibi olabilir ama belli bir birikimi olan öğrenciler onu da çalabilir. Tabi ki yazılı caz müziklerinin çalınması da güzeldir de dediğim gibi daha fazla klavyenin kullanımına yönelerek çalıştırmamız gerektiğine inanıyorum. Bütün diğer temel davranışlar tamamlandığı zaman belki de böyle bir seçmeli ders olursa iyi olur yani özellikle caza yatkın olan öğrencilerin oturup caz çalışması ve akoru gördüğü anda ona bir yorum yapması veya çalabilmesi iyi olabilir. Özellikle bu konuda istekli olan öğrencilere verilmeli.”

U5: “Destekliyorum. Zorunlu tutulmalı mı emin değilim. 3 yıllık temel piyano kapsamında en az bir tane çaldırsak aslında bu kadarını zorunlu tutsak ortak bir uygulama olarak yapsak iyi olacak ama ben kendim bile yapmıyorum aslında. Scott Joplin’in ragtime’ını çalıyorsa zor onlar iyi bir şey. Sınav programına bunu koymak istemiyorum fazladan da öğrenci bunu çalmak istemiyorsa zorla da çaldırmak kötü oluyor diğer sınav parçaları da dağılıyor. Ama programda yazılı olursa öğrenciyi de ikna edebiliriz. Hem bizim için hem öğrenci için yararlı olabilir. En az bir tane piyano dersi bitmeden önce çalması iyi olabilir.”

U6: “Öğrencilerin seviyesi doğrultusunda bu tür parçalara yer verilmesi görüşümdedir. Bu konudaki en büyük sıkıntılardan birisi de cazla ilgili metotlar bulmak, nota bulmak. Yani öğrencinin seviyesine uygun. Bu konuda birazcık çalışma yapılması gerekir notalara ulaşmadan.”

U7: “Repertuarında olması açısından çaldırılmalı diye düşünüyorum.”

U8: “Daha çok caz konserleri verilebilir. Çeşitli kombinasyonlar yapılabilir. Besteciler yeni şeyler uygulayabilir. Daha çok kullanılmalı caz çünkü Türkiye’de de sevilen bir akımdır. “

U9: “Piyano eğitim repertuarında, düzeyine uygun, tekniğine uygun olacak şekilde yer verilebilir. Yer vermek gerekir diye düşünüyorum.”

U10: “Bizim piyano eğitim ders tanımlarında çağdaş müzikle ilgili bir bölüm var yani her dönemden bir eserin çalınmasıyla ilgili. Çağdaş dönemin içerisinde düşünülerek öğrencilere caz eserleri veriliyor. Bunun sadece spesifik olarak caz eserleri denmesinde de hiçbir sakınca yok çünkü o bambaşka bir alan. Çağdaş müziğin dışında bir alan onun için böyle bir sözcük geçebilir. O nedenle de repertuarımızda her dönemde ya da senede bir kere her öğrencinin kendi düzeyine uygun bir caz eseri çalmasını doğru buluyorum ve öneriyorum. “

4.8.2. Piyano Eğitim Programında Caz Eserlerine Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Öğrenci Görüşleri ve Önerilerine İlişkin Bulgular

Ö1: “Sadece Bach, Mozart ile sınırlı olmamalı. Başka türlerin de çalınması iyi olurdu.”

Ö2: “Gerekli olduğunu düşünüyorum. Her dönemden eser çalıyorsak ve çağdaş dönemden de çalıyorsak repertuarımızda bunun da olması gerektiğini düşünüyorum.”

Ö3: “Ben olumlu bakıyorum açıkçası. Ama bu okulda eski şeyler çok oturmuş olduğu için hocalarımız olumlu bakarlar mı bilmiyorum.”

Ö4: “Öğrencinin isteği doğrultusunda verilmeli.”

Ö5: “Anabilim dalında sonuçta birçok müzik türü görülebilir. İlla ki sadece klasik müzikten ibaret olmak şart değil. Sonuçta müzik evrensel, müzik çok geniş bir yapı. O yüzden kesinlikle caz müzik olmalı diyorum.”

Ö6: “Ne derecede önemli nasıl diyeyim kendi müziğimizi tanımaya çalışıyoruz klasik batı müziğini de tanımaya çalışıyoruz ve popüler müzikler arasından bence bu müziği de bilsek

bence eksisinden çok artısı olur. Bence ne kadar çok alabilirsek ben o kadar iyi olacağından yanayım.”

Ö7: “Caz sonuçta farklı bir çeşit ve bence piyanoda çalındığında çok güzel duyuluyor. O yüzden çalınsa güzel olur bence.”

Ö8: “Bugüne kadar hiç çalmadım ama olursa çok güzel olur diye düşünüyorum. Artık insanlar ve ben bu tarz şeyler çalmaktan sıkıldım. Daha farklı şeyler çalmak istiyorum. Yeterince gerekli olduğunu düşünüyorum. “

Ö9: “Olsa çok iyi olur mutlu olarak uçarak çalarım herhalde.”

Ö10: “Ben istiyorum, öğrenirsem öğrencilere de öğretmem yararlı olur. Bana güzel geliyor. Kullanılmalı o yüzden.”

Ö11: “Kesinlikle kullanılmalı öncelikle. Seviyeye uygun anlamda bir şeyler verebilir. Buraya geldiğimizde bazı arkadaşlarımız sıfırdan başlayabiliyorlar piyanoya. Bazıları daha az ilgileniyor piyanoyla. Seviyelerine uygun olarak verilebilirse, daha az ilgilenen arkadaşları piyanoya teşvik etmek amacıyla caz eserleri verilebilir bence.”

Ö12: “Bence olmalı, katılmalı faydalı olacağını düşünüyorum ben yeni bir kültür sonuçta güzel olur.”

Ö13: “Bence kesinlikle kullanılmalı. Yani bu caz müziğinin biraz sisteminin oluşturulması gerekiyor, klasik müzik gibi öğretim yöntemlerinin oturtulması gerekiyor. Mesela neden caz etüdüleri yok? Olması lazım ben 3. Sınıf öğrencisiyim hiç görmedim caz etüdü.”

Ö14: “Bence kullanılması gerekir ama eseri vermeden önce öğrenciye de sormak gerekir herkes caz sevmeyebilir, çalmak istemeyebilir. Öğrencinin görüşü de önemlidir.”

Ö15: “Klasik müzik çok önemli Türk müziği de öğreniyoruz ama herkes öğrenmeli caz müziğini de. Ben kendim istediğim için çalışıyorum ama hiç çalmadan mezun olanlar çok. Biz çok siyah beyaz gidiyoruz. Barok, klasik dışında bir renk olmalı. Teknik olarak da geliştiren ayrıca huzur veren eserlere yer verilmeli bence.”

Ö16: “Kesinlikle desteklediğim bir durumdur bu. Öğrencinin yaratıcılığını ve ufkunu genişletir diye düşünüyorum. Öğrencinin kişisel beğenisiyle ilgili eserlerin olması öğrencinin motivasyonunu da olumlu etkileyeceğini düşünüyorum.”

Ö17: “Bence kullanılması lazım. Çok teknik düşünüyoruz aslında. Cazı daha rahat buluyorum birçok açıdan bir insanı gevşetebilir caz bence. Hangi ekolü çalarsan çal caz

çalınması lazım. Çok kasılıyorum ben piyano başında nefes almayı unuttuğum zamanlar oluyor deşifre ederken. Akorların daha gergin olup sonra gevşemesinden dolayı belki de daha rahat. Caz bence öğrenilmesi gereken bir müzik. Türkiye’de henüz edinilmemiş olsa da çok önemli bir müzik.

Ö18: “Kullanılmalı bence.”

Ö19: “Farklılık olur, insanlarda piyanoyu daha da çalışma isteği uyandıran bir şey olur.”

Ö20: “Bir müzik öğretmeni adayı bölümden mezun olunca bütün kültürlerin müziği hakkında bir temel oluşturmalı diye düşünüyorum çalmaktan hoşlandığı her çalgıda. O yüzden caz müziği de bu konuda göz ardı edilemez. Hatta onun da çok farklı bir disiplini olması gerektiğine inanıyorum. Türk müziği de öğretiliyor mesela okulumuzda ve bunun yanında caz müziğinin de bu kadar önemli olması gerek bence eğitimde.”

Ö21: “Literatürdekiler kullanılabilir bence. Kullanılıyor mu şu anda bilmiyorum ama kullanılması lazım. “

Ö22: “Sürekli caz dinleyen biri değilim ama armonik yapısının çok farklı olduğunu biliyorum. Kullanılmalı, farklı bir müzik türünü öğrenmek müzik öğretmenleri için çok önemli çünkü.”

Ö23: “Bence kullanılmalı. Şu ana kadar ben hiç çalmadım mesela. Neden çalmadım? Bilmiyorum. Bence olmalı farklı bir tür.”

Ö24: “Kaliteli bir yazım olursa öğretilmeli. Önceki dediklerimdeki gibi çalınmaya uygun daha düzenli, karmaşık olmayan eserler olursa çalınabilir bence”

Ö25: “Kesinlikle olmalı.”

Ö26: “Sadece caz müzik de yok bir sürü tür var ama caz müzik çağdaşın içinde de olduğu için görmemiz önemli olabilir. Günümüzde de daha çok ilgi gören bir tür o yüzden öğrenmeliyiz.”

Ö27: “Gerçekten müzik öğretmeni yetişiyorsa bunu da bilmeli bu da repertuar içinde olmalı. Zaten çağdaş dönemden bir eser istiyorsa zaten günümüz müziği bu çağdaş bu, kesinlikle olmalı diye düşünüyorum”

Ö28: “Bence öğrenci ve öğretmen arasındaki iletişimle sağlanmalı diye düşünüyorum. İsteyen öğretmen kesinlikle vermeli diye düşünüyorum.”

Ö29: “Olumlu görüşlerim. Daha geniş bir yelpazeye ulaşmak adına kullanılmalı bence.”

Ö30: “Bence kullanılması gerekiyor. Güzel bir şey. Ben mesela icra edemediğimi görüyorum. Zamanım da yoktu çünkü piyano sınavlarında hep belli dönemlerin eserlerine ağırlık veriyoruz. Okulumuzda olursa o eserlere de zaman ayırıp çalışabiliriz ben çok isterim.”

Ö31: “Bence çok da önemli değildir. Bizim mesela Türk beşleri var. Neden caz müzik. Kimse umursamıyor burada. Kendi bestecilerimiz varken niye çalalım ki? İsteyen bence kullanabilmeli. Bence kişiye bağlı. Ben çalmam da dinlemem de..”

Ö32: “Destekliyorum kullanılmalı diyorum.”

Ö33: “Yer verilirse dediğim gibi bundan sonraki yaşamımızda da gerek konserlerde olsun, etkinliklerde, daha sonra da başımıza geldiğinde de rahatlıkla sergileyip uygulayabilelim.”

Ö34: “Yani bizim için çok yararlı olacak bence. Kesinlikle repertuara alınmasını istiyorum.”

Ö35: “Şöyle piyano neticede batı çalgısı. Piyano bir batı çalgısı aynı zamanda caz da neticede batının müziği olduğu için uyuyor aslında, destekliyorum o konuda. Bir türküye de bağlama yakışıyor mesela.”

Ö36: “Görüşlerim kullanılmalı ama müzik öğretmenine katkısının büyük olacağını düşünmüyorum.”

Ö37: “Kesinlikle kullanılmasını isterim çağdaş eser dediğimizde Türk Eser geliyor akla, Caz da çağdaş ama kullanılmıyor sadece Türk eseri kullanılıyor.”

Ö38: “Kullanılması gerektiğini düşünüyorum. Bu zamana kadar hep barok döneminde kalmamıza şaşıyorum birazcık daha çağdaş parçalar çalmamız gerekiyor. Bu yüzden çağdaş parçaların arasına caz müziğin girmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Ö39: “İyi olur diye düşünüyorum. Teori vermese de çağdaş ve romantik döneme göre biraz da bilgi verilse iyi olur. Günümüzdeki yeri açısından yer verseler en azından bilgi sahibi olmuş oluruz.”

Ö40: “Türkiye’de pek yapılmıyor ama yapılabilir faydalı olacağını düşünüyorum. Destekliyorum.”

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara ve sonuçlara dayalı olarak önerilerine yer verilmiştir.

5.1. Pişano Dersi Öğretim Elemanlarının Üniversitede Görev Yapma Sürelerine İlişkin Sonuçlar

Öğretim elemanlarının birikimlerinden yararlanmak gerekçesiyle pişano eğitimciliğinde kaç yıllık deneyimleri olduğu sorulmuştur. Öğretim elemanlarının 41, 40, 38, 30, 16, 3, 2,5 yıl görev yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öğretim Elemanlarının Pişano Eğitimi Dersi Tanımları ile İlgili Düşüncelerine İlişkin Sonuçlar

Bulgular sonucunda pişano eğitimi ders tanımlarının yeterliliğiyle ilgili, bir öğretim elemanı fikri olmadığını, iki öğretim elemanı daha açık ve anlaşılır hale getirilmesi gerektiğini diğerleri ise eksik olduğunu ve güncellenmesi gerektiğini, çağdaş dönemde çalınabilecek eser türlerinden örneklere de yer verilmesinin iyi olacağını, ders tanımlarının ayrıntılı bir biçimde düzenlenmesi gerektiğini, repertuarda caz eserlerinden birer örnek bulundurulması konusunda öneride bulunmuştur.

5.3. Pişano Eğitim Programında Yer Alan Repertuara İlişkin Sonuçlar

5.3.1. Pişano Eğitimi Programında Yer Alan Klasik Repertuara İlişkin Sonuçlar

Bulgular sonucunda tüm pişano dersi öğretim elemanları, her yıl öğrencilerine verdikleri klasik repertuar seçiminde öncelikle öğretim programı pişano ders tanımlarını dikkate alarak öğrencilere her dönemden bir eser çaldırdıklarını belirtmişlerdir. Öğretim

elemanlarından sadece birinin eser seçiminde biraz daha esnek davrandığı, final sınavlarında ise yine piyano dersi öğretim programına göre her dönemden bir eser, bir etüt çaldırdıkları, öğrencilerin ise piyano öğretmenlerinin verdiği repertuarın dışına çıkmadıkları bilgisine ulaşılmıştır.

5.3.2. Çağdaş Dönem Eserleri İçerisinde Yer Alan Caz Repertuara İlişkin Sonuçlar

Bulgular sonucunda tüm piyano dersi öğretim elemanları, öğrencilerin seviyelerine uygun olan eserleri seçmek şartıyla her dönem olmasa da bazı dönemler, öğrencilerin de isteği doğrultusunda çağdaş dönem eserleri arasından caz eserleri verdiklerini belirtmiştir. Katılımcılardan üç öğretim elemanı, Piyano Albümü'nde yer alan küçük blues altyapılı eserlerden çaldırdığını belirtmiş, bir öğretim elemanı caz konusunda bir repertuara sahip olmadığı için, öğrencinin de isteği doğrultusunda seviyesine uygun gördüğü sürece çaldırmayı tercih ettiğini belirtmiş, bir öğretim elemanı Royal Academy'nin sınavlarında tercih ettiği "C" kategorisinde yer alan caz altyapılı eserlerden yararlandığını, iki öğretim elemanı ragtime türü eserlerden ve blues kalıplarının olduğu eserlerden yararlandığını ve John Cage gibi bestecilerden yararlandığını, bir öğretim elemanı caz öğelerini kullanan bestecilerin yazmış olduğu eğitim repertuarını kullandığını, bir öğretim elemanı da öğrenciler üçüncü ve dördüncü sınıfa geldiklerinde caz eserlerini çaldırdığını belirtmiştir. Bir diğeri ise bazen öğrencilerin eğlenebilecekleri tarzda caz parçaları seçtiğini belirtmiş ama hangi kaynaklardan yararlandığını belirtmemiştir. Bazı öğretim elemanları caz gibi değişik türde eserleri çalıştırmaya vakit olmadığını, ders süresinin kısıtlı olduğunu, bu yüzden daha eğitici buldukları klasik eserleri tercih ettiklerini dile getirmişlerdir. Bazıları ise caz eserleri kullandıklarından bahsetmiştir fakat eser ve besteci ismi sorulduğunda bu sorulara yanıt vermemişlerdir.

Katılımcılar arasından 11 öğrenci caz eseri çaldığını belirtmiştir fakat sadece beş öğrenci öğretmenlerinin caz eseri verdiğini, üç öğrenci daha önce çaldığını ama bestecisini ve eserin adını hatırlamadığını, üç öğrenci de okulda değil kendi kendine dışarıda caz çalmaya çalıştığını söylemiştir. Diğer 29 öğrencinin de daha önce repertuarında hiç caz eseri buldurmadığı ve hayatında hiç çalmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

A.B.R.S.M sınavlarında katılımcılardan düzeylerine uygun olarak seçilmiş her kategoriden bir eser seslendirmesi beklenmektedir. C kategorisinde genellikle çağdaş dönem eserleri içerisinde caz eserlerine yer verilmektedir. Dünyada A.B.R.S.M. gibi birçok kuruluşta ve

Klasik müzik eğitimi veren birçok okulda piyano eğitimi programı içerisinde Çağdaş Dönem eseri olarak caz eserleri seslendirilmektedir. Fakat Türkiye’de böyle bir uygulama çoğunlukla yapılmamaktadır.

5.4. Caz Eserlerine Piyano Dersi Öğretim Programında Yer Verilmesinin Piyano Çalma Becerilerini Artırıp Artırmayacağı Konusundaki Görüşlere İlişkin Sonuçlar

Bulgular sonucunda öğretim elemanlarının, caz eserlerinin piyano dersi öğretim programında yer almasının piyano çalma becerilerini artıracaklarını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilere ve öğretim elemanlarına sorulan soru sonucunda piyano dersi öğretim programında caz eserlerine de yer verilmesinin piyano çalma becerilerini, armonik yapı, iki elde çalma becerilerinin gelişimi, müzikal zeka, parmak numaraları, ritim ve tartım, piyano tekniği, yorumlama, doğaçlama, hareket becerileri bakımından artıracaklarını düşündüklerini belirtmişlerdir. Öğretim elemanları, caz eseri çalmanın en çok armonik yapı, ritim ve piyano tekniği bakımından öğrencileri geliştireceğini ve caz eseri çalmanın klasik eser çalmaya da olumlu yansımalarının olacağını ifade etmişlerdir.

Katılımcılar arasından dört öğretim elemanı ve 19 öğrenci caz eserlerinin piyano dersi öğretim programında yer almasının armoni açısından piyano çalma becerilerini artıracaklarını düşündüğünü belirtmiştir. Diğer altı öğretim elemanı ve 21 öğrenci piyano dersi öğretim programı içerisinde caz eserlerinin yer almasının armoni açısından piyano çalma becerilerini artıracaklığı konusunda bir fikir beyan etmemişlerdir. Toplam 50 katılımcı arasından 27’si armoni açısından herhangi bir fikir beyan etmemiştir. Müziği anlamak ve doğru çalmak için armoni bilgisi caz müzikte oldukça önemlidir.

Katılımcılar arasından yalnızca iki öğrenci caz eserlerinin piyano çalma becerilerini artırmayacağını, bu iki kişiden birinin ise klasik müziğin becerileri daha çok artırdığını düşündüğünü ifade etmiştir.

Katılımcılar arasından bir öğretim elemanı ve iki öğrenci caz eserlerinin piyano dersi öğretim programında yer almasının iki elde çalma gelişimi bakımından piyano çalma becerilerini artıracaklarını düşündüğünü belirtmiştir. Daha önce repertuarında caz eseri bulundurduğunu söyleyen çoğu öğrenci bu konuyla ilgili herhangi bir fikir dile getirmemişlerdir. Toplam 50 katılımcıdan sadece üçü caz eserlerinin piyano dersi öğretim

programında yer almasının iki el gelişimi bakımından piyano çalma becerilerini artıracığını düşündüğünü belirtmiştir. Bu bulgular sonucunda üç katılımcı hariç 47 katılımcının bu konuda bir fikri olmadığı, repertuarlarında caz eserleri bulundurmadıkları için iki el gelişimi açısından caz eserlerini çalışmadıkları anlaşılmıştır.

Katılımcılar arasından üç öğretim elemanı ve dört öğrenci, caz eserlerinin piyano dersi öğretim programında yer almasının müzikal anlamda piyano çalma becerilerini artıracığını düşündüğünü belirtmiştir. Diğer katılımcılar bu konuda bir fikir dile getirmemişlerdir.

Katılımcılar arasından bir öğretim elemanı ve bir öğrenci caz eserlerinin piyano dersi öğretim programında yer almasının parmak numaraları açısından piyano çalma becerilerini artıracığını düşündüğünü belirtmiştir. Bulgular doğrultusunda diğer katılımcıların da caz eserlerini ciddi anlamda tanımadıkları için parmak numaraları açısından farklılıkların farkında olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcılar arasından dört öğretim elemanı ve 12 öğrenci caz eserlerinin piyano dersi öğretim programında yer almasının ritim ve tartım açısından piyano çalma becerilerini artıracığını düşündüğünü belirtmiştir. Diğer 24 katılımcı bu konuyla ilgili bir fikir dile getirmemiştir. Bu bulgular doğrultusunda da katılımcıların bu müziği yeteri kadar dinleyip anlamadıkları ve çalışmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcılar arasından beş öğretim elemanı ve 11 öğrenci caz eserlerinin piyano dersi öğretim programında yer almasının piyano tekniği bakımından piyano çalma becerilerini artıracığını düşündüğünü belirtmiştir. Diğer 24 katılımcı ise bu konuyla ilgili bir görüş belirtmemiştir. Bu bulgular doğrultusunda da katılımcıların caz eserlerini yeteri kadar çalışmayı bu yüzden piyano tekniğinde ne gibi farklılıklar olup olmayacağını bilmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcılar arasından iki öğrenci caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının yorumlama bakımından piyano çalma becerilerini artıracığını düşündüğünü belirtmiştir. Diğer 48 katılımcı bu konuyla ilgili herhangi bir görüş belirtmemiştir.

Katılımcılar arasından bir öğretim elemanı ve beş öğrenci caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının doğaçlama açısından piyano çalma becerilerini artıracığını düşündüğünü belirtmiştir. Bazı öğrenciler doğaçlamanın öğrencinin tekniğine hız kazandıracağını, bazıları anında düşünme yeteneğini geliştireceğini, doğaçlama yapmanın klasik eserler çalmayı da olumlu etkileyebileceğini dile getirmişlerdir.

Katılımcılar arasından dört öğrenci caz eserlerinin piyano dersi öğretim programında yer almasının hareket becerileri bakımından piyano çalma becerilerini artıracığını düşündüğünü ifade etmiştir.

5.5. Caz Piyano Eserleri ile Klasik Piyano Müzik Eserleri Arasındaki Farklara İlişkin Sonuçlar

Bulgular sonucunda caz piyano eserleri ile klasik piyano eserleri arasında armoni, akorlar, deşifre, doğaçlama, düzen/yapı, form, kurallar, nota, özgürlük, ritim, teknik, yorumlama, beğeni, duygusal, parmak numaraları gibi farklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dört öğrenci daha önce hiç caz çalmadığı ve dinlemediği için klasik müzikle arasında ne gibi farklar bulunduğu hakkında bilgisi olmadığını ifade etmiştir. Diğer öğrenciler ise çalmasalar bile dinledikleri ve duydukları kadarıyla düşündükleri farklılıkları belirtmişlerdir.

Katılımcılar arasından iki öğretim elemanı ve sekiz öğrenci caz piyano eserleri ile klasik piyano eserleri arasında akorlar açısından farklılıklar gördüklerini belirtmiştir. Kullanılan akorların klasik piyano eserlerinden farklı olduğunu düşündükleri, ancak akorların nasıl olduğunu bilmedikleri için açıklayamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcılar arasından iki öğretim elemanı klasik piyano eserleri ile caz piyano eserleri arasında altyapı bakımından farklılıklar gördüklerini belirtmiştir. Caz piyano eseri çalmadan önce öğrencilerin belli bir seviyeye gelmeleri, sağlam bir altyapılarının olması gerektiğini düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcılar arasından altı öğretim elemanı ve 19 öğrenci klasik piyano eserler ile caz piyano eserler arasında armoni açısından farklılıklar gördüklerini belirtmiştir. Öğretim elemanlarından ve öğrencilerden yalnızca birer katılımcı armoni açısından ne gibi farklılıklar olduğunu teknik bir şekilde yorumlamıştır. Bulgular sonucunda 50 katılımcıdan 25'inin armonik açıdan farklılıklar olduğunu düşünmesine rağmen bununla ilgili sebeplerini yeterince açık ve net ifade edemedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcılar arasından iki öğrenci klasik ve caz piyano eserleri arasında deşifre açısından farklılıklar olduğunu düşündüğünü belirtmiş, öğrencilerden biri klasik eserlere göre caz piyano eseri deşifre ederken daha zorlandığını, diğeri ise klasik piyano eserlerinin deşifre edilmesinin daha kolay olduğunu düşündüğünü ifade etmiştir.

Katılımcılar arasından bir öğretim elemanı ve dokuz öğrenci klasik piyano eserleri ile caz piyano eserleri arasında doğaçlama açısından farklılıklar olduğunu belirtmiştir.

Katılımcılar arasından iki öğretim elemanı ve üç öğrenci klasik piyano eserleri ve caz piyano eserleri arasında düzen, yapı açısından farklılıklar olduğunu belirtmiştir. Bir öğretim elemanı stil bilgisi farklılıkları olduğunu, bir diğeri ise çalınan dizilerin farklı olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerden biri ise klasik piyano eserlerinde güçlü zamanlar ölçüde 1 ve 3 iken, cazda 2 ve 4 olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Katılımcılar arasından dört öğretim elemanının ifadelerine göre klasik piyano eserleri ile caz piyano eserleri arasında form açısından farklılıklar olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Katılımcılar arasından yalnızca bir öğretim elemanı ile iki öğrenci klasik piyano eserleri ile caz piyano eserleri arasında kurallar açısından farklılıklar olduğunu belirtmiştir. Üç katılımcı da klasik piyano eserlerine göre caz piyano eserlerinin daha az kuralları olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Katılımcılar arasından üç öğrenci klasik piyano eserleri ile caz piyano eserlerinin nota yazımı açısından farklılıkları olduğunu belirtmiştir. Klasik piyano eserlerinde notaya daha bağlı olunması gerektiği, caz çalan insanların aslında kendi bestelerini yarattıklarını düşündüklerini dile getirmişlerdir.

Katılımcılar arasından bir öğretim elemanı ile yedi öğrenci klasik piyano eserleri ile caz piyano eserleri arasında özgürlük açısından farklılıklar olduğunu dile getirmişlerdir. Caz piyano eserlerinin klasik piyano eserlerine göre daha rahat, serbest ve özgür olduğunu belirtmişlerdir.

Katılımcılar arasından yedi öğretim elemanı ile 11 öğrenci klasik piyano eserleri ile caz piyano eserleri arasında ritim açısından farklılıklar olduğunu dile getirmişlerdir. Öğrenciler sadece ritmin farklı olduğunu, senkopların olduğunu dile getirirken bazı öğretim elemanları, cazda swing unsurunun bulunduğunu, poliritm ve zaman vurgusu farkı olduğunu dile getirmişlerdir. Bu bulgulara göre öğretim elemanlarının verdikleri cevapların öğrencilerin verdikleri cevaplara göre daha akademik olduğu, öğrencilerin verdiği cevaplardan dolayı bilgi eksikliklerinin olduğu gözlemlenmiştir.

Katılımcılar arasından bir öğretim elemanı ile iki öğrenci klasik piyano eserleri ile caz piyano eserleri arasında teknik açıdan, iki öğrenci ise yorumlama açısından farklılıklar bulunduğunu dile getirmişlerdir.

Katılımcılar arasından beş öğrenci ve bir öğretim elemanı, klasik piyano eserleri ile caz piyano eserleri arasında beğeni açısından farklılıklar bulunduğunu dile getirmişlerdir. Bu katılımcıların çoğu caz piyano eserlerinin daha keyifli olduğunu, bir diğeri ise küçük çocuklara caz piyano eserleri çaldırılırsa çocukların daha çok hoşuna gidebileceğini düşündüğünü belirtmiştir.

Katılımcılar arasından bir öğretim elemanı ve üç öğrenci klasik piyano eserleri ile caz piyano eserleri arasında duygusal açıdan farklılıklar olduğunu, caz müziğin hissettirdiklerinin daha farklı olduğunu dile getirmişlerdir.

Katılımcılar arasından bir öğretim elemanı ile bir öğrenci klasik piyano eserleri ile caz piyano eserleri arasında parmak numaraları açısından farklılıklar olduğunu dile getirmişlerdir. Öğrenci cazda kullanılan akorların farklılığından kaynaklanan parmak numarası değişikliği olduğunu, öğretim elemanı ise armonik yapıdan kaynaklanan parmak numarası farklılığı olduğunu düşündüğünü dile getirmiştir.

Katılımcılar arasından dört öğrenci klasik piyano eserleri ile caz piyano eserleri arasında ne gibi farklar bulunduğunu bilmediklerini, daha önce hiç çalmadıkları için fazla bilgi sahibi olmadıklarını dile getirmişlerdir.

Bulgular sonucunda öğrencilerden yalnızca beşi daha önce öğretim elemanlarının desteği ile caz piyano eseri çaldıklarını belirtmelerine rağmen yalnızca dört öğrenci caz piyano eserleri hakkında hiçbir bilgileri olmadığını dile getirmiştir. Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin çoğu caz piyano eserleri ile ilgili bilgi ve birikime sahip olduklarını dile getirmelerine rağmen eksik bilgiler tespit edilmekle beraber bu fikirlerin geliştirilmesi, bilgi birikiminin genişletilmesi önerilmektedir.

5.6. Caz Eserlerine Piyano Dersi Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesinin Müzik Öğretmeni Adaylarına Sağlayacağı Mesleki Bilgi ve Becerilere İlişkin Sonuçlar

Katılımcılar arasından bir öğretim elemanı ve altı öğrenci, piyano dersi öğretim programı içerisinde caz eserlerinin yer almasının müzik öğretmeni adaylarına armoni bilgisi sağlayacağını dile getirmişlerdir. İki öğrenci piyano eğitim programında caz eserlerinin yer almasının müzik öğretmeni adaylarına doğaçlama becerileri açısından mesleki bilgi ve beceriler sağlayacağını dile getirmiştir. Öğrenciler, caz eserlerinin piyano eğitim

programında yer almasının müzik öğretmeni olduklarında sınıf içi etkinliklerde doğaçlama düşünme becerilerinin gelişimine katkıda bulunacağını düşündüklerini ifade etmişlerdir.

Katılımcılar arasından iki öğretim elemanı ve 18 öğrenci, caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmeni adaylarına bilgili kültürlü ve donanımlı olmaları açısından mesleki bilgi ve beceriler sağlayacağını düşünmektedir. İki öğrenci ise, caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmeni adaylarına mesleki bilgi ve beceri sağlayacağını düşünmemektedir. Caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmenine, ilerde öğrencilerine yol gösterebilmesi, bu konu ile ilgili kendisine yöneltilen sorulara doğru cevap verebilmesi, bilgili, kültürlü ve donanımlı olması bakımından önemlidir.

Katılımcılar arasından dört öğretim elemanı ve üç öğrenci, caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmeni adaylarına öğrenci beğenisi açısından mesleki bilgi ve beceriler sağlayacağını düşünmektedir. Bir öğretim elemanı ve dokuz öğrenci caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmeni adaylarına müzik kültürü kazanmaları açısından mesleki bilgi ve beceriler sağlayacağını düşündüklerini belirtmişlerdir. Üç öğretim elemanı caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmeni adaylarına özengen piyano eğitimi açısından mesleki bilgi ve beceriler sağlayacağını, amatörlerin eğitiminde daha çok işe yarayacağını, özel ders alan öğrencilerin beğenilerine de hitap edeceğini belirtmişlerdir.

Katılımcılar arasından bir öğretim elemanı ve sekiz öğrenci, caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmeni adaylarına eşlik becerileri açısından mesleki bilgi ve beceriler sağlayacağını, caz eserleri çalmanın armoniyi geliştireceği, armoni gelişince dolayısıyla eşlik becerilerinin gelişeceğini düşünmektedirler. Üç öğretim elemanı ve bir öğrenci caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmeni adaylarına repertuar açısından mesleki bilgi ve beceriler sağlayacağını düşündüklerini belirtmiştir.

Bulgulara göre yalnızca bir öğrencinin caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmeni adaylarına mesleki bilgi ve beceriler açısından bir katkısının olmayacağını, diğer bütün katılımcıların, caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmeni adaylarına mesleki bilgi ve beceriler açısından katkısının olacağını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

5.7. Caz Eserlerinin Piyano Dersi Öğretim Programında Çağdaş Dönem Açısından Uygunluğuna İlişkin Sonuçlar

Katılımcılar arasından bir öğretim elemanı ve yedi öğrenci caz eserlerinin piyano dersi öğretim programında çağdaş dönem içerisinde yer almasının müzik türü açısından, bir öğretim elemanı ve üç öğrenci kültürel ve tarihsel açıdan, iki öğrenci literatür tanıma açısından uygun olduğunu belirtmiştir. Üç öğretim elemanı Çağdaş Dönem İçerisinde Türk eserlerine daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini, bir öğretim elemanı ve iki öğrenci ise Türk eseri kadar Caz eserine de yer verilmesi gerektiğini dile getirmiştir. Bir Öğretim elemanı Çağdaş dönem eserleri içerisinde klasik eserlerden tanınması gereken eserleri tanımadan caz eseri vermenin doğru olmadığını, iki öğrenci ise diğer dönemler ya da stiller kadar caz eserlerinin de çalınmasının önemli olduğunu düşündüğünü dile getirmiştir.

Bütün katılımcılar, öğrencilerin ve öğretmenlerin karşılıklı isteklerine bağlı olarak caz eserleri çaldırılması gerektiğini, her öğrencinin seviyesini dikkate alacak şekilde eser seçimi yapılması gerektiğini, bazı katılımcılar bu alanda ulaşılan repertuarın az olduğunu, repertuarı genişletmek gerektiğini önermiştir.

Bulgulara göre piyano dersi öğretim programı caz eserlerine yeteri kadar yer verilmediği, öğretim elemanlarının ve öğrencilerin caz eserlerini yeteri kadar tanımadığı, öğretim elemanlarının caz eserleri ve metotları konusunda eksik programa sahip olmaları, öğrencilerin caz eserlerini tanımak ve çalışmak istediği, müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretmeni olduklarında bu programdan yararlanabilecekleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

5.8. Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Görüş ve Önerilere İlişkin Sonuçlar

Bulgulara göre, katılımcılar arasından yalnızca bir öğrenci caz eserlerinin çağdaş dönem eserleri arasında kullanılmasını caz müziği sevmediği için desteklemediğini dile getirmiştir. Diğer bütün öğretim elemanlarının ve öğrencilerin, toplam 49 kişi, caz eserlerinin piyano eğitim programında kullanılması gerektiğine ve desteklediği sonucuna ulaşılmıştır.

5.8.1. Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Öğretim Elemanlarının Önerilerine İlişkin Sonuçlar

Bulgular sonucunda katılımcılar arasından bir öğretim elemanı sınav programına caz eserlerini koymak istemediğini, özellikle öğrenci de istemediğinde onu zorlamak istemediğini belirtmiştir. Bir öğretim elemanı öğrencinin repertuarında olması açısından çaldırılması gerektiğini, bir öğretim elemanı daha çok caz konserleri verilmesini, bir öğretim elemanı öğrencilerin düzeyi doğrultusunda verilmesini, bir öğretim elemanı bu konuda repertuarın artırılmasını, bir öğretim elemanı ise piyano ders tanımlarına bununla ilgili bir tanım eklenmesini önermiştir.

5.8.2. Caz Eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Programı İçerisinde Yer Verilmesi İhtiyacına Yönelik Öğrencilerin Önerilerine İlişkin Sonuçlar

Katılımcılar arasından bir öğrenci caz piyano ile ilgili sistemin oturtulması gerektiğini, eğer varsa caz etütlerine yer verilmesi gerektiğini, bir öğrenci öğrencileri teşvik etmek amacıyla seviyelerine uygun olan eserler vermek gerektiğini, dört öğrenci, öğrencilerin de isteği doğrultusunda verilmesi gerektiğini, bir öğrenci caz müziğini tanımak açısından daha fazla öğrencilere bilgi verilmesi gerektiğini önermiştir.

Müzik Öğretmeni adaylarının düşüncelerine göre, adaylar Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi anabilim dalından mezun olduktan sonra herhangi bir devlet okulunda öğretmen olduklarında ya da özel bir kurumda piyano öğretmeni olduklarında caz eserlerinden yararlanabileceklerdir. Bir öğrenci literatürde yer alan piyano eğitimi için yazılmış caz eserlerini çalışmanın armoniyi geliştireceği için doğaçlama yapabilmede de yardımcı olacağını düşündüğünü, müzik öğretmeni olduğunda da sınıfta doğaçlama düşünme becerilerini daha etkin kullanabileceğini düşündüğünü belirtmiştir.

Caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının müzik öğretmeni adaylarının; bilgili, kültürlü ve donanımlı olmalarını sağlayacağını, doğaçlama ders işleme becerilerini geliştireceğini, piyanoda eşlik yapma becerilerini geliştireceğini, müzik kültürü kazanacaklarını ve repertuarlarının zenginleşeceğini düşündükleri sonuçlara ulaşılmıştır. Ayrıca caz eserlerinin öğrenci beğenisi açısından önemli olduğunu, özengen piyano

eğitiminde caz eserlerinden yararlanmalarının önemli olduğunu düşündükleri sonuçlara ulaşmıştır.

Bulgular sonucunda, toplam katılımcıların %12'si caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının, öğrencilerin düzeylerine uygun olması şartıyla yer alması gerektiğini, %6'sı öğrencilerin isteği doğrultusunda yer alması gerektiğini, %4'ü eğer piyano ders tanımlarında yer alırsa daha kolay yer alabileceğini, %2'si müzik öğretmeni adaylarına yarar sağlamayacağını, %2'si isteyen kullanabileceğini ama kendisinin kullanmak istemediğini, %98'i yer almasını desteklediğini belirtmiştir.

Okay (2013)'ın "Caz Piyano Müziğinin Piyano Eğitiminde Kullanılabilirliği" konulu doktora tezinde müzik okullarında klasik piyano eğitimi alan öğrencilere öğrenme sürecinde karşılaştıkları problemleri aşmaya yönelik farklı bir müzik stilinde öğretim süreci uygulanmıştır. Deney grubu öğrencilerine 13 haftalık bir program uygulanmış, yapılan bu eğitim sonucunda öğrencilerin caz bilgi düzeyi ve caz piyano performanslarında gelişim görülmüştür. Bu araştırma sonuçları caz eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim programında yer verilmesi ihtiyacını destekler niteliktedir.

5.9. Öneriler

1. İhtiyaç analizi çalışmaları daha kapsamlı yapılarak benzer araştırmalara daha fazla yer verilmesi,
2. A.B.R.S.M. sınavlarında olduğu gibi Türkiye'de de klasik müzik sınavları yapılarak, çağdaş dönem eseri kategorisinde zorunlu eser olarak caz eserlerine yer verilmesi,
3. Piyano öğretim elemanlarının caz eserlerini daha iyi tanımaları amacıyla literatürden daha fazla yararlanmaları ve değişik düzeylere göre sınıflandırmaları,
4. G.Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın öğretim programları içerisinde, armoni ve işitme derslerinde caz armonisine ve caz müziğine temel anlamda daha fazla yer verilmesi,
5. G.Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın öğretim programları içerisinde, okul çalgıları, koro, ana çalgı derslerinde caz eserlerinden örneklerle daha fazla yer verilmesi,
6. G.Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın öğretim programları içerisinde, güncel ve popüler müzik dersinde, öğrencilerin caz müziği ve caz piyano eğitimi ile ilgili konulara hakim olabilmeleri için caz tarihine daha fazla yer verilmesi,

7. G.Ü.G.E.F Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın öğretim programları içerisinde, piyano eşikleme derslerinde, öğrencilerin caz armonisine ait temel bilgilere sahip olabilmeleri için çalışmalar yapılması,
8. Piyano dersi öğretim programındaki ders tanımlarının içerisinde farklı düzeylere ait caz eserlerinin yer alması sağlanarak güncellenmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akıncı, Ç.B. (2001). *İlköğretim okullarının 2. kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların caz müziği armonisi kullanılarak piyano için eşliklenmesinde izlenilecek yöntem ve teknikler*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Alfassy, L. (1980). *Jazz Hanon*. New York: Amsco Music.
- Associated Board of the Royal Schools of Music, (2009-2010). *Piano Exam Pieces*. London: UK.
- Associated Board of the Royal Schools of Music, (2011-2012). *Piano Exam Pieces*. London: UK.
- Associated Board of the Royal Schools of Music, (2013-2014). *Piano Exam Pieces*. London: UK.
- Babacan, D. (1998). *Caz müziği ve piyano eğitimi üzerine bir çalışma*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- Babacan, D. (2009) *Müzik eğitimi anabilim dallarında piyanoda eşlik dersi sürecinde caz armonisinin kullanılabilirliğinin değerlendirilmesi*. Doktora tezi, <https://tez.yok.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- Berendt, J.E. (2010). *Caz kitabı*. (N. Ozan, Çev.). İstanbul: Ayrıntı.
- Bergerot, F. (2004). *Tarih boyunca caz*. (İ. Yerguz, Çev.). Ankara: Dost.
- Berköz, L. D.(2006). *Piyano ve caz*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Creswell, J.W. (2015). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. (M. Bütün, S.B. Demir, Çev.). Ankara: Siyasal.

- Çalışır, F.(2004). *Müzik Sözlüğü*. Ankara: Ataçığ.
- Çimen, G., Ercan, N., Gökbudak, S., Karakelle, S. (Ed.), Aziz, G., Ekinci, H., Demirova, G., Demirtaş, O. & Gün, E. (2013). Birinci bölüm: Piyano eğitiminde öğretim eserleri ve basamakları. *Piyano öğretiminde pedagojik yaklaşımlar*. Ankara: Pegem.
- Deniz, J. (2000). Piyano eğitimi programının müzik öğretmenliği öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *M.Ü.Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12, 115-134. <http://ulakbim.tubitak.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- Dobbins, B. (1985). *The contemporary jazz pianist*. <http://amazon.com>. adresinden alınmıştır.
- Ertem, Ş. (2011) Orta düzey piyano eğitimi için repertuar seçme ilkeleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 645-652. http://www.kefdergi.com/pdf/19_2/19_2_24.pdf adresinden alınmıştır.
- Evans, B., Shearing, G., Tatum, A., Wilson, T., Dennis, M., Brubeck, D., Waller F., Ellington, D., Hines, E.F., Scott, H., Heywood, E., Shanaphy, E. & Williams, M.L. (1991). *The World's best piano arrangements: 100 golden standards arranged by the greatest pianists of the century*. <http://amazon.com>. adresinden alınmıştır.
- Gershwin, G. (1932). *George Gershwin's songbook*. <http://imslp.org>. adresinden alınmıştır.
- Gray, J. (1986). *Intermediate technique book: adult jazz piano method complete*. <http://amazon.com>. adresinden alınmıştır.
- Herzhaft, G. (2005). *Blues*. (İ. Yerguz, Çev.). Ankara: Dost.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Mimaroğlu, İ. (2013) *Caz sanatı*. İstanbul: Pan.
- Oakley, G. (2004). *Blues tarihi*. (A. Özgül, Çev.). İstanbul: Ayrıntı.
- Okay, B.D. (2013). *Caz piyano müziğinin piyano eğitiminde kullanılabilirliği*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> adresinden alınmıştır.
- Peterson, O. (1986). *Complete jazz for the young pianist*. <http://amazon.com>. adresinden alınmıştır.
- Say, A. (2005). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Scott, J. (1896- 1917) *Compositions*. <http://imslp.org>. adresinden alınmıştır.

Sermet, C. (1999). *Cazın içinden*. İstanbul: Pan.

Shearing, G. (1994). *Interpretations for piano*. <http://amazon.com>. adresinden alınmıştır.

Türk Dil Kurumu. (1994). *Okul sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu.

Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*. Ankara: Evrensel.

Yaman, O. (2015). *Piyano ile eşlikleme becerisinin caz müziği armonisi ile birlikte geliştirilmesi üzerine aşamalı bir çalışma modeli önerisi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> adresinden e alınmıştır.

Yıldırım, A. & Şimşek H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

EKLER

EK-1. Görüşme Formu

ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞME FORMU

Bu görüşme formu, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı Yüksek Lisans Tezi için, piyano eğitimi literatürü için yazılmış caz eserlerinin eğitim programında yer almasına ilişkin öğretim elemanlarının görüşlerini almak amacıyla hazırlanmıştır. Bu nedenle vereceğiniz yanıtlar bu araştırmanın doğru verilerle sonuca ulaşmasında önemli bir yer tutacaktır.

Yukarıda verilen açıklamalar doğrultusunda vereceğiniz bilgilerin sadece araştırma için kullanılacağını, kişisel bilgilerinizin başka kişi ya da kuruma verilmeyeceğini belirterek, çalışmama yapacağınız katkılarınız için teşekkür ederim.

Ceren TEMEL

1. Piyano eğitimciliğinde kaç yıllık deneyime sahipsiniz?
2. G.Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda kullanılan piyano eğitimi ders tanımlarını yeterli buluyor musunuz?
*Hayır ise; geliştirilmesini istediğiniz tanımlar nelerdir?
3. Piyano dersi öğretim programında öğrencilerinizi çalıştırdığınız klasik piyano repertuarını neye göre oluşturuyorsunuz?
4. Piyano dersi öğretim programında öğrencilerinize Çağdaş Dönem eserleri arasında bulundurmaları için çalacakları caz eserleri veriyor musunuz?
*Evet ise; hangi metodları ya da eserleri tercih ediyorsunuz?
"Hayır ise; hangi metodlara ya da eserlere ihtiyaç duyuyorsunuz?"
5. Caz eserlerine piyano dersi öğretim programı içerisinde yer verilmesinin piyano çalma becerilerini artırıp artırmadığına ilişkin görüşleriniz nelerdir?
6. Piyanoda çalınan Caz piyano eserleri ile Klasik piyano eserleri arasındaki farklara ilişkin görüşleriniz nelerdir?
7. Caz eserlerine piyano dersi eğitim programı içerisinde yer verilmesinin müzik öğretmeni adaylarına sağlayacağı mesleki bilgi ve becerilere ilişkin görüşleriniz nelerdir?
8. Caz eserlerine piyano dersi öğretim programı içerisinde yer verilmesinin Çağdaş Dönem açısından uygunluğuna ilişkin görüşleriniz nelerdir?
9. Caz eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim programı içerisinde yer verilmesi ihtiyacına yönelik görüş ve önerileriniz nelerdir?

EK-2. Görüşme Formu

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU

Bu görüşme formu, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı Yüksek Lisans Tezi için, piyano eğitimi literatürü için yazılmış caz eserlerinin eğitim programında yer almasına ilişkin öğrencilerin görüşlerini almak amacıyla hazırlanmıştır. Bu nedenle vereceğiniz yanıtlar bu araştırmanın doğru verilerle sonuca ulaşmasında önemli bir yer tutacaktır.

Yukarıda verilen açıklamalar doğrultusunda vereceğiniz bilgilerin sadece araştırma için kullanılacağını, kişisel bilgilerinizin başka kişi ya da kuruma verilmeyeceğini belirterek, çalışmaya yapacağınız katkılarınız için teşekkür ederim.

Ceren TEMEL

1. Piyano dersi öğretim programında çaldığınız klasik repertuarı neye göre oluşturuyorsunuz?
2. Piyano dersi öğretim programında çağdaş dönem eserleri arasında caz eserlerine yer veriyor musunuz?
*Evet ise; hangi metodları ya da eserleri çalışıyorsunuz?
*Hayır ise; hangi metodlara ya da eserlere ihtiyaç duyuyorsunuz?
3. Caz eserlerinin piyano dersi öğretim programı içerisinde yer almasının piyano çalma becerilerini artırıp artırmadığına ilişkin görüşleriniz nelerdir?
4. Piyanoda çalınan Caz piyano eserleri ile Klasik piyano eserleri arasındaki farklara ilişkin görüşleriniz nelerdir?
5. Caz eserlerine piyano dersi öğretim programı içerisinde yer verilmesinin piyano çalma becerilerini artırıp artırmadığına ilişkin görüşleriniz nelerdir?
6. Caz eserlerine piyano dersi öğretim programı içerisinde yer verilmesinin Çağdaş Dönem açısından uygunluğuna ilişkin görüşleriniz nelerdir?
7. Caz eserlerine Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim programı içerisinde yer verilmesi ihtiyacına yönelik görüş ve önerileriniz nelerdir?

EK-3. 2013 Mayıs Piyano Ders Tanımları

Piyano I (1-0-1)

Piyanoda temel davranışlar (doğru oturuş ve ellerin piyanodaki konumu) hakkında bilgi ve beceriler, temel piyano tekniklerinden biri olan legatoyu geliştiren çalışmalar. Zıt yönde ve paralel dizi ile beş parmak çalışmaları, kolların serbestliği için gerekli teknik çalışmalar. İki elin bağımsızlığını kazandırıp geliştirecek çeşitli alıştırma, deşifraj çalışmaları. Alıştırma, etüt ve yapıtların çalışılmasında izlenecek yöntemler. Müziksel ifade (piano, forte), cümleme ve uygulamalı çalışmalar.

Piyano II (1-0-1)

Piyano temel tekniklerinden legato tekniğine ek olarak staccato tekniği ve uygulamalı çalışmalar. Parmak alıştırma, dizi ve kadans çalışmaları, deşifre çalışmaları. Küçük ölçekli parçaların müzikal analiz açısından incelenmesi ve müziksel ifade ile ilgili uygulamalar. Düzeye uygun etütler, sonatin çalışmaları. Barok, klasik, romantik ve çağdaş dönemlerden düzeye uygun küçük ölçekli eserleri seslendirme.

Piyano III (1-0-1)

Temel piyano tekniklerinden legato ve staccato tekniklerine ek olarak portato tekniği, uygun etüt ve eserlerle tekniklerin uygulanması. Dizi ve kadanslarla birlikte, pedal ve arpej çalışmaları. Düzeye uygun etüt ve değişik döneme ait ulusal ve evrensel eserleri çalma. Sonatin formunun tanıtımı, düzeye uygun sonatinleri çalma.

Piyano IV (1-0-1)

Teknik çalışmalar (dizi, kadans ve arpej) sürdürme. Kazanılan teknik davranışları etütlerle pekiştirme. Müzik dönemleri hakkında ayrıntılı bilgi, çalışılan parçaların dönem özellikleri. Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş Dönem (ulusal ve evrensel) eserlerini çalma. Çalışılan eserlerdeki tempoların, eserlerin orjinaline yakın bir tempoda çalınabilmesi için gerekli çalışmalar, bu çalışmalar sırasında metronomla çalışma disiplini kazanma. Aksak ölçülerin tanıtımı ve küçük ölçekli ulusal parçaları çalma.

Piyano V (1-0-1)

Dizi, kadans ve arpej çalışmaları, pedal çalışmaları. Parmak, bilek ve önkol staccatolar için örnek çalışmalar, öğrenilen teknik davranışları içeren, değişik kaynaklardan etütler, Barok ve Klasik dönem süslemeleri eserler üzerinde uygulama. Barok Dönem polifonik yapıtlarının (prelüd, suit, envansiyon vb) tanıtımı. Klasik, Romantik ve Çağdaş dönemlerden düzeye uygun eserleri seslendirme. Okul müziği eşlikleri ve başta İstiklal Marşı olmak üzere marş eşlikleri çalışmaları.

Piyano VI (1-0-1)

Dizi, kadans ve arpej çalışmaları, çift ses çalışmaları (üçlü, altılı vb). Değişik teknikleri içeren düzeye uygun etütleri orijinal tempolarına yakın olarak çalma. Barok eserleri, sonat formunun tanıtımı, kolay sonatlarla çalışmalar. Farklı dönemlere ait eserleri biçimsel analizlerini yaparak çalışma ve seslendirme. Okul müziği eşlikleri.

Piyano VII* (1-0-1)

Paralel üçlü, altılı, onlu diziler ve kadanslarını çalma. Dizi, kadans ve arpej (dominant yedili vb) çalışmaları. Değişik teknikleri içeren uygun etütleri, orijinal tempolarına yakın olarak çalma. Önceki dönemde çalışılmaya başlanan sonatların, diğer bölümlerinin de çalışılarak eseri tamamlama. Çalışılan eserleri değişik edisyonlardan inceleme ve farklı yorumculardan dinleme. Her dönemden bir eser seçilerek oluşturulan repertuarı seslendirme. Okul müziği eşlikleri ve marş eşlikleri ile ilgili çalışmalar.

Piyano ve Öğretimi (1-0-1)

Önceki dönemlerde yapılmış çalışmalar doğrultusunda çeşitli yaş gruplarına yönelik piyano öğretim metotları örnekleri ve uygulamaları içeren çalışmalar, piyano literatürünün kapsamlı tanıtımı, örneklerin incelenmesi, piyano eseri veren Türk ve yabancı besteciler. Başlangıç metotlarını incelenerek güçlü ve zayıf yönlerini saptama.

EK-4. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2013- 2014 Akademik Yılı İkinci Yarıyıl Lisans Programı Piyano Dersleri ve Sınav Kriterleri

19. 11. 2013 tarihinde yapılan zümre toplantısında Lisans Programı Bahar Dönemi Piyano Ders ve Sınavlarına ilişkin alınan kararlar aşağıda yer almaktadır.

Bahar Dönemindeki tüm dersler için geçerli olan maddeler aşağıdaki gibidir:

- Ara sınavlar ders öğretmeni, yarıyıl sonu sınavları ise öğretim elemanlarının katılımıyla oluşturulan bir komisyon tarafından yapılacaktır.
- Yarıyıl sonu sınavında, ilk 3 sınıfta tamamı dinletilmek üzere, “Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönemlerden birer eser” olmak üzere 4 parça ve bir etüt çalınacaktır (sonatin veya sonat bölümü, çeşitlemeler, fantezi, rondo, scherzo, divertimento, bagatelle, ecosaie vb formlarda...). Parçaların sonuna kadar ya da formunun gerektirdiği bir noktaya kadar dinlenmesi, ilgili komisyon eğitimcilerinin tasarrufundadır.
- Yarıyıl sonu sınavında “etüt ile Klasik, Barok veya Romantik ait eserlerden en az biri” ezbere çalınacaktır.
- Sınavlarda etüt ve eserlerin kabul edilebilir bir tempoda çalınmasına dikkat edilecektir.
- Öğrenciler dönem içinde çalıştıkları eserleri gösteren bir listeyi yarıyıl sonu sınavında kurula sunacaklardır.
- Öğrenciler yarıyıl sonu sınavına önceden ilan edilen listedeki sıraya göre alınacaktır.
- Birden fazla ders alan öğrenciler, her sınıf için belirtilen ders ve sınav program ve kararlarından sorumludurlar.

Bahar dönemindeki piyano dersleri için belirlenen diğer maddeler aşağıdaki gibidir:

MZ104A Piyano II

- 1) Dönem süresince, 2’si ara sınavda ve 5’i yarıyıl sonu sınavında çalınmak üzere, en az 7 parça çalışılmış olacaktır.
- 2) Yarıyıl sonu sınavında 4 oktav dizi ve kadans çalınacaktır. Piyanoya bölümde başlayan ya da öğretmenlerinin görüşü doğrultusunda düzeyleri geriye çekilen öğrenciler için, seslendirecekleri dizinin uzunluğu ve kadansın türü ilgili eğitimci tarafından belirlenecektir.
- 3) Piyanoya bölümde başlayan ya da öğretmenlerinin görüşü doğrultusunda düzeyleri geriye çekilen öğrenciler için, yarıyıl sonu sınavında kabul edilebilir alt seviye; A. Burkard Vol I No.72 ve C. Czerny Op.599 100 Etüt Kitabı No.36 olarak belirlenmiştir. İlgili eğitimci, bu alt seviyeler doğrultusunda uygun bulunduğu düzeydeki parçaları çalıştıracaktır.

MZ204A Piyano IV

- 1) Dönem süresince, 2'si ara sınavda ve 5'i yarıyıl sonu sınavında çalınmak üzere, en az 7 parça çalışılmış olacaktır.
- 2) Yarıyıl sonu sınavında 4 oktav dizi ve kadans çalınacaktır.

MZ304A Piyano VI

- 1) Dönem süresince, 2'si ara sınavda ve 5'i yarıyıl sonu sınavında çalınmak üzere, en az 7 parça çalışılmış olacaktır.
- 2) Yarıyıl sonu sınavında 4 oktav dizi ve kadansın yanı sıra 4 oktav arpej çalınacaktır.

MZ422A Seçmeli-VII Piyano ve Öğretimi (Bu adlandırma, yapılacak toplantıda görüşülecektir)

- 1) 1'i ara sınavda ve 5'i yarıyıl sonu sınavında çalınmak üzere, en az 6 parça çalışılmış olacaktır.
- 2) Yarıyıl sonu sınavındaki 5 parça, "etüt, barok, klasik, romantik ve çağdaş dönem eserlerinden" oluşacaktır.
- 3) Yarıyıl sonu sınavında 4 oktav dizi ve kadansın yanı sıra 4 oktav arpej çalınacaktır

EK: Mevlana, Farabi gibi değişim programları ile gelen öğrencilerin, seviyelerine uygun program seçimi eğitimcilerinin takdirine bırakılmıştır.

Piyano Zümresi Kararlarınca,
Öğr. Gör. Dr. İtir ESKİOĞLU

EK-5. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik
Eğitimi Anabilim Dalı 2013- 2014 Akademik Yılı Birinci Yarıyıl Lisans Programı
Piyano Dersleri ve Sınav Kriterleri

19. 11. 2013 tarihinde yapılan zümre toplantısında Lisans Programı Güz Dönemi Piyano Ders ve Sınavlarına ilişkin alınan kararlar aşağıda yer almaktadır.

Güz Dönemindeki tüm dersler için geçerli olan maddeler aşağıdaki gibidir:

- Ara sınavlar ders öğretmeni, yarıyıl sonu sınavları ise öğretim elemanlarının katılımıyla oluşturulan bir komisyon tarafından yapılacaktır.
- Yarıyıl sonu sınavında, ilk 3 sınıfta tamamı dinletilmek üzere, “Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş dönemlerden birer eser” olmak üzere 4 parça ve bir etüt çalınacaktır (sonatin veya sonat bölümü, çeşitlemeler, fantezi, rondo, scherzo, divertimento, bagatelle, ecossaise vb formlarda...). Parçaların sonuna kadar ya da formunun gerektirdiği bir noktaya kadar dinlenmesi, ilgili komisyon eğitimcilerinin tasarrufundadır.
- Yarıyıl sonu sınavında “etüt ile Klasik, Barok veya Romantik Dönemlere ait eserlerden en az biri” ezbere çalınacaktır.
- Sınavlarda etüt ve eserlerin kabul edilebilir bir tempoda çalınmasına dikkat edilecektir.
- Öğrenciler dönem içinde çalıştıkları eserleri gösteren bir listeyi yarıyıl sonu sınavında kurula sunacaklardır.
- Öğrenciler yarıyıl sonu sınavına önceden ilan edilen listedeki sıraya göre alınacaktır.
- Birden fazla ders alan öğrenciler, her sınıf için belirtilen ders ve sınav program ve kararlarından sorumludurlar.

Güz Dönemindeki piyano dersleri için belirlenen diğer maddeler aşağıdaki gibidir:

MZ103A Piyano I

- 1) Dönem süresince, 2’si ara sınavda ve 5’i yarıyıl sonu sınavında çalınmak üzere, en az 7 parça çalışılmış olacaktır.
- 2) Yarıyıl sonu sınavında 4 oktav dizi ve kadans çalınacaktır. Piyanoya bölümde başlayan ya da öğretmenlerinin görüşü doğrultusunda düzeyleri geriye çekilen öğrenciler için, dizi çalma zorunluluğu yoktur.
- 3) Piyanoya bölümde başlayan ya da öğretmenlerinin görüşü doğrultusunda düzeyleri geriye çekilen öğrenciler için, yarıyıl sonu sınavında kabul edilebilir alt seviye; A. Burkard Vol I No.36 ve C. Czerny Op.599 100 Etüt Kitabı No.18 olarak belirlenmiştir. İlgili eğitimci, bu alt seviyeler doğrultusunda uygun bulunduğu düzeydeki parçaları çalıştıracaktır.

İlgili eğitimci ve komisyon uygun gördüğü takdirde bu öğrencilerden 5 parça değil, gerekli kanaatin oluşacağı kadar çalışma dinlenmesi mümkündür.

MZ203A Piyano III

- 1) Dönem süresince, 2'si ara sınavda ve 5'i yarıyıl sonu sınavında çalınmak üzere, en az 7 parça çalışılmış olacaktır.
- 2) Yarıyıl sonu sınavında 4 oktav dizi ve kadans çalınacaktır.

MZ303A Piyano V

- 1) Dönem süresince, 2'si ara sınavda ve 5'i yarıyıl sonu sınavında çalınmak üzere, en az 7 parça çalışılmış olacaktır.
- 2) Yarıyıl sonu sınavında 4 oktav dizi ve kadansın yanı sıra 4 oktav arpej çalınacaktır.

MZ427A SEÇMELİ VII

- 1) 1'i ara sınavda ve 5'i yarıyıl sonu sınavında çalınmak üzere, en az 6 parça çalışılmış olacaktır.
- 2) Yarıyıl sonu sınavındaki 5 parça, "etüt, barok, klasik, romantik ve çağdaş dönem eserlerinden" oluşacaktır.
- 3) Yarıyıl sonu sınavında 4 oktav dizi ve kadansın yanı sıra 4 oktav arpej çalınacaktır.

EK: Mevlana, Farabi gibi değişim programları ile gelen öğrencilerin, seviyelerine uygun program seçimi eğitimcilerinin takdirine bırakılmıştır.

Piyano Zümresi Kararlarınca,
Öğr. Gör. Dr. İtir ESKİOĞLU